

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 6 maart 2013

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 6 maart 2013
Aanvang: 16:30 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. D. Jager
Griffier: mevr. G. Mulder; (050) 3677725

Opening

Bijlage - aanb.brief 6 mrt (pdf)

A Algemeen deel

A1. Mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

Bijlage - Besluitenlijst 6 februari (pdf)

Bijlage - Lange Termijn Agenda per 20 februari (pdf)

Bijlage - IM lijst O&W per 21 feb 2013 (pdf)

Bijlage - IMlijst O&W -afgehandeld per 20 februari (pdf)

A4. Conformstukken

a. Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg
(GR13.3548344)

Raadsvoorstel - Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg (pdf)

A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

B1. Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein.
(collegebrief 21 febr. 2013)

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein (pdf)

bijlage 2 collegebrief decentralisaties Bestuursakkoord Jeugd (pdf)

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1 (pdf)

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon (pdf)

commissie Onderwijs en Welzijn - woensdag 6 maart 2013

- B2.** Concept Programma regionaal kompas 'actief onder dak' 2014-2017, wensen en bedenkingen
(collegebrief 15 febr. 2013)
Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen
(pdf)

C Huishoudelijk deel

- C1.** Ingekomen stukken
Bijlage - ow ing.st. 130306 (pdf)
- C2.** Vaststelling verslag 6 februari 2013
0Verslag 6 februari 2013 (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Sluiting

Bijlage - aanb.brief 6 mrt

Onderwerp commissievergadering
6 maart a.s.

Leden commissie Onderwijs en Welzijn

Telefoon	(050) 367 77 25	Bijlage(n)	Ons kenmerk
		Uw brief	Uw kenmerk
Datum	22-02-2013	van	

Geachte commissieleden,

Op **woensdag 6 maart 2013** vergadert de raadscommissie Onderwijs en Welzijn, **vanaf 16.30 uur** in de Oude Raadzaal.

M.b.t. A3 Afspraken en planning:

de LTA is zoveel mogelijk geactualiseerd aan de hand van de ontvangen brieven van de portefeuillehouders.

Verder treft u 2 IM-lijsten aan, 1 met de nog lopende initiatiefvoorstellen/moties en 1 met de afgehandelde. De ontvangen collegebrieven met informatie over uitvoering moties zijn in de IM-lijst verwerkt.

Eén toezegging in de besluitenlijst van 6 februari staat nog open:

Weth. Schroor:

- stuurt de raad het Uitvoeringsprogramma Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 digitaal ter inzage.

Dan staan er 2 inhoudelijke punten op de agenda:

B.1. Collegebrief Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein.

Deze brief is geagendeerd om de raad de gelegenheid te geven 'aan de voorkant' mee te praten over deze ontwikkelingen. Bovendien wil het college graag met de raad overleggen over de wijze waarop hij de raad optimaal kan informeren en betrekken. Bij de brief geeft het college de planning zoals die op dit moment kan worden gemaakt, in de wetenschap dat deze nog zal worden bijgesteld. U kunt tijdens de vergadering reacties geven op de brief en de planning.

Wanneer duidelijk wordt wat er van de raad wordt verlangd en wat de inbreng van de raad zelf kan zijn, kan het college op basis hiervan met een verdere concretisering van de planning aan de slag en kan er ook een raadsbehandelplan worden gemaakt.

De brief is geagendeerd in de commissie O&W gezien de ruimte in de agenda, de commissie W&I wordt bij de bespreking van dit punt uitgenodigd.

Bijlage - aanb.brief 6 mrt

-2-

B.2. Collegebrief over het **Concept-Programma Regionaal Kompas 'actief onder dak'** 2014-2017, wensen en bedenkingen.

Dit concept-programma is naar alle 23 gemeenten in de provincie Groningen gezonden met het verzoek om wensen en bedenkingen. Groningen is één van de 42 centrumgemeenten die in samenspraak met de regiogemeenten uitvoering dient te geven aan het programma Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingszorg (onderdeel van de WMO). U kunt uw wensen en bedenkingen over het concept-programma kenbaar maken aan het college.

met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Greet Mulder,
commissiegriffier Onderwijs en Welzijn.

Bijlage - Besluitenlijst 6 februari

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 6 februari 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.00 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD

- GroenLinks overweegt de collegebrieven van 7 dec. 2012 ‘Onderzoek naar zelfdoding in Groningen’ en ‘De psychosociale gezondheid van de jeugd in de gemeente Groningen’ te agenderen voor de raad (onderwerp: pesten en Lokaal Educatieve Agenda). De fractie overweegt een motie in te dienen.

2. TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS

- Wethouder Visscher zegt toe de raad binnen enkele weken te informeren over de voortgang van de 3 decentralisaties. Dit n.a.v. het overhedenoverleg tussen Kabinet en de VNG, waarbij besloten is een Ministeriële commissie in te stellen.
- Weth. Visscher zal de vraag van de Stadspartij over het niet benutten van het persoonlijk inburgeringsbudget (zie Voortgangsrapportage 2012-III) i.r.t. type inburgeraar, schriftelijk beantwoorden.
- Weth. Isthā zegt toe, hoewel het initiatief van de sportpas is afgewezen door het college, toch uit te willen zoeken of er manieren zijn om VMBO-scholieren meer te laten sporten.
- Weth. Schroor zegt toe, de raad het Uitvoeringsprogramma Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 digitaal ter inzage te sturen.
- Weth. Schroor zegt toe, de raad in juni te informeren over het onderwijspact/Lokaal Educatieve Agenda.

3. LTA, MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

- De LTA wordt bijgewerkt n.a.v. de (LTA)brieven van het college van 31 januari en van weth. Schroor van 5 februari.
- Weth. Visscher levert volgende week een brief aan ter actualisering van de LTA. (incl. informatie over het FIOM)
- Visie Drafbaan (2012-29): naar portefeuille V.d. Schaaf.
- Ontwikkeling sporthal Noorderpoortcollege (2012-30): tussenrapportage in april.
- Gymzalen De Wijert en Gravenburg (2013-5): weth. Schroor zal schriftelijk stand van zaken op dit moment geven. (Verder informatie in okt. 2013 bij de behandeling van het onderwijshuisvestingsprogramma 2014).
- Duurzame sport accommodaties (2012-46) : informatie in april.
- Toevoegen aan LTA: verzelfstandiging Oosterpoort/Stadsschouwburg (PM), portefeuille Isthā.
- Toevoegen aan LTA: stappenplan ‘eenzaamheid’ (3^e kw), portefeuille Visscher.

4. BESLUITENLIJST EN VERSLAG

- De besluitenlijst en het verslag van 6 dec. 2012 worden conform vastgesteld

Bijlage - Besluitenlijst 6 februari

5. VERGADERINGEN, WERKBEZOEKEN E.D.

- Weth. Itha meldt dat de Kunstraad de raadscommissie wil uitnodigen voor een bijeenkomst samen met de Statencommissie over de evaluatie van de activiteiten van de Kunstraad.
- 26 februari van 19.30-21.30 uur: bijeenkomst over MIP/MOP sportaccommodaties, VIP-ruimte Kardinge.
- 27 februari van 13.00-15.30 uur: werkbezoek + presentatie Forum (voor O&W + R&W)
- De ChristenUnie wenst de schriftelijke vragen over de voorzieningen voor GHBS op Corpus den Hoorn en Basis op orde te agenderen voor de volgende vergadering i.v.m. de teleurstellende antwoorden van het college. De fractie levert hiervoor bespreekpunten aan.

6. AFSPRAKEN

- Cie. stelt prijs op het ontvangen van de Voortgangsrapportages maar deze hoeven niet als discussiepunt geagendeerd te worden. Verzoek is de rapportages als conformstuk op de agenda te zetten zodat ze wel 'in beeld' blijven. Dit verzoek wordt meegenomen in het commissievoorzittersoverleg om een eenduidige werkwijze af te spreken voor alle commissies.

Bijlage - Lange Termijn Agenda per 20 februari

Lange Termijn Agenda per 20-02-2013.xls

maand/ kwartaal	nummer cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille progr	opmerkingen
6-feb-13	2013-80	O&W Jaarplan Forum			Istha	toezegging cie. 22-2-2012
6-feb-13	2013-82	O&W Resultaten onderzoek klanttevredenheid van verenigingen naar de sporthallen			Istha	zie collegebrief 7 feb 2013 (in cie. 6 mrt) Voorstel: afvoeren
6-mrt-13	2013-104	O&W Discussienota Bewegingsonderwijs			Istha	
6-mrt-13	2013-21	O&W Discussienota Topsport: * minder valide sporters, (toez. 7-3-12). * ontbreken van top hockey in Groningen bespreken met bestaande contacten hockeybond en -verenigingen (toez. 9-6-12) ! vóór topsportnota info. naar raad m.b.t. samenwerking in promotionele sfeer met onderwijsinstellingen.			Istha	Agenderen voor cie. op verzoek GroenLinks.
6-mrt-13	2013-23	O&W Roelbaan Harkstede			Istha	
6-mrt-13	2013-234	O&W Beantwoording vragen t.a.v. sport: - aanstellen beheerders sportaccommodaties - mogelijkheden schietsport (i.k.v. veranderingen Kardingse) - sporten voor mensen met een beperking	brief		Istha	zie collegebrief 5 feb 2013 (in cie. 6 mrt) Voorstel: afvoeren
6-mrt-13	2013-5	O&W Capaciteitsproblemen gymzalen Gravenburg en De Wijert worden in kaart gebracht. (stavaza)	brief		Schroor	Toezegging 6-2-13.
3-apr-13	2013-106	O&W Resultaten onderzoek Integraal Toezicht jeugdzaken: levenslooptraject + vervolgstappen	brief		Visscher	zie weth.brief 15 feb 2013
3-apr-13	2012-46	O&W Duurzame sport accommodaties			Istha	info in april
3-apr-13	2013-105	O&W Kredietaanvraag Sportcentrum Kardingse fase 2 (incl. Mogelijkheden schietsport)			Istha	brief 1-2-13
3-apr-13	2013-156	O&W Evaluatie project Jimmy's in voorjaar 2013			Schroor	Toezegging 5-9-2012
3-apr-13	2013-201	O&W Nieuw akkoord Vensterscholen			Schroor	collegebrief stavaza moties/toez. Pastoor 4 juni 2012
3-apr-13	2013-22	O&W Ontwikkelingen binnen het passend onderwijs			Schroor/ Visscher	collegebrief stavaza moties/toez. 4 juni 2012
3-apr-13	2013-3	O&W Evt. voortzetting Juniorprijs (voorheen Wubbo Ockelsprijs)			Schroor	
3-apr-13	2013-7	O&W Weth. gaat na bij het bijzonder onderwijs of er een 100% inventarisatie- en asbestbeheerplan is en komt hierop terug.			Schroor	brief 5-2-13
12-jun-13	2012-23	O&W Jaarlijkse monitor Maatschappelijke opvang (vlugschrift)	brief		Visscher	zie weth.brief 15 feb 2013
12-jun-13	2012-26	O&W Vervolg kadernota Speelruimtebeleid	brief		Visscher	zie weth.brief 15 feb 2013
12-jun-13	2012-24	O&W Verhouding uitgaven gemeentefonds en ontwikkeling reservefonds onderwijsinvesting			Schroor	Toezegging 7-11-2012.

Legenda:
rode tekst + vet = strategische agenda / raadsbehandelplan
geel accent = belangrijke politieke beslissingen
 of kadernota's

Bijlage - Lange Termijn Agenda per 20 februari

1

Lange Termijn Agenda per 20-02-2013.xls

maand/ kwartaal	nummer cie	onderwerp	nummer document	vraag voor raad	portefeuille progr	opmerkingen
12-jun-13	2013-107	O&W	Verkennde discussie kwaliteit leerlingenvervoer		Schroor	brief 7-2-13
12-jun-13	2013-147	O&W	Onderwijsplan/ + arbeidsmarkt (incl. Lokale Educatieve Agenda)	presentatie	Schroor	
12-jun-13	2013-153	O&W	Beweegplan (heeft betrekking op bewegonderwijs, tussenschoolse opvang en naschoolse opvang + kinderopvangorganisaties)		Istha/ Schroor	collegebrief stavaza moties/toez. De Vries 4 juni 2012
4-sep-13	2012-32	O&W/ W&I	Mogelijkheden voortzetten project wonen, werken, leren (Campus Diep)		Visscher/ Istha/v. der Schaaf	zie weth.brief 15 feb 2013
2-okt-13	2013-	O&W	Kaderstellende notitie t.b.v. Progr. Van Eisen voor de aanbesteding leerlingenvervoer + verordening		Visscher	brief 14 feb 2013
			Kinderactiviteiten: - bij de jaarrekening 2012 wordt het bereikte percentage doelgroepkinderen inzichtelijk gemaakt. - het college stemt af met diverse instellingen over mogelijkheden voor activiteiten van de doelgroepjongeren.	brief	Visscher	zie weth.brief 15 feb 2013 (brief afh. toezegging raadsie. Begroting 2013)
1e kw. '13	2013-1	O&W	Procesvoorstel kadernota educatie (breed) incl. alfabetiseringstrajecten		Schroor	Bij jaarrekening 2012.
1e kw. '13	2013-6	O&W	Schoolswemmen: vangnetregeling.		Schroor	
1e kw. '13	2013-9	O&W	Onderbouwning volgt van de afroaming van 15% van de rijksgeiden op de onderwijsbudgetten.		Schroor	Toezegging 8-11-2012 collegebrief 7 dec.2012: 'De vitale sportvereniging'
1e kw. '14	2014-2	O&W	Uitwerking visie over de moderne sportvereniging		Istha	
			Kaders voor een sportieve inrichting (sturatuurvisie voor de sport) incl. mogelijkheden hardlooptfaciliteiten N.plantsoen, Stadspark, Zernike Campus en Hoornsemeer . Incl. Meerjarenplan vervanging sportaccommodaties.		Istha	(juni 2013) (collegebrief stavaza moties/toez. De Vries 4 juni 2012)
2e kw 13	2013-140	O&W	Gezond eten, bewegen en sporten (o.a. beweegtuin voor ouderen). Voorstel voor gemeentelijke bijdrage om verschillende beleidsterreinen aan elkaar te knopen'.	brief	Visscher	Toezegging 23-5-2012 OPSB voorstel over uitwerking van maatregelen en effecten onderhoudsplan in de begroting 2014
2e kw 13	2013-141	O&W				
2e kw 13	2013-142	O&W	Keuzes onderhoud Stadsschouwburg / Oosterpoort	brief	Istha	
2e kw 13	2013-143	O&W	Mogelijkheden v.w.b. de structurele benadering van sportinfrastructuur wordt uitgezocht.		Istha	Toezegging 27-10-2011

Legenda:
rode tekst + vet = strategische agenda / raadsbehandelplan
geel accenting = belangrijke politieke beslissingen of kadernota's

2/4

Bijlage - Lange Termijn Agenda per 20 februari

Lange Termijn Agenda per 20-02-2013.xls

maand/ kwartaal	nummer cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille progr	opmerkingen
2e kw 13	2013-144	O&W Service Level Agreement en Juridisch eigendom (O2G2): Terugkoppeling volgt aan de raad over gesprek met O2G2 over SLA en Juridisch eigendom.			Schroor	Toezegging 15-2-2012
2e kw 13	2013-145	O&W Groningen voor elkaar en Jeugd: ieders zorg. Informatie over jeugdzorg en provinciale samenwerking			Visscher	
2e kw 13	2013-146	O&W Doelgroep 'dementerenden' (vraag m.b.t. Wmo- meerjarenkalender)			Visscher	Toezegging 7-3-2012; weth. Komt hierop terug bij nadere uitwerking van Decentralisaties
2e kw 13	2013-148	O&W Protocol O2G2			Schroor	
2e kw 13	2013-150	O&W Voortgangsrapportage aanpak laaggeletterdheid (met tussenevaluatie alfabetiseringscursussen)			Schroor	
2e kw 13	2013-151	O&W Evaluatie adviestraject kunststraad. (uitnodiging werkbezoek volgt)	mede- deling		Istha	cie. 6-2-13
2e kw 13	2013-152	O&W Raad krijgt overzicht van sporten die mogelijk zijn in de verschillende sport- en gymzalen (op basis van de afmetingen)	brief		Istha	Toezegging weth. Schroor 8-11-2012
2e kw 13	2013-155	O&W Visie over sporten in de openbare ruimte, incl. bewegen voor ouderen			Istha	brief afh. Toez. Raadsce. Begroting 2013
2e kw 13	2013-157	O&W Nota huisvesting kwetsbare groepen			Visscher	
2e kw 13	2013-158	O&W Discussie Subsidiestelsel (sport)			Istha	
2e kw 13	2013-159	O&W Accommodatienota		voorstel	Visscher	
2e kw 13	2013-160	O&W Nota vrijwilligersbeleid			Visscher	
2e kw 13	2013-161	O&W Evaluatie integratie (vrijwilligersbeleid) en emancipatie	brief		Visscher	
2e kw 13	2013-162	O&W Masterplan Op naar schoolgebouwen van de toekomst. (incl. progr. v. eisen Fris en Duurzaam)	uitvoering s-plan		Schroor	Wethouder komt z.s.m. met een datum wanneer het Masterplan klaar is en de 1ste plannen van aanpak per locatie.
2e kw 13	2013-218	O&W Uitkomsten onderzoek vitaliteit sportverenigingen			Istha	zie collegebrief 7 dec. 2012 'De vitale sportvereniging'
3e kw 13	2013-194	O&W Financiële situatie Martiniplaza	brief		Istha	
3e kw 13	2013-195	O&W Evaluatie pilot crowdfunding			Istha	
3e kw. 13	2013-79	O&W Herijking van het museumbestel			Istha	(na de zomer, mededeeling 5-2-13)
3e kw. 13	2013-232	O&W Stappenplan 'eenzaamheid'	brief		Visscher	cie. 6-2-13
4e kw 14	6-Jul-05	O&W Resultaten tevredenheidsonderzoek gebruikers sportparken			Istha	brief 7 feb 2013
4w kw. 13	2013-	O&W Resultaten tevredenheidsonderzoek individuele gebruikers gymlokalen			Istha	brief 7 feb 2013

Legenda:
rode tekst + vet = strategische agenda /
raadsbehandelplan
geel accent = belangrijke politieke beslissingen
 of kadertotaals

Bijlage - Lange Termijn Agenda per 20 februari

Lange Termijn Agenda per 20-02-2013.xls

]

maand / kwartaal	nummer cie	onderwerp	o v o r m	vraag voor document raad	portefeuille	progr	opmerkingen
dec. 2012	2012-45	O&W Bestrijding voortijdig schoolverlaten			Schroor		Op termijn nadere informatie
PM	2012-27	O&W Verzelfstandiging werkmataatschappijen (n.a.v. concept-cultuurnota): weth komt tzt met reactie	brief		Istha		Toezegging 4-7-2012
PM	2012-30	O&W Ontwikkeling sporthal Noorderpoortcollege			Istha		
PM	2012-31	O&W Visienota educatie			Schroor		
PM	2013-149	O&W z.s.m. duidelijkheid over de Driebond-school			Schroor		brief 5-2-13
PM	2013-231	O&W Verzelfstandiging Oosterpoort/Stadschouwburg			Istha		cie. 6-2-13
PM	2013-233	O&W Informatie gebruik schoolgebouwen Reidiep en Gravenburg door derden					toezegging cie. 6-12-12
PM	2013-235	O&W Mogelijkheden aanpak overmatig alcoholgebruik onder studenten (n.a.v. Kadernota i.o.m. studentenverenigingen)			Visscher		toezegging cie. 6-12-12

Legenda:
code tekst + vet = strategische agenda /
raadsbehandelplan
geel achtergrond = belangrijke politieke beleidsstukken
bv Kadernota's

4/4

Bijlage - IM lijst O&W per 21 feb 2013

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mond Nr	Mind Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2010-05	11 GL, CU	Laageletterdheid	1. De raad op de hoogte te houden van de stand van zaken rond het aanvalsplan laagletterdheid 2. de raad tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit plan uit te voeren	O&W	Jaarlijks op hoogte gehouden via gemeenteraamting. In 2011 ontbreekt budget niet (brief moties 29-05-2012)		motie	Begroting	Schroor
2010-06	11 GL, PvdA, CU	Wubbo Ockels prijs	1. Bij discussie over techniek- en duurzaamheidsonderwijs een goede organisatie van de Wubbo Ockels prijs te bereiken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzaam goede invulling van organisatie van prijs mogelijk te maken	O&W	Brief weth. Schroor-5-2 13: informatie volgt begin april 2013		motie	Begroting	Schroor
2011-06	11 PvdA	Crowdfunding	1. de haalbaarheid te (laten) onderzoeken van een online crowdfunding platform toegesneden op de Groningse situatie, daarbij gebruikmakend van het succesvolle voorbeeld van Amsterdam – en de raad hier uiterlijk in het voorjaar 2012 over te rapporteren	O&W	Is uitgezet bij de Kunstraad. Met Amsterdamse Voordeklust inrichten website voor Groningse projecten. Evaluatie pitor na 1 jaar.		initiatief voorstel		Isha
2011-08	12 GL	Een plek voor jongeren	1. een voorstel uit te werken, in overleg met zoveel mogelijk jongerenorganisaties, om te komen tot een fysieke plek waar die jongerenorganisaties de ruimte en de mogelijkheden hebben om hun activiteit uit te voeren en uit te breiden en samen te werken; 2. het college te verzoeken om binnen zes maanden dit voorstel voor een plek voor jongeren voor te leggen aan de Raad.	O&W	Wordt behandeld in de commissie van 20 juni a.s. LTA mrt. 2013		initiatief voorstel		Visscher
2011-10	3 CU, CDA, Stadspartij	Familie bibliotheek in de Wijert	1. op korte termijn, uiterlijk binnen een half jaar, te komen met een voorstel tot passende huisvesting voor de familiebibliotheek in de Wijert	O&W	Er komt een revitaliserings-oplossing. Voorstel komt in tweede kwartaal 2012 , vóór zomer wordt hiermee van start gegaan.		motie	Bibl. visie	Isha
2011-35	6 SP	Besteding middelen voor het organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen	met voorstellen te komen voor besteding van rijksmiddelen voor organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen ipv AWBZ-zorg, en raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij ontwikkeling van beleid op dit vlak	O&W	brief januari decentralisaties, doorlopend proces tot 1-1-15		motie	Voorjaars-brief	Visscher

Bijlage - IM lijst O&W per 21 feb 2013

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indiërs	Titel	Datum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2011-37	6 D66, GL, VVD, S&S, CDA	Kinderopvang en sport	1. plan van aanpak opstellen om te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden, de samenwerking tussen k.o.-organisaties en sportverenigingen te stimuleren en k.o.-organisaties te stimuleren gebruik te maken van projectsubsidie en te ondersteunen bij de aanvraag daarvan	O&W	Er komt een bewegieplan (mrt 2013) dat betrekking heeft op bewegingsonderwijs, tussenschoolse en naschoolse opvang.		<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Ishta /Misscher
2011-64	11 CDA, S&S, PvdA, D66, GL	Verenigingen maken de sport	1. een gericht klanttevredheidsonderzoek te houden onder alle verenigingen die gebruik maken van gemeentelijke sportaccommodaties (hallen, velden e.d.) en deze rapportage in april 2012 ter beschikking te stellen van de raad 2. de verenigingen daarna mee te nemen in de reguliere klanttevredheidsonderzoeken van de sportaccommodaties en raad op de hoogte te brengen van de uitkomsten hiervan	O&W	Jaarlijks klanttevredheids-onderzoek onder besturen en leden sportverenigingen. Daarbij wordt jaarlijks keuze gemaakt in soort sportaccommodatie.	Klanttevredheids-onderzoek in cte. 6 mrt. 2013	<i>motie</i>	Begroting	Ishta
2011-65	11 CDA, GL, PvdA, D66, S&S	De openbare ruimte als sport accommodatie	1. op de site van de gemeente een overzicht te publiceren van alle openbare ruimte die voor sport en spel gebruikt kan worden (van trapveldje tot looproute) 2. hierbij een lijst met paden en wegen te publiceren waar in een bepaalde periode onderhoud wordt gepleegd (zodat deze buiten de onderhoudsperiode veilig door wielrenners, skeelers en skaters benut kunnen worden) 3. deze lijst zo vaak als nodig updaten.	O&W	Wordt meegenomen in Kaders sportieve inrichtingen (juni 2013)		<i>motie</i>	Begroting	Ishta
2011-70	11 Staatspartij, CU, PvdD, S&S	Duurzame sport accommodaties	1. een voorstel en tijdplan uit te werken voor het overstappen op ledverlichting (voor sportzalen)	O&W	Zie collegebrief 22-2-2013. Voorstel: afvoeren		<i>motie</i>	Begroting	Ishta
2011-72	D66, CU, VVD, CDA, PvdD	Geef sportieve inrichting meer ruimte	1. Binnen de plannen van ruimtelijke ordening, een prominente plek te geven aan de kaders voor een sportieve inrichting; 2. in de in 2012 op te stellen 'Kaders voor een sportieve inrichting' aandacht te besteden aan de samenwerking tussen sport en RO en de kansen die dat biedt.	O&W	Komt terug in het plan 'Kaders voor een sportieve inrichting'		<i>motie</i>	Begroting	Ishta
2011-79	11 CU, S&S, VVD, Staatspartij, CDA,	Ontschotting fondsen armeede bestrijding bij kinderen	1. het jeugdsportfonds, de Stichting Leergeld, het mentorenproject van Humanitas en de pc-regeling voor minima financieel te ontschotten	O&W			<i>motie</i>	Begroting	Ishta

Bijlage - IM lijst O&W per 21 feb 2013

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 42	6 GL, PvdA, D66	Integratie en emancipatie	1. Verzoek aan het college tweemaal de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken; 2. De uitkomsten hiervan in 2013 voor te leggen aan de raad en te betrekken bij de behandeling van het integratie- en emancipatiebeleid.	O&W	Aan nieuw college wordt in overweging gegeven een evaluatie van zowel de Emancipatienota als het integratiebeleid (brief 12-10-12) staat op LTA		<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Visscher
2012- 44	6 D66, PvdA	Onderwijs- huisvesting: van woorden naar daden	1. om voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota; 2. Daarbij de mogelijkheid te verkennen om door een meer efficiënte besteding van het onderwijshuisvestingsbudget de uitvoering van de Kadernota dichterbij te brengen. Te denken valt hier aan samenwerking met schoolbesturen rond het opdrachtgeverschap, maar ook bundeling van beheer en onderhoud van Vastgoed in	O&W	Collegiebrief 20 juli 2012; Masterplan in maart 2013. In okt. 2012 nadere info (brief 12-10-12)		<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Schroor
2012- 62	11 GL, CU, PvdD	Alfabetisering	1. voor het eind van het 1e kwartaal van 2013 een tussenevaluatie op te stellen van in ieder geval het onderdeel "alfabetiseringscursussen voor volwassenen" 2. bij deze evaluatie tenminste te betrekken: de ervaringen en resultaten tot 2013, de wijzigingen in bovengenoemde wet- en regelgeving en de onderdelen uit het nieuwe armoedebeleid die hieraan raken; 3. aan te geven hoe de uitvoering van het beleid en de financiering de komende jaren weer aan kan sluiten bij de geformuleerde ambities in het aanvalsplan laaggeletterdheid; 4. op dat moment zonodig voor de rest van het jaar 2013 een voorstel voor aanvullende financiering aan de raad voor te leggen.	O&W	voor april 2013: voortgangrapportage aampak laaggeletterdheid + tussenevaluatie alfabetiseringscursussen. Conclusies worden betrokken bij nieuwe visienota Educatie. (collegiebrief 30 nov.2012)		<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2013	Schroor
2012- 64	11 SP	Consequenties regerakkoord voor zorg, welzijn en sociale zaken	1. de consequenties van het regeerakkoord op het gebied van zorg, welzijn en sociale zaken in het eerste kwartaal van 2013 zoveel mogelijk in beeld te brengen; 2. de raad een voorstel te doen hoe we in Groningen op een sociale wijze met deze consequenties omgaan.	O&W	Zie collegiebrief 21-2-2013. Geagendeerd voor cie. 6 mrt 2013. Voorstel: afvoeren		<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2013	Visscher
2012- 78	11 D66, PvdA, GL, SP, S&S en CU	Tussentijdse evaluatie	voor de behandeling van de Begroting 2015 de voortgang van de Cultuurnota te evalueren en ter bespreking aan te bieden aan de raad.	O&W	Juni 2013 wordt raad geïnformeerd over visitatieopdracht en tussentijdse evaluatie in 2014		<i>motie</i>	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	Ishta

Bijlage - IM lijst O&W per 21 feb 2013

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 79	11 D66, PvdA en S&S	Huisvesting	- in 2013 een herijkte huisvestingsnota op te stellen voor culturele instellingen; - hierin een inventarisatie te maken van ervaren knelpunten en mogelijke oplossingen hiervoor; - deze ter bespreking aan de raad voor te leggen.	O&W	In juni 2013 volgt brief met inventarisatie van knelpunten en mogelijkheden i.r.t. programma Intense Verbouw. (zie brief 15-2-13)		motie	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	Isha
2012- 80	11 D66, PvdA, S&S, Stadsparij en SP	Simplon	- vanuit alle betrokken diensten, in actieve zin, medewerking te verlenen aan een samenwerking met Simplon om in het Ebbingekwartier nieuwe exploitatiemogelijkheden voor het poppodium te ontwikkelen; - mee te werken aan een gedragen financieel toekomstbestendig plan dat de belangrijke functie van Simplon in de stadse infrastructuur op het gebied van pop, urban en jeugdcultuur verbreedt en versterkt; - hierbij ook andere gebruikers van het Boterdiep, het Paleis, OLE en het Ebbingekwartier hierbij te betrekken; - de raad jaarlijks bij de begroting op de hoogte te houden van de voortgang van de samenwerking en de resultaten.	O&W	Simplon neemt vooroof tot bereiken partners, er komt één gemeentelijk aanspreekpunt voor uitwerking plannen Ebbingekwartier. (zie brief 15-2-13) In nov. 2013 komt plan van Simplon + betrokkenheid gemeente hierbij.		motie	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	Isha
2012- 81	11 D66 en S&S	Usva	- de Usva te vragen in het 1e kwartaal van 2013 met een voorstel te komen en hierin op te nemen hoe de Usva de komende 2 jaar concreet wil bijdragen aan: - enerzijds de deelname van studenten aan het brede culturele aanbod in de stad en; - anderzijds hoe zij niet studenten wil betrekken bij de eigen activiteiten. - een bedrag van €6.000,- te oormerken in het incidentenbudget van de Kunstraad voor 2013 en 2014 en naar gelang de kwaliteit van het voorstel	O&W	In juni 2013 wordt raad geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling van het plan van de USVA		motie	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	Isha

Bijlage - IMlijst O&W -afgehandeld per 20 februari

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indieners	Titel	Datum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2010-07	11 GL, D66	Sportief inrichten openbare ruimte	1. Onderzoeken of bijv. in Noorderplantsoen, Stadspark, Zemike Campus en Hoornsemeer hardlooppfaciliteiten kunnen worden ingericht 2. In voorjaar voorstel te doen voor aanleggen hiervan	O&W			<i>motie</i>	Begroting	Isha
2010-08	11 S&S, CDA, VVD	Druk op sport-accommodaties	1. Voor voorjaarsdebat 2011 te komen met actueel beeld van druk op sportaccommodaties en de evt. met het oplossen van deze druk gepaarde kosten	O&W	<i>Mulier rapport</i>	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Begroting	Isha
2011-03	6 CU	De pas erin!	1. onderzoek te doen naar haalbaarheid van Sportpas voor jongeren in de leeftijd van 12 – 18 jaar als voortzetting van sportstimulering na basisschool, naar Utrechts model en toegesneden op Groningse situatie, en als middel om op laagdrempelige wijze in aanraking te komen met sportaanbod in stad. Bij onderzoek betrekken vraag in hoe verre invoering van Sportpas mogelijk is en gedekt kan worden uit sportstimuleringsmiddelen zonder dat dit ten koste gaat van sportstimuleringsbeleid dat de gemeente met Bslim2 heeft ingezet	O&W	College heeft sportpas afgewezen, wil wel onderzoeken hoe VMBO-leerlingen meer aan het sporten te krijgen (toez. Isha 6-2-13)	<i>Afgehandeld</i>	Initiatief voorstel		Isha
2011-11	3 D66, S&S, PvdA	Omdat de veldspelers de doelpunten moeten maken	1. bij het uitvoeren van de popvisie het veld de ruimte te geven om zich verder te ontwikkelen 2. zich vooral faciliterend op te stellen hierbij 3. voortdurend intensief met het pop-veld te overleggen over het in uitvoer brengen van deze popvisie	O&W	Tweejaarlijkse bijeenkomsten met de popsector worden opgezet (zie ook popvisie 'no gus, no glory')	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Popvisie	Isha
2011-12	3 D66, PvdA	Duiden van een visie	1. de beleidsmatige aspecten van de popvisie vooral als beschrijvend te beschouwen en voorgenomen beleid mee te nemen als intentie richting de behandeling van de nieuwe cultuurnota 2012-2016 2. conform deze raadsuitspraak om te gaan met het in uitvoering brengen van hetgeen in de popvisie is neergelegd	O&W	Meegenomen in de cultuurnota.	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Popvisie	Isha
2011-21	5 VVD, PvdA, CDA, S&S	Motie 'Investeren in Groningen	in de forumvisie en het aangepaste bedrijfsplan meenemen dat het wenselijk is dat van de 2,5 miljoen euro jaarlijkse exploitatiesubsidie een aanzienlijk deel wordt besteed in Groningen stad en regio voor zover mogelijk binnen wettelijke kaders	O&W		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Forum	Isha
2011-63	11 PvdA, GL, SP, CU	Campus Diep		O&W		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Begroting	Visser / v. der. Schaaf

Bijlage - IMlijst O&W -afgehandeld per 20 februari

Jaar - Mnd	Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte-feuille houder
Moties en initiatiefvoorstellen									
2011-75	11 D66, VVD, Stadspartij	Nationale Sportweek@ Groningen	1. vanaf volgend jaar, jaarlijks deel te nemen aan de Nationale SportWeek 2. de Nationale SportWeek samen met lokale sportaanbieders en andere partners vorm te geven en na afloop te evalueren 3. te onderzoeken of het haalbaar is om in deze collegeperiode een opening of sluiting van de Nationale SportWeek te organiseren, zodanig dat het een landelijke uitstraling heeft, en de raad hierover te informeren	O&W		afgehandeld	motie	Begroting	Isha
2011-77	11 CU, GL	Jongeren en alcohol		O&W		Afgehandeld	motie	Begroting	Vissscher
2011-83	11 S&S, CU	Onderhoud Kruihuis en Stadschouwborg	1. te onderzoeken wat de precieze kosten zijn en de uiterlijke uitvoeringstermijn van het benodigde onderhoud van het Kruihuis en de Stadschouwborg 2. de bevindingen van dit onderzoek voor de vaststelling van de Kadernota Cultuur presenteren aan de raad	O&W	Wordt meegenomen in Cultuurnota. Collegebrief 20 juni.	Afgehandeld	motie	Begroting	Isha
2011-85	11 PvdA, GL	Opdracht voor de intendant		O&W		Afgehandeld	motie	Forum	Isha
2011-89	12 GroenLink s, CDA, Stadspartij, CU	Voortzetting Perspectief voor AMV-ers	1. het project Perspectief van VluchtelingenWerk voort te zetten, in lijn met de aangenomen motie tijdens het voorjaarsdebat en de benodigde middelen te dekken uit het daarvoor bestemde budget voor noodopvang asielzoekers	O&W	Commissie wordt hier schriftelijk over geïnformeerd.	Afgehandeld	motie	Project Perspectief	Vissscher
2011-90	12 VVD, CDA	Informatiecentrum drempelvrij	1. het informatiecentrum dusdanig aan te passen dat het ook volledig toegankelijk is voor mensen in een rolstoel en mensen die slecht trap kunnen lopen	O&W	Raad wordt eind nov. Geïnfomeerd over planning en kosten (toezegging in begr. Raad 14 op LTA 9 jan.	Afgehandeld	motie	Informatiecentrum Grote Markt	Isha
2012-06	2 GL, CU	Psychosociale gezondheid van de jeugd	1. in het uitvoeringsprogramma nadrukkelijk maatregelen op te nemen voor de aanpak van de psychische en psychosociale gezondheid van de Groningse jeugd	O&W		Afgehandeld	motie	Samen gezond	Vissscher

Bijlage - IMlijst O&W -afgehandeld per 20 februari

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mnd	Indiërs	Titel	Datum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012-07	2 GL, CU	Eenzaamheid en zelfdoding	1. onderzoek te laten doen naar de oorzaken en omstandigheden van ernstige eenzaamheid en zelfdoding onder inwoners van Groningen, waarom zelfdoding vaker voorkomt in Groningen dan in de rest van Nederland en de uitkomsten daarvan aan de raad voor te leggen	O&W	op LTA 9 jan.		<i>motie</i>	Samen gezond	Visser
2012-09	2 SP, CDA, CU, D66, GL, PvdA, PvdD, S&S	Raadsonderzoek verzelfstandiging openbaar onderwijs Groningen	1. De Griffie verzoeken om de Raad te adviseren over een route-tijd-label met betrekking tot een raadsonderzoek/enquête en hierbij expliciet aandacht te besteden aan de voor- en nadelen van een raadsenquête (ex art. 155a Gemeentewet) ten opzichte van een raadsonderzoek. 2. Het presidium te verzoeken een commissie te benoemen van raadsleden die met inachtneming van het bovenstaande, een voorstel zal doen voor een inhoudelijke onderzoeksopzet	O&W		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	O2G2	Schroor
2012-12	2 GL, CU, SP, PvdA, PvdD, Stadspartij, D66	Kinderpardon	1. bij de minister voor Immigratie & Asiel aan te dringen op een oplossing voor deze groep kinderen, bij voorkeur conform de Wortelingswet van PvdA/ChristenUnie	O&W		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Vreemd aan de orde	Visser
2012-18	4 Stadspartij	Energiezuinige en duurzame scholen	1. Verzoek aan het College om bij de uitwerking van de kademota 'Op naar schoolgebouwen van de toekomst' te onderzoeken welke van genoemde voorstellen realiseerbaar zijn. 2. de haalbare uitkomsten op te nemen in het te realiseren Masterplan.	O&W	Masterplan staat op LTA	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	School-gebouwen	Schroor
2012-37	6 GL, PvdA	Geen cultuurwoestijn in het Noorden	1. om de culturele instellingen uit het noorden te blijven ondersteunen in de lobby om aandacht te blijven vragen bij de Staatssecretaris van cultuur voor de onevenredige verdeling van cultuur budgetten ten opzichte van het noorden, en deze ongedaan te maken; 2. Deze motie aan de Staatssecretaris en de leden van de Tweede Kamer te doen toekomen.	O&W			<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Istha
2012-41	6 GL, CU, SP, PvdA	Mensenhandel	afhankelijk van de uitkomsten van de expertmeeting mensenhandel, maatregelen te treffen om de zorgcoördinatie bij de aanpak van mensenhandel te waarborgen.	O&W	Collegebrief 20 juli 2012: college onderzoekt of er binnen het bestaande subsidiebedrag meer middelen kunnen worden vrijgemaakt. Wordt overgedragen aan nieuw college <i>hield D2-III-D2</i>	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Visser
2012-43	6 GL, SP	Noodopvang	1. in de begroting 2013 tenminste het bedrag dat in 2012 voor noodopvang asielzoekers en vluchtelingen is uitgetrokken te handhaven en, wanneer er indicaties zijn dat dit bedrag tekort gaat schieten, het bedrag te verhogen.	O&W	In concept-begroting 2013 is €345.000,- opgenomen.	<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Voorjaars-brief	Visser

Bijlage - IMlijst O&W -afgehandeld per 20 februari

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Indieners Nr	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld / Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 45	6 CU, CDA, PvdA, VVD, S&S, Stadspartij, D66	Focus op sport 1. z.s.m. maar uiterlijk voor bespreking van de begroting 2013, in kaart te brengen wat nodig is om gestelde doelen en ambities op het gebied van sport en bewegen te bereiken.	O&W	<i>Motier rapport</i>	<i>Afgehandeld</i>	Voorjaars-brief	Isha
2012- 77	11 SP, GL, CDA en D66	Amateurkunst subsidies 1. na te gaan of het inderdaad zo is dat een andere verdeling van de beschikbare subsidiemiddelen over de verschillende regelingen meer recht doet aan de behoeftes en wensen van de amateurverenigingen; 2. wanneer dit inderdaad het geval is de raad een voorstel te doen tot aanpassing van de systematiek.	O&W	Kinstraat is gemandateerd om de regelingen in te richten. Evt. bijgestelde regeling gaat in per 2014.	<i>Afgehandeld</i>	Vaststellen Cultuur nota 2013-2016	Isha

Raadsvoorstel - Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering 27-03-2013
Raadscommissie O&W
Datum raadscommissie 06-03-2013
Bijlagen -

Registratienr. OS 13.3468628
Datum B&W besluit 19 februari 2013
Portefeuillehouder Dig Ista
Steller C Koeneman
Telefoon 6351
E-mail c.koeneman@wsr.groningen.nl

Onderwerp

Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg

Concept raadsbesluit

De raad besluit de nacalculatie van de herbouw van Sporthal Lewenborg vast te stellen.

Raadsvoorstel - Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg

2

(Publieks-)samenvatting

In het voorjaar van 2007 is de oude sporthal van Lewenborg verloren gegaan door brand. Vlak voor de brand zijn er afspraken gemaakt tussen RO/EZ en Lefier over het opwaarderen van de sporthal. De brand heeft deze afspraken in eerste instantie doorkruist, maar heeft uiteindelijk geleid tot een nieuwbouwproject met onder andere de nieuwe sporthal. De sporthal is onderdeel van een complex met 40 appartementen. Woningcorporatie Lefier heeft de sporthal, als integraal onderdeel van dit complex, in opdracht van de gemeente Groningen gerealiseerd. Hiervan bieden wij de nacalculatie aan. De totale kosten zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Inleiding

Op 25 maart 2009 heeft de raad een krediet van 2,863 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de voorbereiding en realisatie van de nieuwe sporthal in Lewenborg. Op 15 december 2010 is nog een krediet van 76.000 euro beschikbaar gesteld voor de realisatie van een groen en duurzaam dak. Wij bieden u de nacalculatie aan.

Beoogd resultaat

Uitvoering van de nota *Sport op Orde*.

Kader

Op 20 februari 2008 heeft de raad de nota *Sport op Orde* vastgesteld. De nota geeft een totaaloverzicht van de geplande maatregelen om de basis van de sport op orde te krijgen. Eén van deze maatregelen is de herbouw van Sporthal Lewenborg.

Argumenten/afwegingen

Voor de brand in 2007 hadden RO/EZ en Lefier, als onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst voor de herontwikkeling van het Centrumgebied van Lewenborg, afspraken gemaakt over het opwaarderen en "met appartementen inpakken" van de sporthal. Na de brand zijn de plannen in samenspraak met Lefier herzien. De financiële verantwoording is vertraagd door een meningsverschil over de kwaliteit van twee bouwdelen, namelijk de wandplaten van de sporthal en het gebouwbeheersysteem. Hierover is onderhandeld met Lefier en het meningsverschil is naar onze tevredenheid opgelost. Door betaling van de laatste termijn en de overeenstemming over de kwaliteit is de financiële duidelijkheid compleet en kan verantwoording afgelegd worden voor dit project.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Groningen moet een aantrekkelijke stad zijn om te sporten en te bewegen. Hiertoe moet iedere Stadje de mogelijkheid krijgen. De basis hiervoor is een goede sportinfrastructuur, waarvan Sporthal Lewenborg onderdeel is.

Financiële consequenties

Volgens concernformat nacalculatie:

1. *Projectbeschrijving.*
Herbouw Sporthal Lewenborg.
2. *Kredietbesluiten van de raad met eventuele dekkingsvoorstellen.*
Raad 25 februari 2009, 2.863.000 euro, dekking uit meerdere posten.
Raad 15 december 2010, 76.000 euro voor groen en duurzaam dak, dekking uit meerdere posten.

Raadsvoorstel - Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenburg

3

3. Tijdsplanning krediet.

Start december 2009 oplevering oktober 2010; het streven was 1 juni 2010.

4. Aanbestedingsprocedure.

De selectie van architect en adviseurs is in lijn met de samenwerkingsovereenkomst aan Lefier overgelaten. Lefier heeft zich, op verzoek van de gemeente, geconformeerd aan haar beleid en een nationale niet openbare aanbesteding gehouden. De sportinventaris en de gebruikersvoorzieningen zijn in samenspraak met gebruikers (WSR/beheerder/verenigingen/vakdocenten) bepaald en volgens de gemeentelijke regels aanbesteed.

5. Moment van gereedkomen, ingebruikneming en oplevering.

Oktober 2010 gereed en opgeleverd, op 1 november 2010 in gebruik genomen.

6. Totale definitieve kosten van het project.

	BUDGET [€]	UITGAVEN [€]	SALDO [€]	AFWIJKING [%]
Sloopkosten	100.000	102.392	-2.392	- 2,39
Ontwikkel- en Bouwkosten	2.413.000	2.409.648	3.352	+ 1,39
Vaste inrichting / Sportvoorzieningen	200.000	193.484	6.516	+ 3,26
Gebruikersvoorzieningen	50.000	43.691	6.309	+12,62
Overig / Onvoorzien (incl. groen dak)	176.000	183.224	-7.224	- 4,11
Totaal	2.939.000	2.932.439	6.561	+ 0,22

Totale kosten 2.932.439 euro.

7. Verschillenanalyse op onderdelen: afwijkingen tussen realisatie en begroting in kwantitatieve en in kwalitatieve zin, met aandacht voor de oorzaken daarvan.

De uitgaven voor de herbouw van Sporthal Lewenburg zijn binnen het totale budget gebleven. Er is echter sprake van verschillen tussen uitgaven en beschikbare middelen. Doorgaans blijven deze binnen een marge van 5%.

8. Afwikkeling meer- en minderwerk/besteding van de post onvoorzien.

Tijdens het proces bleek het door voortschrijdend inzicht mogelijk een aantal programmawijzigingen door te voeren. Voorbeelden daarvan zijn het groene dak (extra budget) en de elektrische bediening van een aantal deuren met het oog op een betere toegankelijkheid voor mindervaliden.

9. Handelwijze ten aanzien van onder- en overschrijdingen van kredieten.

De onder- en overschrijdingen van deelbudgetten zijn binnen het project met elkaar verrekend. Het voordeel op dit project, dat zich uit in lagere kapitaallasten in de exploitatie, vloeit terug in de exploitatie. Daarmee kunnen andere (negatieve) verschillen binnen Sport op Orde gecompenseerd worden, zoals dit eerder is besloten bij Sport op Orde (februari 2008).

Raadsvoorstel - Nacalculatie herbouw Sporthal Lewenborg

4

10. Fiscale aspecten handelwijze ten aanzien van onder- en overschrijdingen van kredieten.

Uitgangspunt bij dit project is geweest dat de gemeente geen BTW hoeft af te dragen.

Voorwaarde hiervoor was dat het openbaar onderwijs per 1 januari 2010 verzelfstandigd zou zijn, dit is gebeurd.

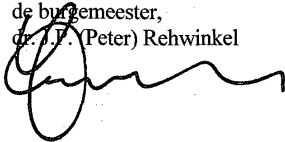
Realisering en evaluatie

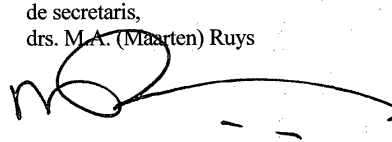
Sporthal Lewenborg is op 1 november 2010 in gebruik genomen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bestuursdienst

Onderwerp Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Steller L Bosdijk

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 45 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk OS 13.3521695

Datum **21 FEB 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In uw vergadering van 14 november 2012 heeft u ons in een motie verzocht

- de consequenties van het regeerakkoord op de gebieden van zorg, welzijn en sociale zaken in het eerste kwartaal van 2013 zoveel mogelijk in beeld te brengen, en
- de raad een voorstel te doen hoe we in Groningen op een sociale wijze met deze consequenties omgaan.

In onze brief van 30 november 2012 (BD 12.3390223) meldden wij u al dat de gevolgen en uitwerkingen van het regeerakkoord niet in één keer bekend zijn. Wij hebben toegezegd om u in het eerste kwartaal van 2013 te informeren over de consequenties op het gebied van zorg, welzijn en sociale zaken die al wel bekend zijn. Wij doen dat met deze brief en bijlagen.

In het tweede deel van de motie vraagt u ons een voorstel hoe we op een sociale wijze kunnen omgaan met de gevolgen van de rijksmaatregelen. Wij zijn bezig met de uitwerking van zo'n voorstel en doen dat ook in overleg met zorgvragers en aanbieders van zorg. Wij willen op een sociale manier omgaan met de gevolgen van de zeer aanzienlijke bezuinigingen die nu worden doorgevoerd, maar zullen er niet aan ontkomen dat het voorzieningenniveau zal moeten worden versoerd en burgers met een zorgvraag zullen dat merken. Voor de zomer 2013 zullen we u in ieder geval een schets voorleggen over het lokale en regionale zorglandschap.

Met deze brief willen wij u overigens ook informeren over een aantal andere actuele ontwikkelingen in het kader van de decentralisaties. Dan gaat het met name over recente afspraken die wij in regionaal verband hebben gemaakt over de voorbereiding op de decentralisatie jeugd. In deze brief besteden we achtereenvolgens aandacht aan:

1. gevolgen regeerakkoord
2. regionale samenwerking
3. (provinciaal) bestuursakkoord Jeugd 2013 – 2016

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 2
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

4. resultaat en vervolg Routekaart Transitie Jeugd.
5. passend onderwijs
6. de planning

U heeft in de voorbereiding op de decentralisaties – de transities – beleidskaders vastgesteld voor de vernieuwing van het sociale domein. De veranderingen zijn immers meer dan een overdragen van taken. In uw vergadering van 18 juli 2012 stelde u de *(Re-)visie zicht op uitvoering werk & participatie in Stad* (SZ 12.3141558) vast. Het college heeft onlangs tevens de houtskoolschets ‘Werk & Participatie’ voorlopig vastgesteld. Uw raad is over de contouren van de houtskoolschets en de participatiewet op 5 februari geïnformeerd. In uw vergadering van 31 oktober 2012 heeft u de visienota’s *Groningen voor elkaar en Jeugd: ieders zorg!* (OS 12.3252411) vastgesteld.

1. Gevolgen regeerakkoord

De Zorg voor Jeugd (wet op de Jeugdzorg) wordt per 1 januari 2015 overgeheveld naar gemeenten. Per 1 januari 2015 worden de (extramuraal) begeleiding en verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) overgeheveld. Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor een maatwerkvoorziening Inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten, die in de plaats komt van een 3-tal rijksregelingen¹. De huishoudelijke zorg wordt afgebouwd tot een inkomensafhankelijke maatwerkvoorziening waarvoor slechts 25% van het huidige budget beschikbaar zal zijn. In 2014 zullen deze wijzigingen al gelden voor nieuwe aanvragers. Per 1 januari 2014 worden maatregelen ingevoerd om instroom in de Sociale Werkvoorziening (SW) en de Wet Werk en Ondersteuning Jonggehandicapten (Wajong) te beperken.

Voor een goede vertaling van onze visie in beleid en uitvoering zijn we afhankelijk van wetgeving en daarover is nog geen definitieve duidelijkheid. Het kabinet heeft aangekondigd in maart 2013 meer duidelijkheid te verschaffen over de langdurige zorg en de gevolgen voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Het is dus nog niet goed mogelijk om een precies beeld te geven van de gevolgen voor de stad en onze burgers.

Om een goed beeld te kunnen schetsen van de consequenties voor onze inwoners zijn we afhankelijk van informatie van het rijk. Daaraan ontbreekt het nog. Zo weten we niet of slechts gedeeltelijk hoeveel van de huidige macro zorguitgaven in de stad worden besteed en hoe het precieze gebruik is van voorzieningen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten en de rijksoverheid werken in de Transitiebureaus samen om de overdracht van taken te begeleiden. Langs die

¹ Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg), Compensatie Eigen Risico, de aftrekpost Speciale ziektekosten (SZK)

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 3
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

route moeten ook de gedetailleerde gegevens over budgetten, voorzieningen en gebruik aan ons beschikbaar worden gesteld.

Bezuinigingen

Het is wel mogelijk om een indruk te geven van de globale impact van de bezuinigingen op de (nieuwe) gemeentelijke taken:

- Jeugdzorg	-/- 15%
- Hulp bij de huishouding(WMO)	-/- 75%
- Begeleiding (AWBZ)	-/- 25%
- Verzorging (AWBZ)	-/- 25%
- Maatwerkvoorziening inkomensondersteuning	-/- 40%
- Extramuralisering Zorg Zwaarte Pakketten (ZZP) 1 – 4	
- Re-integratie en Sociale Werkvoorziening (Participatiewet)	-/- 20

De voorgenomen bezuinigingen op jeugdzorg en AWBZ-begeleiding en verzorging komen bovenop eerdere bezuinigingen uit het Lente-akkoord (PGB, vervoer en dagbesteding). Daarnaast hebben ook bezuinigingen op andere domeinen gevolgen voor individuele burgers en huishoudens. Niet alleen zijn de bezuinigingen aanzienlijk, maar op onderdelen ook tegenstrijdig. Het extramuraliseren van zorg maakt dat zorg aan huis moet worden geboden. Om (langer) thuis te kunnen blijven, is het doorgaans ook noodzakelijk hulp bij de huishouding te bieden en juist op die hulp wordt 75% bezuinigd.

We grijpen de decentralisaties aan om vernieuwingen in het sociaal domein en de zorg door te voeren. Daarmee kunnen we verkokering bestrijden, zorg dichtbij organiseren en perverse prikkels opheffen. Die vernieuwing zal echter niet genoeg zijn om het effect van de bezuinigingen op te vangen. Daarvoor is de omvang van de bezuinigingen te groot en het zal onmogelijk zijn bestaande voorzieningen voor alle zorgvragers zonder meer in stand te houden. Daarom is het van groot belang dat gemeenten voldoende beleidsvrijheid krijgen om voor de lokale situatie passende maatregelen en instrumenten te ontwikkelen.

Er wordt landelijk een Monitor Stapelingseffecten opgezet, i.s.m. het Centraal Bureau voor de Statistiek, het ministerie van Sociale Zaken en Werk en de grote steden (G32). Dit databestand moet over enkele maanden een beeld geven over de doelgroepen waar beleidsmaatregelen cumuleren.

In bijlage 1 hebben we een zo goed mogelijke inventarisatie gemaakt van de verschillende beleidsvoornemens uit het regeerakkoord. We hebben daarbij per regeling aangegeven op welke doelgroepen de maatregel effect kan hebben en welke voorzieningen door de bezuiniging in het geding komen.

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 4
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

Risico's

Niet alleen zijn de kortingen aanzienlijk, maar de afgelopen jaren is er ook sprake geweest van een aanzienlijke groei in het gebruik van jeugdzorg en AWBZ. De Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob) en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rvf) hebben in een advies naar aanleiding van het regeerakkoord uitgebreid aandacht besteed aan de financiële gevolgen en risico's voor gemeenten. De Raden onderschrijven in algemene zin de voordelen van decentralisering maar zij merken op 'dat aan de aard en de omvang van de voorgenomen decentralisatie en de daarmee gepaard gaande kortingen reële risico's zijn verbonden. De aanspraken van burgers op zorg zullen noodgedwongen moeten worden verlaagd. (...) Door de dominantie van sociale uitgaven op de gemeentelijke begroting dreigen andere noodzakelijke uitgaven onder druk te komen staan.'

Wij vinden de overheveling van taken op het gebied van zorg en welzijn goed, omdat gemeenten beter dan in het huidige stelsel samenhangend zorg en begeleiding kunnen bieden. Wij kunnen als lokale overheid makkelijker een beroep doen op de eigen kracht van zorgvragers en hun sociale netwerken, omdat we lokaal ook de instrumenten kunnen inzetten om begeleiding en zorg dichtbij te organiseren met inzet van inwoners. Maar de financiële en inhoudelijke risico's zijn aanzienlijk, omdat we tegelijkertijd moeten innoveren en bezuinigen in een heel kort tijdpad.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft van het advies van de Rob en de Rfv gebruik gemaakt bij de inzet voor het overhedenoverleg. De VNG heeft er bij het kabinet op aangedrongen een onafhankelijk onderzoek te doen naar de afzonderlijke en cumulatieve effecten van decentralisaties werk, jeugdzorg, begeleiding en langdurige zorg². Wij hebben dat pleidooi van de VNG krachtig ondersteund, omdat ook wij ons zorgen maken over de randvoorwaarden waaronder deze grote overheveling van taken in het sociaal domein moet plaatsvinden.

Overleg met de rijksoverheid

In het overhedenoverleg van 28 januari 2013 is inmiddels afgesproken dat zo'n onafhankelijk onderzoek er vooralsnog niet komt. VNG en kabinet bereiden ook geen Bestuursakkoord voor. Er zijn wel andere afspraken gemaakt. Het kabinet heeft een ministeriële commissie voor de decentralisaties in het sociale domein in het leven geroepen en met de VNG afgesproken dat aan de decentralisaties 'werkende weg' en gezamenlijk vorm zal worden gegeven. Gemeenten kunnen – via de VNG – vraagstukken en aandachtspunten bij die commissie inbrengen. In dat overleg kan worden besloten hoe eventuele knelpunten in gezamenlijkheid kunnen worden opgelost. Uit deze afspraak spreekt betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel van de rijksoverheid,

² http://www.vng.nl/files/vng/brieven/2013/brief_overhedenoverleg_0.pdf

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 5
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

maar wij zijn er nog niet helemaal gerust op: over de inhoud van de wetten en de gemeentelijke taken is nog geen volledige duidelijkheid, de budgettaire kaders voor de gemeente zijn nog niet bekend en ook het cijfermateriaal over cliënten en doelgroepen is nog lang niet robuust. Het tijdpad is krap. Om op 1 januari 2015 klaar te zijn voor de uitvoering, moeten we in het vierde kwartaal van 2013 kunnen beginnen met de operationalisering van het beleid en de inrichting van werkprocessen. In dat vierde kwartaal moeten we ook een besluit hebben genomen over de organisatie van de (regionale) uitvoering.

Wij zullen niet schromen om via de VNG, de VNG-commissies, het overleg in het verband van de G32-steden, de Transitiebureaus en rechtstreeks bij het departement knelpunten zichtbaar te maken en te agenderen³. Ook hebben we in een gezamenlijke brief van G4 en G32 aan de Tweede Kamer onze zorgen geuit over de bezuinigingen op de huishoudelijke zorg, de begeleiding en de persoonlijke verzorging.

2. Regionale samenwerking

De gemeenten in de regio werken constructief samen. Zowel op het terrein van de decentralisatie van AWBZ-taken als bij de decentralisatie Jeugd. We hebben daar een gemeenschappelijk belang om te voorkomen dat burgers die afhankelijk zijn van gespecialiseerde voorzieningen buiten de boot gaan vallen. Maar ook om te voorkomen dat bij aanbieders van gespecialiseerde zorg *overhead* en indirecte kosten enorm gaan toenemen. Die organisaties hebben nu immers alleen te maken met het indicatieorgaan van het zorgkantoor. Als gemeenten allemaal zelf hun systemen inrichten zal dat kostenverhogend werken.

Voor de decentralisatie van AWBZ-taken werken we in de voorbereiding samen op bijvoorbeeld de onderwerpen contractering en bedrijfsvoering, kwaliteit, vervoer en samenwerking met de zorgverzekeraars.

In de ontwerpwet voor het nieuwe jeugdstelsel is gemeentelijke samenwerking voorgeschreven. Die samenwerking wordt door de rijksoverheid niet in vaste vormen voorgeschreven, maar in september zal de rijksoverheid toetsen of en in welke mate de regionale samenwerking vorm heeft gekregen voor de uitvoering van specialistische taken. De VNG wil vóór 31 mei hierin inzicht hebben. In 2012 hebben we in de provincie Groningen dus al concrete voortgang geboekt in die samenwerking. In de hiernavolgende paragrafen geven we een toelichting op de resultaten.

3

http://www.vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2012/20121126_brief_g4_g32_zorgen_over_de_zorg.pdf

3. Bestuursakkoord Jeugd 2013 - 2016

In 2008 hebben de Groninger gemeenten en de provincie Groningen een Bestuursakkoord Jeugd voor de periode 2008 – 2012 gesloten om gezamenlijke ambities af te spreken op het gebied van zorg voor de jeugd en hebben we afspraken vastgelegd. De samenwerking onder dat Bestuursakkoord is door alle deelnemers positief gewaardeerd en we hebben besloten ook voor 2013 – 2016 te participeren in die samenwerking. Het convenant is voor u ter informatie als bijlage 2 bij deze brief gevoegd.

In de periode tot 2015 bereiden de gemeenten zich voor op de overheveling van taken die nu worden uitgevoerd door provincie, zorgverzekeraar en zorgkantoor. In deze periode werken we als Groninger gemeenten al intensief samen in de voorbereiding, maar we willen ook borgen dat de hulp en ondersteuning aan kinderen en jongeren gedurende de overgangsfase (2013 – 2015) gegarandeerd blijft en dat er een goede aansluiting in de keten is georganiseerd. In het convenant hebben we daar afspraken over gemaakt.

Het is vooral bedoeld ter stimulering van de koers die de partijen gezamenlijk zijn ingeslagen, maar ook om elkaar aan te spreken wanneer dat nodig is. In dit akkoord formuleren we een gedeelde visie van waaruit wij, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, gezamenlijk met de provincie sturing geven aan de jeugdzorg totdat de verantwoordelijkheid is overgedragen van de provincie (en zorgverzekeraar en zorgkantoor) aan de gemeenten.

Het Bestuursakkoord is tot stand gekomen vanuit een samenwerking tussen provincie en de Groninger gemeenten. Ten behoeve van de uitvoering van het Bestuursakkoord Jeugd 2013-2016 is een organisatie- en overlegstructuur opgezet: het Platform Jeugd. Het Platform Jeugd wordt gevormd door acht regiovertegenwoordigende wethouders en de gedeputeerde. Wethouder Visscher is lid van het Platform Jeugd. Dit Platform gaat ook als stuurgroep fungeren voor de uitwerking van de volgende fasen van de *Routekaart transitie zorg voor jeugd*.

4. Routekaart transitie zorg voor jeugd in Groningen

De komende jaren vindt een forse transformatie binnen het jeugdzorgstelsel plaats. Verantwoordelijkheden van het Rijk, provincie en zorgkantoren worden gedecentraliseerd naar de gemeenten. Gemeenten zijn straks verantwoordelijk voor de financiering en inkoop van alle vormen van jeugdzorg: de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de jeugdbescherming en jeugdreclassering, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz) en zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (jeugd-lvb), ggz in het kader van het jeugdstrafrecht (forensische zorg).

Met onze brief van 26 april 2012 (OS 12.3024792) informeerden wij u over de samenwerking met de provincie Groningen en de andere Groninger gemeenten.

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 7
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

In het kader van die samenwerking is een *Routekaart transitieplan zorg voor de jeugd provincie Groningen* opgesteld.

De Routekaart is het gezamenlijke plan waarin de processtappen, de activiteiten en de planning zijn opgenomen. Hierin wordt nauw samengewerkt met zorgpartners, justitiële partners en het onderwijs.

In 2012 is door alle gemeenten en de provincie gewerkt aan de eerste twee stappen van de Routekaart. Dit heeft geresulteerd in negen inhoudelijke thema's voor de samenwerkingsagenda voor de Groninger gemeenten in 2013 en 2014. Het gaat hierbij om het beantwoorden van vragen als: hoe kunnen we zorgen voor goede en voldoende basisvoorzieningen waar ouders en jongeren terecht kunnen voor informatie, advies ondersteuning (zoals het CJG) in elke gemeente? Welke specialistische hulp is nodig? Hoe blijven we er goed voor zorgen dat kinderen veilig kunnen opgroeien en wat is er nodig als dit niet het geval is? Hoe kunnen we specialistische hulp in stand houden? Wat moeten we op provinciaal niveau blijven organiseren zodat ieder kind of gezin in de provincie de specialistische hulp krijgt die er soms nodig is? Hoe gaan we de inkoop of subsidiëring van al deze hulp regelen? Wat is de samenhang met Passend Onderwijs?

Wij zijn tevreden dat het is gelukt om met 23 gemeenten en de provincie overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke agenda. Het resultaat van de stappen 1 en 2 van de routekaart is beschreven in *De rapportage stappen 1 en 2 Routekaart Transitieplan Zorg voor de Jeugd*. Die rapportage hebben wij als bijlage 3 bij deze brief gevoegd.

We onderscheiden twee soorten samenwerking: thema's waarin we gezamenlijk beleid formuleren en instrumenten ontwikkelen ten behoeve van lokale of regionale samenwerking en thema's waarin we ons ook voorbereiden op gezamenlijke uitvoering of gezamenlijk opdrachtgeverschap. Om deze thema's in de komende 2 jaar gezamenlijk met elkaar uit te werken wordt een gedegen programmaorganisatie voorgesteld. De sturing op de regionale samenwerking is belegd bij het Platform Jeugd, dat als stuurgroep optreedt.

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 8
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

In het kader van de routekaart is door Cebeon een inventariserend en beschrijvend onderzoek uitgevoerd naar het huidige jeugdstelsel. De resultaten van dat onderzoek zijn beschreven in *Foto Jeugdzorg Groningen 2012*. Het onderzoeksrapport is als bijlage 4 bij deze brief gevoegd. Het onderzoek is overigens nog niet volledig, omdat het nog moet worden aangevuld met gedetailleerde en harde gegevens over het aantal jeugdigen dat op de een of andere manier gebruik maakt van voorzieningen in het huidige jeugdstelsel. Die gegevens moeten voor alle gemeenten in Nederland uit landelijke databases worden geproduceerd. We hopen deze gegevens in het 1^e kwartaal van 2013 te ontvangen.

5. Wet Passend Onderwijs

Passend Onderwijs wordt wel de 4^e decentralisatie genoemd. Het Wetsvoorstel passend onderwijs is op 9 oktober 2012 door de Eerste Kamer aangenomen. Met ingang van 1 augustus 2014 krijgen scholen een zorgplicht en dat betekent dat scholen een passende plek moeten zoeken voor elke leerling. Schoolbesturen organiseren zich, ongeacht hun denominatie, in regionale samenwerkingsverbanden voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. De organisatie en financiering van de zorg en ondersteuning aan leerlingen loopt via die samenwerkingsverbanden.

De landelijke indicatiestelling en de 'rugzak' voor individuele leerlingen verdwijnen. In plaats daarvan gaan de ondersteuningsmiddelen rechtstreeks naar de nieuwe besturen van de samenwerkingsverbanden. Deze moeten de ondersteuningsmiddelen verdelen over de scholen in hun regio. Zij moeten er daarmee voor zorgen dat voor elk kind een passend aanbod gedaan kan worden. Dus schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het bieden van passende ondersteuning en leggen dit vast in een ondersteuningsplan.

Het is voor gemeenten van groot belang dat er een verband is tussen de uitvoering van de gemeentelijke verantwoordelijkheid (wet op de Jeugdzorg) en de maatregelen en instrumenten die worden ontwikkeld in het kader van het passend onderwijs. Tegelijkertijd is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor de uitvoering van het onderwijs beperkt. De enige formele rol is dat gemeenten en de regionale samenwerkingsverbanden van het onderwijs een *op overeenstemming gericht overleg* (OOGO) overleg moeten voeren over het ondersteuningsplan, alvorens dit bij de Inspectie onderwijs kan worden ingediend.

Gelukkig zien beide partijen – de schoolbesturen en de gemeenten – de waarde van een goede samenwerking en vind overleg plaats over de invoering van de wet Passend Onderwijs en de wet op de Jeugdzorg. In maart 2013 zullen wij u

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 9
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

op basis van een landelijke handreiking informeren over de actuele stand van zaken

6. Tot slot

Bij deze brief geven we u ook de planning zoals we die nu kunnen maken en in de wetenschap dat de planning op onderdelen zal worden bijgesteld. Zoals we in deze brief ook hebben aangegeven moet er nog veel duidelijk worden en we werken hard aan uitwerking en voorbereiding. Wij willen graag met u overleggen over de wijze waarop wij u optimaal kunnen informeren en betrekken.

Er staan aanzienlijke bezuinigingen en kortingen op stapel. We kunnen de omvang van die bezuiniging voor de stad nog niet precies in beeld brengen, maar het is duidelijk dat het huidige voorzieningenniveau niet kan worden gehandhaafd door de omvang van de bezuinigingen. Om een sociale stad te kunnen blijven, moeten we binnen die veel beperktere budgettaire kaders onze keuzen maken. Dan is het van groot belang dat de gemeente juist voor de meest kwetsbaren borg staat. Het zal ook heel anders moeten: inhoudelijke vernieuwing, vernieuwing van het vakmanschap van de beroepskrachten en nieuwe samenwerkingsvormen.

We gaan deze uitdaging aan met als doel: een sociale stad waarin iedereen naar vermogen mee kan doen en waarin niemand aan de kant hoeft te staan.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 10
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

BIJLAGE

Planning en mijlpalen 2013 en 2014

Afhankelijk van de besluitvorming van het rijk zullen we u met regelmaat informeren over de stand van zaken van de wetgeving en onze projecten. In elk geval hebben we op hoofdlijnen onderstaande planning voor ogen.

Onderdeel van de vele stappen die we het komende jaar zetten is de betrokkenheid van inwoners, cliënt- en adviesraden en instellingen. Wij zien hen als belangrijke gesprekspartners, die mee hebben gedacht en meedenken in de projecten Toegang, Maatschappelijke Participatie, Arrangementen en Sociale Teams en in de inhoudelijke ontwikkelingen in het Jeugdstelsel en de AWBZ/WMO.

Vernieuwing Sociaal Domein - breed

Bijeenkomsten burgers, cliënt- en adviesraden en instellingen		juni 2013
Taskforce bestaande zorgvragers ⁴ 2015	januari 2014 - januari 2015	
Proces (nieuwe) zorgvragers operationeel		januari 2015
<i>Maatschappelijke participatie</i>		
Brief aan de raad m.b.t. visie en richting maatsch. part.		juni 2013
Start nieuwe aanpak WWB'ers maatschappelijk actief		januari 2014
Gezamenlijk aanbod beschut/dagopvang gereed		januari 2015

Toegang

Brief aan de raad over nota Toegang Sociaal Domein		april 2013
Brief aan de raad over Toegang i.r.t. Stip/CJG		oktober 2013

Contractering

Brief aan de raad m.b.t. Contractering		april 2013
Start inkoop voor 2014		juni 2013
Wijze van contractering gereed voor uitvoering		maart 2014

Arrangementen

PGB beleid gereed		juni 2013
Start proces i.s.m. burgers en instellingen Arrangementen		mei 2013

Sociale Teams

Brief aan de raad 1 ^e stand van zaken Sociale Teams		nov-dec 2013
Maatschappelijke Kosten Baten Analyse gereed		zomer 2014

⁴ Per 1 januari 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de cliënten die nu al zorg en ondersteuning ontvangen. Die cliënten moeten, in het kader van de Kanteling en de beoogde Groninger Viertrap opnieuw beoordelen. Inclusief start-up, gegevensuitwisseling (van b.v. Zorgkantoor) en beoordeling is de looptijd max 1 jaar.

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 11
Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

Passend Onderwijs

Besluitvorming procedure OOGO

3^e kwartaal 2013

Ondersteuningsplan onderwijs bespreken in OOGO

februari 2014

Jeugd:

Provinciale programmaorganisatie gereed

voorjaar 2013

Uitvoeringsorganisatie

De uitvoering van de decentralisaties vraagt om regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en AWBZ/WMO. De decentralisaties zullen ook gevolgen hebben voor de uitvoeringsorganisatie van de gemeente Groningen.

Contouren uitvoeringsorganisatie gereed

oktober 2013

Bijlage 1 Overzicht regelingen & beleidswijzigingen in het sociale domein met inkomenseffect en een effect op takenpakket gemeenten⁵

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste regelingen in het sociale domein en de voorgenomen beleidswijzigingen die door gemeenten worden of gaan worden uitgevoerd. Deze tabel heeft u in mei 2012 ontvangen bij brief OS 12.3091555. Het schema is aangepast en ge-update aan de hand van het regeerakkoord kabinet Rutte II en de ons op dit moment daarover beschikbare informatie.

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomens van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
1. Jeugdzorg, Passend onderwijs	Kinderen en jongeren 0-18 jaar en hun ouders met opgroei problemen, psychiatrische problematiek, criminaliteit, jeugd-licht verstandelijk gehandicapten (JLVG) (Groningen: ca. 7.800 kinderen en jongeren 0-18 jaar)	Vrijwillige en beroepsmatige jeugdhulpverlening, orthopedagogische begeleiding, jeugdbescherming, gesloten jeugdzorg en jeugdreclassering.	De jeugdzorg wordt in 2015 gedecentraliseerd naar gemeenten. De decentralisatie omvat alle onderdelen: de jeugdzorg vanuit de provincie, de gesloten jeugdzorg vanuit VWS, de jeugd-GGZ vanuit de ZVW, de zorg voor lichtverstandelijk gehandicapte jongeren vanuit de A WBZ en de jeugdbescherming en jeugdreclassering van Veiligheid en Justitie. Deze decentralisatie wordt gecoördineerd op het ministerie van VWS. <i>Passend onderwijs:</i> - Meer kinderen en jongeren worden vanaf 1 januari 2014 opgevangen in het regulier onderwijs. - Minder medicalisering en verbijzondering van problemen. - Taakstelling Rutte I op passend onderwijs vervalt. - Op overeenstemming gericht overleg is verplicht.	<u>Huidige situatie:</u> <i>Gemeente:</i> preventief jeugdbeleid <i>Provincie:</i> vrijwillige jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugdreclassering, <i>Zorgverzekeringen:</i> Jeugd-GGZ, <i>Zorgkantoren:</i> Jeugd-GGZ en Jeugd-LVB. Vanaf 2015: Uitvoering al deze vormen van jeugdzorg bij gemeenten.

⁵ Basis: Onderzoek, Nicis en Ecoris naar de stapelingseffecten van de bezuinigingen in het sociale domein d.d. 23 november 2011. Ge-update naar maatregelen kabinet Rutte II

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
2. Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	Zelfstandig wonende personen met een beperking (ouderen, chronisch zieken, gehandicapten of mensen met psychiatrische problematiek) (Groningen: ca 47.500 personen) ⁶	Woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, huishoudelijke hulp, dagopvang	- 2014: nieuwe cliënten geen recht meer op huishoudelijke hulp. Maatwerkvoorziening voor mensen die het echt nodig hebben, zonder netwerk en financiële draagkracht. - 2015: alle cliënten geen recht meer op Huishoudelijke hulp, 25% budget blijft over voor maatwerkvoorziening voor mensen zonder netwerk en financiële draagkracht. - Hulpmiddelen moeten worden hergebruikt, bezuinigingen 1,5 mln in 2015, 2,5 mln in 2016, 50 mln structureel vanaf 2017. - Scheiden wonen en zorg ZZP 1-4 geëxtramuraliseerd: toename woningaanpassingen, huishoudelijke hulp, vervoersvoorzieningen en dagopvang. - Lenteakkoord: Besparing op thuiszorg, hogere eigen bijdrage.	Gemeenten (WMO-loket)
3. Algemene wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)	Personen die langdurige zorg en/of ondersteuning	Hulp bij persoonlijke verzorging, verpleging,	- In 2013 wordt het budget voor vervoer gehalveerd. - Nieuwe cliënten PGB komen pas na een jaar zorg.	Indicatie AWBZ: - Centrum

⁶ Schatting op basis van landelijke aanname dat in de samenleving 25% kwetsbare inwoners zijn.

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
	nodig hebben. (In Groningen zijn er op 1 juli 2012 in totaal 9485 mensen die gebruik maken van AWBZ zorg, waarvan 3230 intramuraal en 6255 extramuraal. Van de extramurale cliënten heeft 37% de grondslag psychiatrie, 36% de grondslag somatiek, 14% verstandelijk gehandicapt, 8% lichamelijk gehandicapt, 2% zintuigelijk gehandicapt en 2% psychogeriatric) Bij intramurale cliënten ligt de verdeling anders: Grondslag somatiek 31%, psychogeriatric 21%, psychiatrie 18%, verstandelijk gehandicapt 18%, lichamelijk	begeleiding in het dagelijkse leven, behandeling van een aandoening of beperking, verblijf in een instelling, kortdurend verblijf.	in aanmerking voor toegang tot PGB, tenzij vooraf duidelijk is dat de ondersteuning zeer langdurig is. Ook onderzoekt het zorgkantoor vooraf of er geen passende zorg in natura beschikbaar is. Voor cliënten met alleen begeleiding en tijdelijk verblijf geldt het criterium van een indicatie van minimaal 10 uur. Dit criterium geldt niet voor cliënten die persoonlijke verzorging en verpleging ontvangen (al dan niet in combinatie met begeleiding) In 2014 vervalt extramurale dagbesteding (Begeleiding Groep) voor nieuwe cliënten In 2014 vervalt het recht op extramurale persoonlijke verzorging met een indicatie korter dan 3 maanden, en de gebruikelijke zorg (persoonlijke verzorging) wordt verhoogd van 60 naar 90 minuten per week. In 2015 worden extramurale Begeleiding Individueel en extramurale Persoonlijke Verzorging overgeheveld naar de gemeente, met een budgetkorting van 25%. Verpleging gaat vanaf 2017 naar de Zvw. Vanaf 2015 blijft er een landelijk georganiseerde romp-AWBZ over voor ZZP5 en hoger (alleen intramurale zorg). In 2016 wordt ZZP4 voor Verpleging &	indicatiestelling zorg Bureau Jeugdzorg Uitvoering AWBZ - Zorgkantoren (momenteel), vanaf 2015 landelijk zorgkantoor

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
			Verzorging en Gehandicaptenzorg geëxtramuraliseerd. Uit het Lenteakkoord: - ZZZP 1 t/m 3 worden geëxtramuraliseerd in de periode 2013-2015 - Persoonsgebonden budget alleen bij indicatie 'verblijf'; - Wettelijke verankering persoonsgebonden budget; Eigen bijdrage afhankelijk van vermogen (2013) - Taakstelling Ruitte I op persoonsgebonden budget (€150 mln) vervalt.	
4.	Chronisch zieken en gehandicapten	regelingen voor tegemoetkoming in de hogere ziektekosten en gebruik van het eigen risico ten gevolge van een chronische ziekte of handicap.	Inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten: de bestaande regelingen (Wtcg, CER, belastingafrek specifieke zorgkosten en tegemoetkoming specifieke zorgkosten) worden gedecentraliseerd naar gemeenten, mogelijk ondergebracht in Wet bijzondere bijstand, Wmo of een nieuwe wet. Hiervoor komt structureel 760 miljoen euro beschikbaar (wordt vrijgemaakt uit bestaande regelingen).	
5.	Personen (langdurig) zonder werk.	Uitkering en toeleiding naar werk/maatschappelijke	De huishoudinkomenstoets is afgeschaft en wordt per 1 januari 2015 vervangen door een	Gemeenten

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
	(Groningen, per 1 januari 2013 maken 9.079 hoofd cliënten gebruik van de WVB-regeling)	participatie	huishoudinkeringstoets. Deze voorkomt dat binnen een huishouden sprake kan zijn van een stapeling van uitkeringen. Dit zal leiden tot een daling van inkomsten van de huishoudens waar deze stapeling plaats vindt. In tegenstelling tot de huishoudinkomenstoets wordt loon niet verrekend met de uitkeringen binnen een huishouden. Het loont dus om aan het werk te gaan. De taakstelling bedraagt vanaf 2015 80 miljoen. Grens van 110% voor inkomensondersteunende regelingen. Categoriele bijzondere bijstand voor gezinnen met kinderen in de vorm van Stadspas/aanvullende zorgverzekering kan worden verruimd. De grens van 110% voor inkomensondersteunende regelingen (ingang 1-1-2012) heeft er toe geleid dat er minder mensen voor onze inkomensondersteunende regelingen in aanmerking komen. De verruiming op het gebied van de Stadspas (december 2012) zorgt er voor dat weer meer mensen gebruik mogen maken van deze regeling. Jongeren tot 27 jaar geen recht op voorschot gedurende 4 weken na melding. Per 1 januari 2012 is Wet Investeren in Jongeren overgegaan in de WWB.	

Collegedebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde
Onderwerp

17
Vernieuwing sociaal domein

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
			- Er komt één participatiewet die de WWB, WSW en een deel van de Wajong samenvoegt, in te voeren per 1 januari 2014. (Voorheen Wet werken naar vermogen.) Gemeenten beschikken vanaf 2014 over een gebundeld re-integratiebudget. Voor de hele doelgroep zal een systeem van loondispensatie geïntroduceerd worden. Geen nieuwe instroom in de WSW. Beperkte instroom in de Wajong. Hierdoor neemt de groep waar de gemeente verantwoordelijk voor is toe. Tegelijkertijd is er minder re-integratiebudget voor gemeenten beschikbaar. Een aantal instrumenten: loondispensatie, beschut werken (als voorziening) en een quotum voor werkgevers. - Om de naleving van de WWB-verplichtingen te verbeteren wordt de handhaving strikter. Als klanten zich niet aan hun verplichtingen houden heeft dit gevolgen voor hun uitkering. De ontheffing voor de arbeidsplicht van alleenstaande ouders komt te vervallen. Zij zullen dus ook aan hun re-integratieverplichtingen moeten voldoen. Het niet naleven van deze verplichtingen heeft ook gevolgen voor hun uitkering.	
6. Armoedebeleid	Mensen die te maken hebben met armoede, bijv.	Invoering van de algemene arbeids- en re-integratieplicht en striktere handhaving van WWB-verplichtingen.	-	De mogelijkheden voor individuele bijzondere bijstand (van daadwerkelijke kosten) worden

Collegebrief - Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein

Bladzijde 18
 Onderwerp Vernieuwing sociaal domein

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
	mensen die langdurig in de WWB zitten zonder zicht op verbetering, gezinnen met kinderen en een laag inkomen, bijzondere aandacht voor werkenden met een laag inkomen en ouderen met klein pensioen.		- de mogelijkheden voor categoriale bijzondere bijstand (aannemelijke kosten) worden beperkt. - Categoriale bijzondere bijstand voor gezinnen met kinderen in de vorm van aanvullende zorgverzekering en stadspas voor culturele/ maatschappelijke/ sportieve voorzieningen kan worden uitgebreid. - De overheidssteun aan het Jeugdsportfonds Nederland wordt verlengd (2015 en 2016) en de Sportimpuls wordt structureel verhoogd. - Tot slot wordt de langdurigheidtoeslag in de WWB vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder zicht op verbetering. Voor dit pakket wordt structureel 100 miljoen vrijgemaakt.	
7. Wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (wet Wajong)	Jonggehandicapten (3.480 Wajongeren)	Ondersteuning bij het vinden van werk bij een reguliere werkgever en (aanvullende) uitkering.	- Vanaf 1-1-2014 wordt de toegang beperkt tot volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. (indicatie en uitvoering door UWV). - Huidige Wajongers worden niet herkeurd en er vindt geen verlagings plaats van de uitkering voor de bestaande groep Wajongers. - Wordt overgeheveld naar Participatiewet (uitvoering door gemeenten)	UWV (indicatie en uitvoering)

Regeling	Doelgroepen	Diensten / Voorzieningen	Voorgenomen beleidswijzigingen met invloed op inkomen van huishoudens en op takenpakket gemeenten	Uitvoering
8. Wet sociale werkvoorziening (WSW)	Personen met een lichamelijke verstandelijke of psychische handicap. (Groningen: Op 1 januari 2013 maken 1.557 personen gebruik van de WSW regeling. Deze groep is onder te verdelen in 1.394 SW-ers en 163 personen die begeleid werken. Dit is exclusief de wachtlijst.)	Sociale werkvoorziening voor personen meet een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap.	- Beperking per 1-1-2014 tot werknemers die alleen in een beschutte omgeving kunnen werken. - Overige personen stromen in in de Participatiewet.	Gemeenten en SW-bedrijven
9. Inburgering	Inburgering: Migranten en asielzoekers. (Groningen: ca. 20.000) ⁷	Inburgering Inburgering in de Nederlandse samenleving.	Inburgering: - Inburgeringsplichtigen zijn vanaf 1 januari 2013 zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. Hiervoor kunnen ze een lening afsluiten bij de DUO. Deze lening moeten ze vervolgens aflossen. In het geval van asielzoekers wordt de lening na het slagen voor het inburgeringsexamen kwijtscholden.	Inburgering: Gemeenten

⁷ Bron: Gronometer

bijlage 2 collegebrief decentralisaties Bestuursakkoord Jeugd

CONCEPT Bestuursakkoord Jeugd 2013-2016

1. Waarom een nieuw Bestuursakkoord Jeugd?

In 2008 hebben de Groninger gemeenten en de provincie Groningen een Bestuursakkoord Jeugd voor de periode 2008 – 2012 gesloten om gezamenlijke ambities af te spreken op het gebied van zorg voor de jeugd en om afspraken hieromtrent vast te leggen. Zoals afgesproken in de Intentieverklaring Jeugd uit juli 2011, willen wij hier gezien onze positieve ervaringen een vervolg aan geven. Gemeenten en provincie hebben ieder wettelijke taken op het gebied van jeugd(zorg). Door middel van dit Bestuursakkoord 2013 - 2016 zorgen we voor een goede borging en verbinding van deze taken, ook in de periode voordat alle taken op het gebied van jeugd(zorg) naar de gemeenten overgeheveld worden.

1.1 Transitie/decentralisatie

Per 1 januari 2015¹ wordt de jeugdzorg gedecentraliseerd naar de gemeenten. Dit Bestuursakkoord Jeugd loopt tot en met 2016, om zo ook de eindfase van de transitie goed af te kunnen ronden. Om een succesvolle transitieperiode en een transformatie van de zorg voor jeugdigen te bewerkstelligen is de 'Routekaart transitie Zorg voor de Jeugd' door de gemeenten en provincie vastgesteld.

Doelstelling bestuursakkoord

Dit bestuursakkoord is bedoeld om de gezamenlijke ambities vorm te geven en om afspraken vast te leggen die nodig zijn om deze ambities binnen een tijdsbestek van 3 jaar waar te maken. Het is vooral bedoeld ter stimulering van de koers die de partijen gezamenlijk zijn ingeslagen, maar ook om elkaar aan te spreken wanneer dat nodig is. Het uitgangspunt is: er is meer dat ons bindt, dan ons scheidt. In dit akkoord formuleren we een gedeelde visie van waaruit wij, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, gezamenlijk sturing geven aan de jeugdzorg.

2. Visie en ambitie

Visie

We willen dat de jeugd alle mogelijkheden krijgt om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Jeugdigen moeten in de provincie Groningen gezond en veilig kunnen opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige volwassenen. Als ondersteuning, hulp of zorg nodig is, moet deze hulp zo vroeg mogelijk geboden worden, in de meest lichte vorm, zo snel mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis. Wij willen bevorderen dat er vanuit de ouders, de school, de buurt en de samenleving aandacht en betrokkenheid is voor de (zorg voor) jeugdigen. Ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van jeugdigen en ouders staan hierbij voorop. Bij ernstige gedrags- of ontwikkelingsproblematiek zal passende en doeltreffende gespecialiseerde hulp zoveel mogelijk in de directe omgeving van het kind en ouders worden ingezet.

Ambitie

Van belang is dat de hulp en ondersteuning aan kinderen en jongeren ook gedurende de overgangsfase (2013 – 2015) gegarandeerd blijft en dat wij zorgen voor een goede aansluiting in de keten. Daarbij hoort:

- dat gemeenten en provincie beiden vanuit hun eigen verantwoordelijkheid passende zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren bieden;
- het bestrijden van de wachtlijsten in de jeugdhulp en -zorg door gemeenten en provincie en een actieve informatie-uitwisseling hierover tussen provincie, jeugdzorgaanbieders en gemeenten;
- het monitoren van jeugdcijfers;
- het continueren van het afstemmingsoverleg jeugd - justitie - Veiligheidshuis;
- het afstemmen met (de ontwikkelingen in) de gesloten jeugdzorg;
- het afstemmen met alle financiers van jeugdzorg naast gemeenten en provincie (Zorgkantoor, zorgverzekeraars, Rijk);
- het afstemmen met de (nieuw te vormen) samenwerkingsverbanden passend onderwijs op lokaal en bovenlokaal niveau;

¹ streefdatum, het is nog niet duidelijk of deze datum gehaald wordt.

bijlage 2 collegebrief decentralisaties Bestuursakkoord Jeugd

- het continueren van het afstemmingsoverleg passend onderwijs/zorg voor de jeugd Groningen op provinciaal niveau passend bij de organisatie van de nieuw te vormen samenwerkingsverbanden;
- het uitvoeren, borgen en beheren van Zorg voor Jeugd Groningen. Waarbij:
  - in 2013 wordt geëvalueerd op werking van het systeem ZvJG en de kaders en afspraken rondom uitvoering van de zorgcoördinatie en inrichting van de back offices CJG;
  - in 2013 loopt de afgesproken uitvoering van het Groninger model door (= signalering in de verwijsindex ZvJG gekoppeld aan zorgcoördinatie in de backoffice CJG);
  - de evaluatie loopt in lijn met het ontwerp in de routekaart transitieplan jeugdzorg en op basis hiervan worden er waar nodig vervangende afspraken gemaakt;
  - een beheersorganisatie (in eerste instantie het ambtelijk Platform) ondersteund door een processtrekker beheert het systeem, kaders en afspraken ZvJG.

Daarnaast werken wij in het kader van de aankomende transitie samen gefaseerd aan de transitie en transformatie van de jeugdzorg volgens de Routekaart Transitieplan, waarbij er in 2013 en 2014 gewerkt wordt aan een ontwerp op basis van de contouren die in 2012 zijn vastgesteld. Hierbij hoort:

- het gezamenlijk sterk maken voor het behouden en/of verkrijgen van toereikende (toekomstige) budgetten voor de jeugd(zorg) voor de doelen waarvoor de overheden gesteld staan;
- het verbinden van de transitie jeugdzorg met de (ontwikkelingen in de) domeinen onderwijs, justitie, werk en inkomen, AWBZ begeleiding;
- creëren van voldoende ruimte aan gemeenten is voor pilots en experimenten om de nieuwe jeugdhulp op een doeltreffende en samenhangende manier vorm te kunnen geven;
- het formuleren van randvoorwaarden voor pilots/experimenten t.a.v. transformatie;
- brede informatie- en kennisdeling t.a.v. transitieonderwerpen en de uitkomsten van pilots/experimenten;
- het organiseren en faciliteren van bijeenkomsten en werkbezoeken;
- het maken van afspraken over de overdracht van de provinciale jeugdzorg: taken en kennis, kunde, ervaring (waaronder ook cijfermatige- en financiële gegevens)

3. Organisatie

Ten behoeve van het Bestuursakkoord Jeugd 2008-2012 is een organisatie- en overlegstructuur opgezet: het Platform Jeugd. Hierin zijn de provincie Groningen en alle Groninger gemeenten, verdeeld over acht regio's, vertegenwoordigd. Dit platform bestaat uit een bestuurlijke en een ambtelijke variant. Agendapunten worden door het ambtelijk platform voorbereid en vervolgens in het bestuurlijk platform besproken. De acht coördinerende wethouders opereren binnen de kaders van dit akkoord en zorgen voor terugkoppeling en afstemming binnen de clusters. Besluitvorming vindt plaats in de afzonderlijke gemeenten (en provincie). Beide platforms komen minstens vier keer per jaar bij elkaar voor overleg.

4. Methoden en instrumenten

Hoe bovenstaande ambities gerealiseerd worden, hoe we die monitoren en wie hiervoor verantwoordelijk is, wordt nader uitgewerkt in de bestuurlijke en ambtelijke overleggen en wordt tevens betrokken bij de verdere uitwerking van de Routekaart Jeugd..

Aldus opgemaakt op

2012 te Groningen

Provincie:

Gemeenten:

Gedeputeerde

Voorzitter commissie Jeugd VGG

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

Rapportage stappen 1 en 2 Routekaart transitieplan zorg voor de jeugd provincie Groningen.

De komende jaren vindt een forse transformatie binnen het jeugdzorgstelsel plaats. Verantwoordelijkheden van het Rijk, provincie en zorgkantoren worden gedecentraliseerd naar de gemeenten. Gemeenten zijn straks verantwoordelijk voor de financiering en inkoop van alle vormen van jeugdzorg: de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de jeugdbescherming en jeugdreclassering, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz) en zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (jeugd-lvb), ggz in het kader van het jeugdstrafrecht (forensische zorg).

Ogmerk van de decentralisatie is om een einde te maken aan de fragmentatie in het huidige stelsel en gemeenten in staat te stellen een meer 'op de maat' van de jeugdige toegenomen hulpaanbod te doen. Aan de ene kant zullen gemeenten moeten investeren in een goede beleidsmatige inbedding van jeugdzorg. Aan de andere kant zullen gemeenten via hun financieringsrol de betrokken uitvoeringsinstellingen moeten bewegen de ongedeelde vraag van de jeugdige centraal te stellen en daarop een passend aanbod te ontwikkelen, dat problemen écht voorkomt en oplost. Om de nieuwe verantwoordelijkheden voor gemeenten te kunnen waarmaken, is een goede voorbereiding en samenwerking onontbeerlijk. In de nieuwe jeugdwet worden eisen gesteld aan intergemeentelijke samenwerking waarop het Rijk ook gaat toetsen. Gemeenten en de provincie Groningen hebben het belang onderkend om tijdig en gezamenlijk een ingrijpend veranderproces voor te bereiden en uit te voeren. Voor het veranderproces is de routekaart transitieplan zorg voor de jeugd in de provincie Groningen vastgesteld. De colleges van burgemeester en wethouders van alle betrokken gemeenten en de gedeputeerde staten van de provincie Groningen hebben ingestemd met de routekaart (achtergronddocument 1). Om het transitieproces zorg voor de jeugd beheersbaar te houden is in de routekaart gekozen voor een aanpak die bestaat uit zes overzichtelijke stappen.

Er is een tijdelijke projectorganisatie ingericht die verantwoordelijk is geweest voor het voorbereiden en uitvoeren van de eerste twee stappen van de routekaart transitieplan. Met voortvarendheid zijn de eerste twee stappen van de routekaart uitgewerkt. De stappen 1 en 2 zijn aan elkaar verbonden omdat de foto van de bestaande situatie (A) en de contouren van de toekomstige inrichting van de zorg voor de jeugd (situatie B) de basis vormen voor het ontwikkelen van een ontwerp voor de toekomstige zorg voor de jeugd (stap 3 van de aanpak). In deze stap 3 wordt een ontwerp gemaakt hoe te komen van situatie A naar situatie B (van het huidige stelsel naar het nieuwe stelsel). Voordat gestart wordt met stap 3 worden met dit voorstel de resultaten van de stappen 1 en 2 voorgelegd

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

aan de colleges van burgemeester en wethouders van alle gemeenten in de provincie Groningen en gedeputeerde staten van de provincie Groningen. Ook kan in verband met hun kaderstellende rol ervoor gekozen worden om de gemeenteraden te informeren. Voor de vervolg projectorganisatie moet informatievoorziening aan gemeenteraden als expliciete opdracht meegenomen worden.

De resultaten van deze eerste twee stappen zijn in dit collegevoorstel opgenomen. Er kan pas gestart worden met stap 3 van de routekaart als alle betrokken gemeenten en de provincie Groningen daarmee hebben ingestemd. Het collegeadvies bestaat uit de volgende onderdelen:

1. inventarisatie bestaande situatie zorg voor de jeugd;
2. contouren toekomstige inrichting zorg voor de jeugd;
3. uitwerking en samenwerking in 2013;
4. advies.

Achtergronddocument 1: Routekaart Transitieplan

In de routekaart transitieplan zorg voor de jeugd provincie Groningen zijn processtappen, activiteiten en planning opgenomen met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van het decentralisatieproces. In de routekaart zijn geen inhoudelijke keuzes gemaakt met betrekking tot de toekomstige inrichting van de zorg voor de jeugd. De colleges van burgemeester en wethouders en het college van gedeputeerde staten hebben ingestemd met de routekaart.

Achtergronddocument 2: Verantwoording uitvoering processtappen 1 en 2

In achtergronddocument twee bij het collegevoorstel is een korte notitie uitgewerkt waarin verantwoording wordt afgelegd voor de uitvoering van de eerste twee stappen van de routekaart.

Achtergronddocument 3: Rapportage inventarisatie bestaande situatie van Cebeon.

Door Cebeon is een inventarisatie gemaakt van de bestaande situatie van de zorg voor de jeugd in de provincie Groningen. De rapportage, waarin ook een bestuurlijke samenvatting is opgenomen, is als achtergronddocument 3 bij het collegevoorstel opgenomen.

Achtergronddocumenten 4 en 5: Gebundelde antwoorden gemeenten/regio's werkboek routekaart.

In de routekaart transitieplan zorg voor de jeugd zijn werkbladen opgenomen die het afgelopen jaar ter voorbereiding op het ontwikkelen van de toekomstige contouren zijn uitgewerkt. Met betrekking tot deze werkbladen zijn vragen geformuleerd die zijn voorgelegd aan alle betrokken gemeenten/regio's. De werkbladen en de vragen en antwoorden van gemeenten/regio's zijn in achtergronddocumenten 4 en 5 bij het collegevoorstel opgenomen.

Achtergronddocument 6: Visie kernteam zorginstellingen inrichting zorg voor de jeugd.

In het kernteam van zorginstellingen is een aantal representatieve directieleden/bestuurders vertegenwoordigd. Het kernteam van zorginstellingen heeft een toekomstvisie uitgewerkt voor de inrichting van de zorg voor de jeugd. De visie van het kernteam is in achtergronddocument 6 bij het collegevoorstel opgenomen.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

Inventarisatie bestaande situatie zorg voor de jeugd

Door onderzoeksbureau Cebeon is een beschrijving gemaakt van de bestaande situatie van de zorg voor de jeugd in de provincie Groningen. Het rapport van Cebeon is in achtergronddocument 3 van het collegeadvies opgenomen. In het onderzoek zijn negen relevante beleidsvelden die van belang zijn voor het decentralisatieproces onderzocht. Dit loopt van het aantal instellingen tot de huidige inkoopstrategieën. Het lijken allemaal losse stukjes van een puzzel maar het totaal geeft wel het palet waarover gemeenten, provincie en aanbieders van zorg en welzijn nader in overleg moeten treden, om het eindstation van de routekaart succesvol te bereiken. De uitkomsten van het onderzoek zijn prima bruikbaar voor de vervolgstappen uit de routekaart die gezet gaan worden. In het rapport van Cebeon is een bestuurlijke samenvatting opgenomen waarin de belangrijkste conclusies zijn opgenomen. De belangrijke bestuurlijke conclusies zijn hieronder puntsgewijs opgenomen. Vermeld dient te worden dat dit nog niet het volledige rapport is; cijfers over unieke aantal jeugdigen per zorgvorm per gemeente worden in het voorjaar van 2013 opgeleverd vanuit het landelijke onderzoek van het SCP en Cebeon ten behoeve van het verdeelmodel.

1. Aantal en type instellingen. In de provincie Groningen is een groot aantal instellingen actief. Het landschap is divers zowel qua aanbod als financieringsvorm. In elke gemeente is rond de 30 instellingen beschikbaar (variërend van 24 tot 34). In de praktijk blijken jeugdigen gebruik te maken van 9 tot 18 verschillende instellingen per gemeente. De heroriëntatie op de inrichting van het bestaande landschap lijkt gerechtvaardigd.
2. Aantal jongeren met zorgvraag. Het aantal jongeren dat gebruik maakt van zorg ligt op basis van de huidige status van het onderzoek tussen de 9% en 12%¹. Dat percentage neemt toe als ook de WMO-ondersteuning wordt meegenomen. Een nadere specificatie van het aantal jongeren wordt door Cebeon in het begin van 2013 toegevoegd op het moment dat de landelijke "unieke cijfers" over jongeren per gemeente beschikbaar komen in het kader van het financiële verdeelmodel dat momenteel wordt uitgewerkt.
3. Intake en diensten. Bij de meeste instellingen (bijna 80%) vindt een brede intake plaats. Voor sommige producten blijken veel aanbieders te zijn (tot wel 23) maar voor andere producten is het aantal aanbieders beperkt (1 tot en met 4). Dat betekent in de praktijk dat jeugdigen veelal meer dan één keer het intakeproces moeten doorlopen waarbij alle leefgebieden worden meegenomen. Dat rechtvaardigt ook het belang om gezamenlijk een uniforme brede intake te ontwikkelen (die ook uitgewisseld kan worden).
4. Methodieken en instrumenten. Een breed scala van methodieken en instrumenten wordt ingezet. Over de effectiviteit van de instrumenten kunnen geen conclusies getrokken worden.
5. Klanttevredenheid. Driekwart van de instellingen meet de klanttevredenheid. Slechts 15% van de instellingen be vraagt alleen de cliënten na het beëindigen van de zorg. Gemeenten kunnen de vraag stellen in welke mate deze metingen tot daadwerkelijke verbeteringen of verbeteringstrajecten leiden.
6. Geautomatiseerde toepassingen. Er worden veel verschillende registratiesystemen gebruikt. Soms worden er binnen één instelling meerdere systemen gebruikt. Het blijkt lastig om uit deze systemen gerichte managementinformatie te halen. Uit het onderzoek van Cebeon is gebleken dat veel informatie niet direct te halen is uit deze systemen.
7. Inkoopproces. De inkoop van jeugdzorg is een intensief proces met een gemiddeld lange doorlooptijd. Voor de zorgverzekeraar/zorgkantoor is de doorlooptijd 14 maanden en voor de provincie een jaar. Uitgaande van de overdracht per 1 januari 2014 zou dit betekenen dat er rond 1 oktober 2013 meer duidelijkheid moet zijn over contractering door gemeenten.

¹ Enig voorbehoud bij de hardheid van deze percentages is op zijn plaats. De percentages zijn gebaseerd op dubbelstellingen en vanuit de antwoorden van de deelnemende instellingen gedestilleerd (en niet vanuit koppeling van de cliëntregistratiesystemen).

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

8. Ontwikkelingen binnen de gemeenten. Een ruime meerderheid van gemeenten beschikt over preventieve programma's. Het merendeel van de gemeenten is de CJG functie versterkt met het oog op de decentralisatie van de jeugdzorg. De concrete voorbereiding op de decentralisatie bestaat vooral uit verkenning en oriëntatie. De helft van gemeenten is bezig met overleg met aanbieders en formuleren van beleidsuitgangspunten en het opzetten van pilots of voorlichting.
9. Belangen en cliëntenorganisaties. Het professionele niveau en de kennis binnen de instellingen worden als sterke punten in de huidige jeugdzorg gezien. Binnen de bestaande infrastructuur zijn de lijnen kort. In de op handen zijnde decentralisatie zien de organisaties meer bedreigingen dan kansen. Kansen liggen er vooral in het verbeteren van de keten en in preventieve, respectievelijk vroegtijdige signalering. Bedreigingen ziet men op een aantal vlakken:
  - invulling rol gemeenten;
  - kwaliteitsverlies van de zorg door bezuinigingen;
  - onrust bij personeel van de zorginstellingen.

1. Contouren toekomstige inrichting zorg voor de jeugd

In drie bestuurlijke werkbijeenkomsten zijn met de verantwoordelijke portefeuillehouders jeugd contouren opgesteld die de basis vormen voor de toekomstige inrichting van de zorg voor de jeugd. Over een aantal belangrijke thema's is overeenstemming bereikt om in 2013 op provinciaal niveau samen te werken. Kort en bondig zijn de thema's in deze collegevoorstel uitgewerkt.

2.1 Pedagogische civil society

Wat is de pedagogische civil society?

Onder de 'pedagogische civil society' wordt verstaan: gemeenschappelijke activiteiten van burgers rondom het grootbrengen van kinderen. In een goed functionerende pedagogische civil society bestaat bij burgers de bereidheid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid rond het opgroeien en opvoeden van kinderen te delen. Ouders, jongeren en buurtbewoners, maar ook familieleden, leraren, sportcoaches, kortom: burgers, zijn op zo'n manier onderling betrokken dat het bevorderend is voor het opvoeden en opgroeien van kinderen en jeugdigen.

De Kracht

De kracht van de pedagogische civil society bepaalt de kwaliteit van het samenleven in de woonomgeving en het opvoedingsklimaat. Elementen die de kracht bepalen zijn:

- kwaliteit van sociale relaties;
- groepslidmaatschap;
- formele en informele netwerken;
- gedeelde normen;
- de mate van onderlinge vertrouwdeheid (publieke familiariteit);
- wederkerigheid;
- inzet voor de gemeenschap;
- en een gemeenschappelijk belang.

Wie vormen de pedagogische civil society?

De pedagogische civil society is er voor en door iedereen die direct of indirect betrokken is bij opvoeden, opgroeien en gezondheid van de jeugd:

- Het gezin, familie en de vriendenkring. Familieleden en vrienden fungeren als luisterend oor en als sociaal vangnet in tijden van nood.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

- Andere betrokkenen zoals burens, leerkrachten of andere ouders. Hier kunnen gezinnen terecht voor vragen of een stukje sociale controle in de wijk.
- Vrijwilligers, professionals en diverse organisaties. Voor hen zijn begeleidende en faciliterende taken weggelegd.

Het gedachtegoed van de pedagogische civil society is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de samenleving. Gemeenten zijn daarvan een onderdeel en zij kunnen faciliteren en stimuleren dat het gedachtegoed wordt verankerd in de lokale samenleving. Gemeenten ondersteunen en stimuleren dat gedachtegoed binnen de gemeenten. De pedagogische civil society kan niet los gezien worden van andere voorzieningen in de samenleving (alle compartimenten). De voorzieningen moeten zoveel mogelijk logisch op elkaar aansluiten en in alle voorzieningen/ bij alle professionals moet het gedachtegoed van pedagogische civil society verankerd zijn. Basisprincipes met betrekking tot de pedagogische civil society worden uitgewerkt. Gemeenten gebruiken deze principes om daar lokaal invulling aan te geven.

2.2 Basisvoorzieningen

Basisvoorzieningen zijn algemeen toegankelijke voorzieningen die in een gemeente minimaal aanwezig moeten zijn om inwoners de mogelijkheden te bieden om zich te kunnen ontwikkelen/ vormen en om elkaar te ontmoeten. Basisvoorzieningen dragen bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en de sociale cohesie in de gemeente.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten en onderhouden van (een deel van de)² basisvoorzieningen. Op basis van de lokale situatie bepaalt een gemeente welke basisvoorzieningen minimaal beschikbaar moeten zijn. Dit wordt mede bepaald door:

- vraagpatronen/behoefte van inwoners;
- samenstelling van de gemeenschap;
- Kwaliteit bestaande voorzieningen;
- leefbaarheid in een buurt/wijk/dorp;
- particuliere/ commerciële initiatieven.

In het werkboek is een opsomming van mogelijke basisvoorzieningen opgenomen.

De basisvoorzieningen moeten voldoen aan een nader overeen te komen kwaliteit. Als die kwaliteit niet aanwezig is heeft dat gevolgen voor het doorgeleiden van jongeren en/of gezinnen naar de eerste en tweede lijn; hierdoor wordt de druk op de eerste en tweede lijn groter. Als men afsprekt om voor de zwaardere zorg solidair te zijn in de tweede lijn, dan heeft dit ook gevolgen voor de basisvoorzieningen en de afspraken hierover (geen afbreuk aan solidariteitsprincipe). Volledigheidshalve wordt verwezen naar onderdeel 2.6 van het collegevoorstel waar het thema solidariteit is uitgewerkt. Het is daarom noodzakelijk dat gemeenten in contact blijven met elkaar over wat het resultaat of effect zou moeten zijn van voldoende en goede basisvoorzieningen. Gezamenlijk zouden afspraken gemaakt moeten worden op welke wijze de basisvoorzieningen worden geanalyseerd als in verhouding te veel gebruik wordt gemaakt van het 2e en 3e compartiment.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de basisvoorzieningen in de gemeenten. Het is van belang dat er goede en voldoende voorzieningen zijn en dat gezamenlijk afspraken worden gemaakt over de wijze waarop deze voorzieningen worden geanalyseerd op het moment dat te veel gebruikt wordt gemaakt van specialistische zorg. In 2013 moeten de beoogde resultaten en effecten van goede en voldoende basisvoorzieningen worden uitgewerkt. Gezamenlijk moet een analyse-instrument worden

² Een aantal basisvoorzieningen vallen buiten de invloedssfeer van gemeenten

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

ontwikkeld op grond waarvan objectief getoetst kan worden of de basisvoorzieningen toereikend zijn.

2.3 Signaleringsproces

Het waarnemen en constateren dat er zorgen/risico's zijn over jongeren en ouderen is een verantwoordelijkheid van alle inwoners. Het is belangrijk dat burgers en professionals zorgen/risico's actief signaleren bij de instanties die daarvoor zijn ingericht. In de huidige situatie bestaan verschillende werkprocessen.

Door de werkgroep signalering is een analyse gemaakt van de verschillende bestaande signaleringsprocessen. In de huidige situatie bestaan de volgende signaleringsprocedures/meldpunten.

- Kindertelefoon
- Meldpunt kindermishandeling (AMK)
- Steunpunt voor huiselijk geweld (SHG)
- Meldingen Openbare Geestelijk Gezondheidszorg (OGGZ)
- Zorgmeldingen politie (ZMP)
- Verwijsindex risicojongeren (ZVJG)

De verschillende werkprocessen van genoemde signaleringsprocessen zijn niet met elkaar verbonden en hierdoor bestaat geen integraal inzicht in de signalen die afgegeven worden over een jongere en/of gezin. Voor het ondersteunen van de verschillende processen worden namelijk verschillende systemen en instrumenten ingezet. Uit het oogpunt van rechtsgelijkheid, uniformiteit, transparantie, uitwisselbaarheid, kosten efficiency en effectiviteit wordt de conclusie gedragen dat één uniform systeem wordt ingericht dat, indien haalbaar, wordt ondersteund met één geautomatiseerd systeem. Wel dient een onderzoek te worden uitgevoerd of het realistisch is om alle signaleringsprocessen en type signalen onder te brengen in één systeem.

De functies meldpunt kindermishandeling, huiselijk geweld³ en het beheer van het ene uniforme systeem met de daarbij behorende backofficeprocessen (onder andere de centrale veiligheid, de screening, het monitoren van gegevens, de bewaking en kwaliteit, de consultatie en het advies en de deskundigheidsbevordering naar de lokale en regionale partners) worden provinciaal georganiseerd. Vanuit het provinciale meldpunt wordt de follow up van signalering huiselijk geweld en kindermishandeling actief teruggekoppeld naar de lokale/regionale zorg- en hulpverleningspunten die in het kader van de decentralisatie van de jeugdzorg worden ingericht. De follow-up van alle overige signalen wordt lokaal/regionaal opgevolgd. Dat betekent in de praktijk dat het signaleringsproces provinciaal wordt ondersteund door het uniforme systeem. Gemeenten zijn en blijven inhoudelijk verantwoordelijk voor het signaleringsproces en opvolgingsproces. Omdat alle type signalen geregistreerd worden in één uniform systeem worden signalen tussen de verschillende ketens breed uitgewisseld en wordt een solide basis gelegd voor het genereren van management- en stuurinformatie.

Na signalering wordt vanuit de verschillende (meld)punten één uniform proces gevolgd. De signaleringsprocessen worden ondersteund met één provinciebreed systeem. Een onderzoek naar de haalbaarheid van de inzet van één systeem wordt in 2013 uitgevoerd. Op provinciaal niveau wordt een organisatie opgezet die verantwoordelijk is voor het behandelen

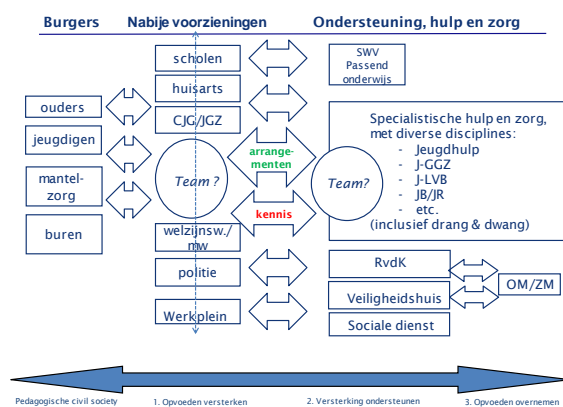
³ In de meest recente conceptwettekst wordt de samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) in één organisatie Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) via de conceptjeugdwet wettelijk verankerd in de Wmo. Mocht dit voornemen worden geëffectueerd, dan zal de consequentie hiervan in het routekaarttraject voor het signaleringsproces onderzocht worden en kan dit aanpassingen tot gevolg hebben.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

van de meldingen huiselijk geweld, AMK en voor het beheer van het systeem. Het signaleren en stimuleren hiervan en het opvolgingsproces (wat te doen na signaal) is en blijft (met uitzondering van AMK en huiselijk geweld) een lokale/regionale verantwoordelijkheid.

2.4 Basismodel toegang voorzieningen en uitgangspunten

In de bestuurlijke werkbijeenkomsten is een model gepresenteerd dat lokaal als basis gehanteerd kan worden voor het inrichten van de toegang tot ondersteuning en hulp. In onderstaand figuur is het basismodel gevisualiseerd. Onder de figuur is een toelichting uitgewerkt.

Team verantwoordelijk voor toegang

Ingebed in de basisvoorzieningen van de lokale sociale infrastructuur functioneert een team van professionals die gezinnen en jeugdigen direct steunen, zo nodig in de vorm van outreachende werkwijzen. Het is de verantwoordelijkheid van gemeenten om te bepalen of dit team alle leeftijdscategorieën ondersteunt of dat gedifferentieerd wordt naar leeftijd en/of doelgroepen. Dan zouden meerdere teams ontstaan. Het team is gericht op een brede groep burgers en heeft als taak het versterken van de opvoeding van jeugdigen en de participatie van burgers. De leden van het team hebben het vermogen tot een generalistische probleemanalyse op grond van een bredere ervaring met ondersteuning en hulp. Ze kunnen ook optreden als een brede casusregisseur waar het gaat om behoeften en problemen die met behulp van de hiervoor genoemde basisvoorzieningen kunnen worden opgelost. De gemeente bepaalt wie in het team kan optreden als casusregisseur.

Die probleemanalyse kan ook wijzen op de noodzaak van het inzetten van (gespecialiseerde) hulp en zorg via de tweede lijn. Het team heeft het mandaat om deze hulp en zorg in te schakelen, gebaseerd op nader te stellen kaders en afspraken. De vorm en invulling van het team kan variëren. Het is een lokale verantwoordelijkheid om invulling te geven aan het toegangsteam.

Ondersteuning tweede lijn

Ter ondersteuning van het team toegang zijn specialisten uit de tweede lijn beschikbaar. De specialisten uit de tweede lijn zijn vooral gericht op de specifieke groep van meer complexe gezinnen/jeugdigen met complexe, meervoudige problematiek, en steunt het team toegang, indien nodig, bij het werken met deze doelgroep. De specialisten uit de tweede lijn zijn direct lokaal inzetbaar voor diagnose, vroeghulp en specialistische zorg.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

Vloeiende schakels

De pedagogische civil society, de basisvoorzieningen, de toegang en de specialistische zorg zijn schakels die vloeiend met elkaar in verbinding staan. Uitgangspunt is dat alle inspanningen gericht zijn om zoveel mogelijk het eigen probleemoplossend vermogen van het kind, ouders en de omgeving aan te spreken en alleen waar nodig ondersteuning en hulp te bieden.

Er bestaat overeenstemming over het basismodel. De organisatie en inrichting van de toegang naar zorg/hulpverlening is een lokale verantwoordelijkheid. Er is uitgesproken om hierover wel een gezamenlijke uitwerking te laten plaatsvinden, waarbij voor alle gemeenten instrumenten en onderlinge afspraken ontwikkeld kunnen worden. De bestuurders hebben over de volgende uitgangspunten overeenstemming bereikt:

Generalisten in de eerste lijn

Inzet van generalisten in de eerste lijn die in teamverband samenwerken. Het is van belang scherp te krijgen welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden deze generalisten krijgen.

Verbinding eerste en tweede lijn

Het team bij de toegang (eerste lijn) kan indien nodig beschikken over kennis en expertise of inzet van hulp van professionals uit de tweede lijn. Uitgangspunt is dan wel dat de zaak onder regie van de generalist in de 1^e of 0de lijn blijft, tenzij dit niet anders mogelijk is. Als dat zo is, dan zo snel mogelijk weer overdragen met een warme overdracht naar de eerste en/of nulde lijn. Uitwerkingpunt is wanneer en hoe de schakeling naar zwaardere zorg/volgens compartiment plaatsvindt.

Intake van problemen/zorgen

Brede intake op (in principe) alle leefgebieden gericht op de sociale omgeving van het kind/gezin. Op provinciaal niveau samenwerken om deze brede intake of triage op uniforme wijze te ontwikkelen waarbij rekening gehouden wordt met veiligheidsaspecten. De intake of triage wordt lokaal uitgevoerd.

Casusregie

Op het moment dat meerdere instellingen betrokken zijn, wordt een casusregisseur verantwoordelijk voor de regie op een casus. Op provinciaal niveau is het streven te komen tot een verschuiving van de tweede naar de nulde en eerste lijn en daarvoor een uniforme werkwijze te ontwikkelen voor het uitvoeren van de casusregie (daaronder valt ook de coördinatie van zorg). De casusregisseur beschikt over de bevoegdheid om te handelen en maakt indien nodig gebruik van de doorzettingsmacht onder nader te bepalen spelregels. Het is een lokale keuze om te bepalen wie verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van de casusregie.

Overeenstemming bestaat over het basismodel en de daaraan gekoppelde uitgangspunten.

- Inzet van generalisten in de eerste lijn. Nader onderzocht moet worden welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden toegekend aan deze generalisten en over welke competenties zij moeten beschikken.
- De specialisten in de tweede lijn ondersteunen de generalisten in de eerste lijn.
- Voor het uitvoeren van een brede intake wordt een uniforme werkwijze ontwikkeld waarin met name ook de veiligheidsaspecten rondom een jongere en zijn omgeving worden meegenomen.
- Gemeenten bepalen wie verantwoordelijk is voor de casusregie. Op provinciaal niveau wordt een uniforme werkwijze ontwikkeld voor het uitvoeren van de casusregie en de doorzettingsmacht. Uitgangspunt is dat de casusregie zo lokaal mogelijk belegd wordt.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

2.5 Specialistische zorg, gedwongen kader, gesloten jeugdzorg en 24 uurs bereikbaarheid

Naast algemene zorg is er ook zorg speciaal bedoeld voor jeugdigen met specifieke problemen. In het basismodel dat in het vorige hoofdstuk is uitgewerkt is vastgelegd generalisten in de eerste lijn verantwoordelijk zijn voor de zorg aan jongeren en ouderen. Indien daar wordt vastgesteld dat sprake is van problematiek die zo specifiek is dat aanvullende gespecialiseerde deskundigheid ingezet moet worden is er sprake van specialistische zorg.

Een scherpe afbakening tussen algemene zorg en specifieke of specialistische zorg is nog niet gemaakt. In 2013 zal dat een van de uitwerkingsvraagstukken zijn waarbij enerzijds gekeken wordt vanuit zorgprofielen/zorgvragen en anderzijds vanuit het aanbod van zorgdiensten.

Zorgprofielen

Uit onderzoek in andere regio's is gebleken dat het raadzaam is om zorgprofielen te ontwikkelen op grond waarvan zorgarrangementen kunnen worden ontwikkeld. Het is daarom van belang om in 2013 meer inzicht en grip te krijgen op mogelijke profielen die van toepassing zijn op de jeugdigen in de provincie Groningen.

Specialistische zorg

Het is van belang om een beter gedetailleerd inzicht te krijgen in de verschillende zorgdiensten die worden aangeboden. De inhoud, kostprijs en de complexiteit van een zorgdienst zijn mede bepalend of een dienst lokaal, regionaal, provinciaal of bovenprovinciaal moet worden ingekocht.

Routes voor bepaalde zorgvormen

In de praktijk bestaan (nu en in de toekomstige jeugdzorg) verschillende routes voor verschillende zorgvormen/ hulpverlenende instellingen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten en aansturen van deze routes om te waarborgen dat financiële risico's zoveel mogelijk worden beperkt. Een voorbeeld van een dergelijke verwijzing is de route van de huisarts naar de GGZ (en volgens de huidige conceptjeugdwet naar alle vormen van jeugdhulp) en ook het onderzoek van de Raad voor Kinderbescherming naar de rechter die een uitspraak doet over de maatregel in het gedwongen kader. Het is wellicht van belang om op provinciaal niveau afspraken te maken over het inrichten van de verschillende routes.

Diepgaander inzicht in de verschillende zorgroutes is vooreerst noodzakelijk om uitspraken over de samenwerking hieromtrent te doen. Daarbij is het van belang dat prikkels worden ingebouwd die een stimulerend effect hebben naar de eerste en nulde lijn. Dit kan in de contractvorming met de instellingen worden meegenomen.

Gedwongen kader (JB/JR), gesloten jeugdzorg en 24 uur bereikbaarheid met crisisopvang. Overeenstemming bestaat om deze diensten op provinciaal niveau voor alle gemeenten in de provincie te organiseren.

Het is noodzakelijk om meer inzicht en grip te krijgen op de zorgprofielen die van toepassing zijn op jeugdigen in de provincie Groningen. Daarnaast moet beter inzicht ontstaan in de verschillende zorgdiensten die worden aangeboden. De inhoud, kostprijs en de complexiteit van een zorgdienst zijn mede bepalend of een dienst lokaal, regionaal, provinciaal of bovenprovinciaal moet worden ingekocht. Op grond van aanvullend onderzoek naar de zorgroutes/verwijzingen wordt beoordeeld of het noodzakelijk is om op provinciaal niveau afspraken te maken. Het gedwongen kader (JB/JR) gesloten jeugdzorg en 24 uur bereikbaarheid met crisisopvang wordt op provinciaal niveau georganiseerd.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

2.6 Solidariteit

Het Rijk heeft aan het SCP en onderzoeksbureau Cebeon gevraagd om op basis van de historische budgetten en onderzoek naar de achtergrondkenmerken van jeugdigen, een objectief verdeelmodel te maken. Uitkomsten van dit onderzoek komen in de loop van 2013 voor gemeenten beschikbaar. Medio 2013 is het verdeelmodel van het SCP en Cebeon klaar. Op dat moment is bekend welke bedragen aan gemeenten worden toegekend voor het uitvoeren van de jeugdzorg. Op het totale macrobudget wordt een (efficiency)korting van 15% toegepast. Het verdeelmodel houdt rekening met de (objectieve) kosten van een gemeente, maar in globale zin, er is dus geen maatwerk per gemeente. Voor een aantal gemeenten kan het budget toereikend zijn, voor anderen niet.

Die situatie kan structureel zijn, maar ook jaarlijks wijzigen. Binnen een bandbreedte zijn de financiële effecten aanvaardbaar en deels door risicomanagement te neutraliseren.

Voor vooral kleine gemeenten kan er een serieus financieel probleem ontstaan als zij onverhoopt (tijdelijk) een bovengemiddeld aantal jeugdigen (of zelfs een enkele jeugdige) moeten (geen keuzemogelijkheid) plaatsen in een dure gespecialiseerde jeugdzorgvoorziening. De mogelijkheid bestaat dergelijke onevenwichtige financiële gevolgen voor gemeenten en/of regio's onderling te compenseren op basis van een solidaire verrekening.

Het solidariteitsprincipe wordt ondersteund door alle gemeenten/regio's. Wel bestaan verschillende beelden bij het inrichten van dit principe. Verwezen wordt nog naar de tekst onder 2.1 en 2.2 (relatie met pedagogische civil society en basisvoorzieningen). In 2013 wordt het solidariteitsvoorstel verder uitgewerkt. Dan zijn ook de landelijke cijfers met unieke kinderen per zorgvorm, per gemeente beschikbaar (Cebeon) en is ook bekend hoe het financiële verdeelmodel eruit ziet.

In 2013 wordt een voorstel met betrekking tot het toepassen van het solidariteitsprincipe uitgewerkt nadat duidelijkheid bestaat over het financieel verdeelmodel dat momenteel wordt ontwikkeld.

2.7 Kwaliteit, toezicht en prestatie-indicatoren

Er zijn in de vorige concept jeugdwet (versie 18 juli 2012) een groot aantal zaken vastgelegd m.b.t. de kwaliteitseisen. Dit zijn eisen die volgens de wetgever zo fundamenteel zijn dat zij uniform geregeld moeten worden. Uitgangspunt was verder dat het in eerste instantie aan de gemeenten is om voor de 'vrij toegankelijke jeugdhulp' zaken te regelen als klachtrecht, medezeggenschap, het stellen van kwaliteitseisen aan het jeugdhulpaanbod en het organiseren van het toezicht op de kwaliteit van de uitvoering. Echter, aan de gecertificeerde instellingen voor gedwongen jeugdhulp en het meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling worden zwaardere kwaliteitseisen gesteld in de wet en wordt toezicht landelijk geregeld. Dit omdat het Rijk ingrijpt in de individuele vrijheid van jeugdigen en zijn ouders.⁴ Gemeenten zullen op verschillende terreinen uitvoering moeten geven aan de eisen die in de wetgeving en regelgeving zijn opgenomen.

Vooralsnog wordt op provinciaal niveau samengewerkt op het gebied van kwaliteit, toezicht en prestatie-indicatoren. In 2013 wordt een opdracht uitgewerkt waarin wordt vastgelegd welke aspecten op basis van de wetgeving moeten worden meegenomen.

⁴ In de meest recente conceptwettekst is opgenomen dat voor alle vormen van jeugdhulp (preventie valt hier niet onder) één wettelijk kwaliteitsregime gaat gelden waarop landelijk toezicht wordt gehouden door de Rijksinspectie (Inspectie jeugdzorg en Inspectie Gezondheidszorg).

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

2.8 Contracteren van zorg

Gemeenten zullen een samenhangend aanbod voor de cliënten moeten creëren, maar niet alle zorg kan door individuele gemeenten worden georganiseerd. Aangezien het contracteren van zorg een arbeidsintensief proces is met een lange doorlooptijd is het noodzakelijk om begin 2013 gezamenlijk een positie in te nemen of en op welke wijze het gezamenlijk aanbieden van verschillende zorgvormen wordt georganiseerd.

In 2013 zullen gemeenten moeten onderzoeken op welke terreinen zal worden samengewerkt met betrekking tot het contracteren van zorg en hoe deze samenwerking het beste kan worden georganiseerd.

2.9 Passend Onderwijs

Met de stelselwijziging Passend onderwijs en de transitie jeugdzorg wordt de verantwoordelijkheid voor hulp aan kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben, belegd bij schoolbesturen en gemeenten. Deze stelselwijzigingen worden vastgelegd in twee wetsvoorstellen waarbij schoolbesturen in samenwerkingsverbanden per 2014 volgens het nieuwe stelsel voor passend onderwijs de opdracht en de middelen krijgen om een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Gemeenten worden verantwoordelijk voor hulp aan jeugdigen en ouders in gezin, wijk en buurt. Beiden krijgen de opdracht om de speelvelden met elkaar te verbinden en de plannen over en weer af te stemmen. Dat ligt voor de hand omdat de achterliggende gedachte dezelfde is, namelijk effectiever, sneller en preventiever ondersteuning bieden aan kinderen en ouders die hulp nodig hebben bij opgroeien, opvoeding en onderwijs.

Tijdens een breed provinciale bestuurlijke bijeenkomst onderwijs - gemeenten op 27 september 2012 met bestuurders van het onderwijs, staf en beleidsmedewerkers onderwijs, bestuurders van gemeenten en beleidsmedewerkers van gemeenten zijn de gezamenlijke ontwikkelopgaven besproken en is afgesproken dit verder uit te werken. Door een bestuurlijke werkgroep Passend Onderwijs - Zorg voor Jeugd (7 wethouders en 5 schoolbestuurders, gelieerd aan het bestuurlijk platform jeugd) worden in de eerste helft van 2013 de volgende opdrachten uitgewerkt:

- Bepalen welke gezamenlijke thema's op de samenwerkingsagenda worden geplaatst (thema's die de verbinding tussen Jeugdzorg en Onderwijs aangaan);
- Bepalen op welke schaal en in welke structuur de uitwerking van de gezamenlijke thema's moet plaatsvinden.

2. Uitwerking en samenwerking in 2013

Op grond van de resultaten uitgewerkt in hoofdstuk 2 zijn in onderstaande tabel de activiteiten gebundeld opgenomen die in 2013 gezamenlijk door gemeenten en de provincie Groningen worden uitgewerkt.

- In de eerste kolom zijn de thema's opgenomen.
- In kolom twee zijn de activiteiten behorend bij de thema's opgenomen.
- In kolom drie is op basis van het huidige inzicht uit de regionale behandeling en de bestuurlijke sessies opgenomen op welk niveau van samenwerking de gemeenten de activiteiten willen uitvoeren per 2015.
- In kolom vier is, daar waar mogelijk, opgenomen op welk niveau van samenwerking de bestuurlijke aansturing zal plaatsvinden. Vanzelfsprekend is voor veel onderdelen nu nog niet bekend hoe deze bestuurlijke aansturing wordt ingericht en georganiseerd.

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

Gezamenlijk uit te werken thema's in 2013	Uit te voeren activiteiten	Verantwoordelijk voor definitieve uitvoering na de decentralisatie	Bestuurlijke aansturing na de decentralisatie
Pedagogische civil society	Basisprincipes met betrekking tot de pedagogische civil society worden uitgewerkt. Gemeenten gebruiken deze principes om daar lokaal invulling aan te geven.	Lokaal/ regionaal	Lokaal/regionaal
Goede en voldoende basisvoorzieningen	Een analyse instrument wordt ontwikkeld op grond waarvan gemeenten objectief kunnen toetsen of de basisvoorzieningen toereikend zijn.	Lokaal/regionaal	Nog te bepalen
Signalering en opvolging	Onderzoek wordt uitgevoerd naar de haalbaarheid van de inzet van één uniform systeem.	Lokaal/regionaal	Nog te bepalen
	Organisatie opzetten die verantwoordelijk is voor het behandelen van de meldingen huiselijk geweld, AMK en beheer van het uniforme systeem	Provinciaal	Nog te bepalen
Basismodel toegang voorzieningen en uitgangspunten	Uitwerken van het basismodel waarin ook de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en competenties van generalisten zijn uitgewerkt.	Lokaal/regionaal	Nog te bepalen
	- Het ontwikkelen van een uniforme werkwijze waarmee een brede intake wordt uitgevoerd waarin ook de veiligheidsaspecten worden meegenomen rondom een jongere en zijn omgeving. - Het ontwikkelen van een uniforme werkwijze voor het uitvoeren van de casusregie en de doorzettingsmacht.	Lokaal/regionaal	Nog te bepalen
Specialistische zorg, gedwongen kader, gesloten jeugdzorg en 24 uur bereikbaarheid en crisisdienst	Het ontwikkelen van Groningse zorgprofielen die gebruikt kunnen worden voor het ontwikkelen van innovatieve zorgarrangementen.	Lokaal/regionaal/ provinciaal (afhankelijk van resultaten)	Nog te bepalen
	Het in kaart brengen van de	Lokaal/regionaal/	Nog te bepalen

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

	verschillende zorgvormen van de huidige specialistische zorg	provinciaal (afhankelijk van resultaten)	
	Het inventariseren van bestaande zorgroutes en adviseren of het noodzakelijk is om op regionaal/provinciaal niveau afspraken te maken over de inrichting van deze zorgroutes.	Lokaal/regionaal/provinciaal (afhankelijk van resultaten)	Nog te bepalen
	Adviseren op welke wijze de specialistische zorgvormen, gedwongen zorgvormen en 24uursbereikbaarheid het beste op provinciaal niveau kunnen worden georganiseerd binnen de gestelde wettelijke kaders.	Provinciaal/boven-provinciaal	Nog te bepalen
Contracteren van zorgvormen	Voor de gezamenlijk te contracteren vormen van zorg uitwerken wat en hoe te contracteren.	Afhankelijk van resultaten	Nog te bepalen
Solidariteit	Het uitwerken van het solidariteitsprincipe op basis van het financieel verdeelmodel dat landelijk wordt ontwikkeld	Afhankelijk van resultaten	Nog te bepalen
Kwaliteit, toezicht en prestatie-indicatoren	Vooralsnog op provinciaal niveau samen werken en maximaal gebruik maken van de landelijke kennis en expertise.	Afhankelijk van resultaten	Nog te bepalen
Afstemming ontwikkelingen passend onderwijs	- Bepalen samenwerkings-agenda - Uitwerking van de samenwerking gemeenten en onderwijs (welke schaal)	Regionaal/ provinciaal	Nog te bepalen

Voor het uitwerken van de eerste twee stappen van de routekaart was een tijdelijke projectorganisatie ingericht. Voor de vervolgstappen 3 t/m 6 in de routekaart moet wederom een tijdelijke organisatie worden ingericht die verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van bovenstaande activiteiten die gezamenlijk op provinciaal niveau door gemeenten worden opgepakt. Ook zullen voor een aantal thema's in de toekomstige jeugdzorg gemeenten (ook op basis van de ontwerpfasen in 2013) gezamenlijk de nieuwe jeugdzorg gaan uitvoeren cq aansturen (zie ook bovenstaande tabel). Om de thema's uit te werken én de gezamenlijke uitvoering van de jeugdzorg voor te bereiden is een gedegen programmaorganisatie nodig met voldoende bestuurlijk draagvlak en commitment van alle 23 gemeenten. Het voorstel is om een programmaorganisatie op te zetten die als opdracht heeft om de vervolgstappen uit de routekaart op basis van de rapportage over de stappen 1 en 2 uit te werken teneinde de uitvoerings- en aansturingstructuur voor de toekomstige jeugdzorg te ontwerpen, een invoeringsplan op te stellen, een overgangsregeling op te stellen voor de zittende cliënten in de jeugdzorg en de invoering en nazorg fase nader te specificeren. De programmaorganisatie moet snelle korte lijnen hebben en wordt aangestuurd door een programmamanager wiens eerste opdracht is om een projectplan te maken voor de vervolgstappen (3 t/m 6) uit de routekaart en de verdere programmaorganisatie te

bijlage 3 collegebrief decentralisaties rapportage stappen 1

bemensen. Het bestuurlijk platform jeugd (een selectiecommissie) zal de programmamanager selecteren op basis van selectiecriteria die in de notitie vervolgprojectorganisatie opgenomen zijn. De colleges van B en W stellen uiteindelijk de eindproducten van de programmaorganisatie vast en een stuurgroep van 8 regiovertegenwoordigende wethouders is opdrachtgever voor de programmaorganisatie. Het penvoerderschap voor de routekaart is tot nu toe uitgevoerd door de provincie Groningen. Zij zal dit nog doen tot zij het penvoerderschap kan overdragen aan de samenwerkende gemeenten, maar uiterlijk per 1 oktober 2013.

Voor het uitvoeren van de opdracht door de programmaorganisatie is een inschatting van kosten gemaakt van een maximaal bedrag voor 2013 van € 400.000 en een maximaal bedrag van € 400.000 voor 2014, in totaal voor de stappen 3 en 4 met een looptijd van 2 jaar een bedrag van € 800.000. Dit is een inschatting op basis van de grootte van de opgave die voorligt waarbij er in 2013 door de programmamanager nog een nader gespecificeerde begroting wordt opgeleverd. Het voorstel is om de ingeschatte kosten voorlopig aan te houden en de dekking hiervan te verdelen zoals voor de decentralisatie uitkering Transitie Jeugd van het Rijk (2/3^e deel verdeeld via de maatstaven jongeren en een vast bedrag voor iedere gemeente (1/3^e deel).

3. Advies

1. Instemmen met de gemeenschappelijke uitgangspunten, thema's en daaruit voortvloeiende activiteiten die in 2013 worden uitgevoerd door een programma organisatie:
  - Pedagogische Civil Society;
  - Basisvoorzieningen;
  - Signaleringsproces;
  - Basismodel toegang voorzieningen en uitgangspunten;
  - Specialistische zorg, gedwongen kader, gesloten zorg en 24 uur bereikbaarheid;
  - Contracteren van zorgvormen
  - Solidariteit;
  - Kwaliteit, toezicht en prestatie-indicatoren;
  - Afstemming met Passend onderwijs.
2. Instemmen met de gemeenschappelijke provinciale voorbereidingen door een programmaorganisatie onder opdrachtgeverschap en aansturing van een stuurgroep van 8 regiovertegenwoordigende wethouders (en voor zover relevant de gedeputeerde van de provincie Groningen).
3. Instemmen met de verdeling van de totale kosten van maximaal € 400.000 voor 2013 en € 400.000 voor 2014, in totaal maximaal € 800.000 voor stappen 3 en 4 (looptijd tot 31 december 2014) van het routekaarttraject. Voor gemeente X komt dit neer op het beschikbaar stellen van een bedrag van: € ..... en de besluitvorming daarover af te ronden op basis van een door de stuurgroep vastgestelde begroting en projectplan 2013-2014
4. Kennis nemen van de inventarisatie bestaande situatie zorg voor de jeugd in de provincie Groningen.

Foto Jeugdzorg Groningen 2012

583012 - 2

Concept Eindrapport

Cebeon, 31 oktober 2012

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

I Inhoudsopgave

S Bestuurlijke Samenvatting Foto Groningen	4
S.1 Aanleiding en doel foto.....	4
S.2 Onderzoeksanpak.....	4
S.3 Conclusies op hoofdlijnen.....	5
S.4 Tot slot.....	11
1 Inleiding	12
1.1 Aanleiding en doel.....	12
1.2 Onderzoeksvragen	12
1.3 Begrippen en definities	12
1.4 Werkwijze.....	13
1.5 Opbouw rapportage.....	13
2 Instellingen Jeugdzorg Groningen.....	14
2.1 Aantal en typen instellingen.....	14
2.2 Bereik instellingen.....	15
2.3 Financiële stromen.....	17
2.4 Samenwerking tussen instellingen.....	17
2.5 Samenwerking tussen gemeenten	18
3 Zorgaanbod.....	19
3.1 Producten en diensten	19
3.2 Instrumenten en methodieken.....	21
3.3 Toegang tot aanbod.....	21
3.4 Registratiesystemen	22
4 Zorggebruik.....	23
4.1 Omvang gebruik	23
4.2 Meting klanttevredenheid	25
4.3 Beeld van de jeugdzorg bij cliënten- en belangenorganisaties.....	25
5 Inkoopprocessen.....	27
5.1 Gemeenten	27
5.2 Provincie.....	27
5.3 Zorgkantoor (Awbz).....	28
6 Toekomstperspectief	30
6.1 Voorbereidingen op decentralisatie	30
6.2 Beoordeling kansen en bedreigingen (mogelijke) ontwikkelingen.....	31
Bijlagen	36
A Onderzoeksverantwoording	36
A.1 Verantwoording aanpak.....	36
A.2 Respons instellingen.....	36
A.3 Respons gemeenten.....	38
A.4 Cliënten- en belangenorganisaties en huisartsen.....	39

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

B Tabellen.....	40

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

S Bestuurlijke Samenvatting Foto Groningen

S.1 Aanleiding en doel foto

De komende jaren vindt een forse transformatie binnen het jeugdstelsel plaats. Verantwoordelijkheden van het Rijk, provincie, zorgkantoren worden gedecentraliseerd naar gemeenten. Gemeenten zijn straks verantwoordelijk voor de financiering en inkoop van alle vormen van de zorg voor de jeugd: de provinciale jeugdzorg, de hulpverlening voor licht verstandelijk gehandicapten, de geestelijke gezondheidszorg, de jeugdreclassering en de jeugdbescherming en de gesloten jeugdzorg. De Groninger gemeenten kunnen in de toekomst nadrukkelijker eigen beleid ontwikkelen en vervolgens beleidsmatige en organisatorische keuzen maken. Het financiële kader waarbinnen deze keuzen passen is nog niet uitgewerkt. Veel is nog onzeker maar naar verwachting zal de transitie van Rijk naar gemeenten in 2015/2016 zijn voltooid.

Om de nieuwe verantwoordelijkheden waar te maken, zijn een goede voorbereiding en een gedegen aanpak onontbeerlijk. In opdracht van het Bestuurlijk Platform Jeugd waarin alle bestuurders van de Groninger gemeenten en de provincie zijn vertegenwoordigd, is een *routekaart transitieplan zorg voor de jeugd* opgesteld. In de routekaart worden nog geen inhoudelijke keuzes met betrekking tot de toekomstige inrichting van de zorg voor de jeugd gemaakt. De eerste stap in het proces is het inventariseren van de bestaande situatie van de zorg voor de jeugd in de provincie Groningen. Deze inventarisatie is in het voorliggend rapport beschreven en dient als input voor de kaderbrief Beleidskader Jeugd 2013-2016 en de daaraan gekoppelde inhoudelijke besluitvorming.

Decentralisatie Jeugdzorg in een notendop

- Gemeenten worden financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de uitvoering van alle jeugdzorg. Daarbij komen de volgende taken op het gebied van jeugdzorg naar de gemeente:
  - provinciale jeugdzorg (valt nu onder provincie)
  - gesloten jeugdzorg (valt nu onder Rijk)
  - jeugd-ggz (valt nu onder AWBZ en en Zorgverzekeringswet)
  - jeugd-lvg (valt nu onder AWBZ)
  - jeugdbescherming en jeugdreclassering (valt nu onder provincie)
- Beoogd wordt de decentralisatie in één keer door te voeren per 1 januari 2015.
- De decentralisatie gaat gepaard met een bezuiniging. Met de jeugdzorg is nu landelijk ruim 3 miljard euro gemoeid. Daarop wordt een bezuiniging van 300 miljoen (circa 10%) doorgevoerd.
- Welk deel van dit budget voor de gemeenten in de provincie Groningen beschikbaar komt is nog onduidelijk.
- Ook vindt decentralisatie van Begeleiding uit de Awbz naar gemeenten plaats. Deze heeft deels betrekking op de jeugd.

S.2 Onderzoeksaanpak

Het Bestuurlijk Platform Jeugd Groningen heeft Cebeon gevraagd de 'foto' voor de jeugdzorg Groningen te maken. Bij de jeugdzorg zijn veel partijen betrokken: gemeenten, de provincie, rijksoverheid, zorgkantoor, zorgverzekering alsmede talloze organisaties: van instellingen en huisartsen tot cliëntenraden.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Voor de foto zijn deze partijen benaderd en bevroegd. Zo zijn er enquêtes onder de instellingen en gemeenten uitgezet, vraaggesprekken met de provincie, het zorgkantoor, huisartsen, cliënten- en belangenorganisaties gevoerd en zijn gegevens geanalyseerd van de belangrijkste zorgverzekeraar en de provincie. Oftewel: alle stakeholders hebben de gelegenheid gekregen input te leveren.

Voor het in beeld brengen van de aantallen jeugdzorggebruikers is ervoor gekozen niet vooruit te lopen op de resultaten van lopend onderzoek van het SCP en Cebeon. In dit onderzoek wordt het verdeelmodel van de jeugdzorg voorbereid. In het kader hiervan wordt nader onderzoek naar de 'herkomstgemeente van de jeugdige' (mede met behulp GBA) gedaan. Hierdoor ontstaat inzicht in de zorgvraag per gemeente (inclusief diverse achtergrondkenmerken van cliënten). Deze gegevens komen naar verwachting begin 2013 beschikbaar. Nu hierin investeren zou dubbelwerk en extra kosten betekenen. Daarnaast kan het ruis opleveren omdat problemen rond de herkomstgemeente en het ontdebellen van jeugdige cliënten niet zonder diepgaand onderzoek zijn op te lossen.

Op basis van deze overwegingen is gekozen voor een meer verkennende aanpak met het doel om beelden op te leveren die de bestuurders de nodige houvasten bieden voor de conferentie in november 2012. Dit laatste is – ook zonder twee cijfers achter de komma – zeker het geval.

S.3 Conclusies op hoofdlijnen

In het onderzoek zijn negen relevante beleidsvelden die van belang zijn voor het decentralisatieproces onderzocht. Dit loopt van het aantal instellingen tot huidige inkoopstrategieën. Het lijken allemaal losse stukjes van een puzzel maar het totaal geeft wel het palet waarover gemeenten, provincie en aanbieders van zorg en welzijn nader in overleg moeten treden om succesvol het eindstation van de routekaart te bereiken.

S.3.1 Instellingen: grote verschillen in aanbod, omvang en financiering

In de provincie Groningen zijn 72 zorg- en welzijninstellingen actief (met een vestiging). Alle instellingen zijn aangeschreven en uiteindelijk hebben 50 instellingen aan het onderzoek meegewerkt. Kleine- en grootschalige instellingen zijn substantieel aanwezig. Met de foto wordt een representatief beeld van de zorg voor jeugdigen verkregen. De gehele gesloten jeugdzorg zit erin, praktisch de gehele provinciale jeugdzorg (2 instellingen ontbreken met in totaal circa 75 cliënten) en het overgrote deel van de GGZ is opgenomen in de foto.

Het landschap is zeer divers zowel qua aanbod als financieringsvorm:

- A. gesloten jeugdzorg (jeugdzorgplus; financiering door Rijk);
- B. provinciale jeugdzorg (financiering door provincie, vrijwillig kader, uit doeluitkering VWS);
- C. jeugdbescherming en jeugdreclassering (financiering door provincie, uit doeluitkering V&J);
- D. jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (jGGz; financiering uit Awbz en Zorgverzekering);
- E. jeugd-Licht Verstandelijk Gehandicapten (jLVG; financiering uit Awbz);
- F. Wmo (financiering door gemeente);
- G. overige jeugdhulpverlening (verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten, zintuiglijk gehandicapten – alle drie Awbz-gefinancierd, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang/huiselijk geweld, niet verzekerbare zorg; financiering door centrumgemeenten, doeluitkering, particulier).

In de rapportage wordt een onderscheid gemaakt tussen de te decentraliseren jeugdzorg enerzijds (A-E) en de overige jeugdzorg.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Alle gemeenten hebben vestigingen van instellingen binnen hun gemeentegrenzen, waarbij het aantal varieert van 2 tot 8, met als uitschieters Veendam (13) en de stad Groningen (25). In elke gemeente zijn rond de 30 instellingen (variërend van 28 tot 34) beschikbaar op het terrein van de zorg voor jeugdigen. De bandbreedte is klein. In de praktijk blijken jeugdigen cliënten gebruik te maken van de ondersteuning door 9 (Bellingwede) tot 18 (Hoogezand-Sappemeer en Veendam) verschillende instellingen per gemeente. Hierin wordt de range zichtbaar van de op dit moment actieve zorgaanbieders per gemeente.

samenwerking

Bijna alle instellingen hebben een of andere vorm van samenwerking met een andere instelling. Als er sprake is van samenwerking, dan betreft het primair samenwerking op cliëntniveau: 93% van de samenwerkende instellingen doet dit. Bijna de helft werkt samen tussen verschillende financieringsvormen, veelal gekoppeld aan verschillende zorgvormen.

S.3.2 Aantal jongeren met zorgvraag: variatie per gemeente

Welke gemeente inhoudelijk en financieel verantwoordelijk is voor welke jeugdige is een vraag die vanaf 1 januari 2015 pas echt gaat spelen. Wie levert de (noodzakelijke) zorg? En, wie betaalt de rekening? Het lijkt eenvoudig maar het is niet eenvoudig precies aan te geven hoeveel jongeren uit welke gemeente worden geholpen (zonder definitie van het begrip 'herkomstgemeente'). Wel is het mogelijk een eerste beeld te geven op basis van de enquêtegegevens. Dit zal worden verfijnd als de cijfers van het landelijke SCP-Cebeononderzoek beschikbaar komen.

De provinciale jeugdzorg (vrijwillig kader) lijkt, bijna 4.200 cliënten te hebben. Dit cijfer is exclusief de Toegang en AMK bij Bureau Jeugdzorg (circa 6.900). De zorgverzekering is de tweede wat betreft het aantal cliënten (jeugd-GGZ) met bijna 8.400 cliënten. De Awbz-gefinancierde jeugdzorg heeft ruim 3.800 cliënten en de gesloten jeugdzorg ruim 120. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aantallen cliënten, inclusief het aantal instellingen.¹

Tabel S.1. Totaal aantal cliënten – inclusief meervoudig zorggebruik – per financieringsstroom (2011)

	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen aantal instellingen</i>
<i>Rijksfinanciering (gesloten jeugdzorg)</i>	120	1
<i>Provinciale financiering (vrijwillig kader)*</i>	4.200	7
<i>Provinciale financiering (justitieel kader)</i>	1.980	2
<i>Awbz-gefinancierde jeugdzorg</i>	3.830	23
<i>Zorgverzekering-gefinancierde jeugdzorg</i>	8.370	6

* Exclusief AMK, Toegang, samen circa 6.900 cliënten..

Volgens het CBS waren er op 1 januari 2012 bijna 110.000 jongeren woonachtig in de provincie Groningen (jonger dan 18 jaar). 49.000 jongeren zijn in de leeftijd tussen 18 en 22 jaar. Dit betekent dat – afhankelijk van de gemeente – voor de zorgvraag rekening moet worden gehouden met een *caseload* die kan oplopen tot

1. Voor alle duidelijkheid: in het rapport worden gegevens weergegeven van instellingen die een opgave hebben gedaan. Soms kunnen of willen instellingen geen gegevens per financieringsstroom of per gemeente geven.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

10 à 12%. Het is op basis van dit onderzoek niet mogelijk om aan deze aantallen kosten te koppelen. De variatie is zeer groot: van enkele honderden euro's tot meer dan 130.000 euro per jeugdige cliënt per jaar.

In de voorgenomen decentralisatie gaat het om een totaalbedrag van rond de 3 miljard waarover nog een doelmatigheidskorting van 10 procent wordt berekend. Bij een evenredige verdeling per inwoner zou het gaan om een te decentraliseren bedrag van ruim 100 miljoen euro voor de jeugdzorg voor de provincie Groningen.²

Tabel S.2. Percentage van de jeugdigen dat cliënt is, onderscheiden naar instellingen die (I) uitsluitend zorg A-E bieden, (II) zowel zorg A-E als andere jeugdzorg bieden en (III) die uitsluitend Wmo-ondersteuning bieden.

Gemeente	Aantal jeugdigen 0-22 jaar	(I) Uitsluitend A-E	(II) A-E met andere jeugdzorg	(III) Uitsluitend Wmo	Totaal
Appingedam	2.926	10%	3%	0%	14%
Bedum	2.918	9%	5%	0%	14%
Bellingwedde	2.097	9%	4%	0%	13%
De Marne	2.614	11%	4%	39%	54%
Delfzijl	6.401	10%	5%	2%	17%
Eemsmond	4.378	12%	10%	23%	45%
Groningen	58.174	8%	13%	0%	21%
Grootegast	3.753	8%	12%	1%	21%
Haren	4.699	8%	4%	5%	17%
Hoogezand-Sappemeer	8.823	11%	4%	4%	19%
Leek	5.301	11%	4%	1%	16%
Loppersum	2.755	9%	4%	0%	14%
Marum	3.001	8%	4%	38%	50%
Menterwolde	3.157	9%	4%	3%	16%
Oldambt	9.274	10%	4%	0%	14%
Pekela	3.268	11%	5%	10%	26%
Slochteren	4.188	8%	3%	1%	12%
Stadskanaal	8.205	11%	4%	7%	21%
Ten Boer	2.191	9%	15%	0%	24%
Veendam	6.995	11%	5%	3%	19%
Vlagtwedde	3.914	10%	3%	2%	15%
Winsum	3.978	10%	4%	26%	39%
Zuidhorn	5.712	8%	4%	9%	21%
Totaal	158.722	9%	8%	4%	21%
Aantal instellingen met opgave cliënten		10	9	12	31
Totale respons		20	14	16	50

Bovenstaande cijfers hebben geen betrekking op unieke cliënten. Er zitten dubbeltellingen (meervoudig zorggebruik) in en er zijn cliënten buiten de doelgroep van de decentralisatie (zoals verstandelijk gehandicapten in instellingen waar ook aan licht verstandelijk gehandicapten zorg wordt geboden) opgenomen. In kolom II is geen scheiding tussen cliënten A-E en andere cliënten (met name Wmo) te maken. Tegelijkertijd ontbreken er ook opgaven van instellingen, zoals van de GGD (bijna 100.000 cliënten) die in kolom III zouden moeten zijn opgenomen. De GGD heeft alleen totaal cijfers aangeleverd. Deze zijn niet uitgesplitst naar gemeenten.

2. Dit is een indicatie. Het is nog niet duidelijk of het nieuwe Kabinet alle onderdelen naar gemeenten wil overhevelen. Daarnaast is er nog geen verdeelmodel. De hier weergegeven manchetberekening is vooral bedoeld om een indruk te geven van de omvang en het belang van de decentralisatie binnen het gemeentefonds.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

S.3.3 Intake en diensten: gevarieerd aanbod

intake is breed

Er vindt veelal een 'brede intake' plaats. Bij de meeste instellingen (bijna 80%) is de intake niet uitsluitend gericht op jeugdproblematiek, maar worden (ook) andere terreinen betrokken. Wil men integrale hulp bieden is een brede intake een voorwaarde. In hoeverre de brede intake ook leidt tot een integraal hulpaanbod en of intake-instrumenten van instellingen onderling zijn afgestemd of geïnformeerd, is niet in het kader van de foto onderzocht. Nader onderzoek hiernaar zou zinvol kunnen zijn bij de voorbereiding op de decentralisatie.

De Verwijsindex blijkt door slechts 60% van de bevraagde instellingen te worden gebruikt. De Verwijsindex 'Zorg voor jeugd' is bedoeld om problemen bij kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 – 23 jaar in een vroegtijdig stadium te signaleren en vervolgens de coördinatie van zorg te organiseren. Op deze manier moeten risico's met kinderen en jongeren in overdracht en escalatie worden voorkomen. De Verwijsindex functioneert vooralsnog suboptimaal. Met het oog op een goede uitwisseling van informatie en tegelijk adequate dienstverlening verdient het aanbeveling de dekkingsgraad van de Verwijsindex te vergroten.

dienstverlening is divers

Voor sommige producten blijken er veel aanbieders te zijn (tot wel 23), maar voor andere producten is het aantal aanbieders op dit moment beperkt (1 tot en met 4). In onderstaande tabel is een overzicht van het aanbod gegeven alsmede het aantal aanbieders per product.

Tabel S.3. Aantal aanbieders per product per domein

Domeinen	Aantal instellingen	Toelichting op 'anders'
WEINIG AANBIEDERS (< 5)		
Rijksgefinancierde jeugdzorg – totaal	1	
Gesloten jeugdzorg (jeugdzorgplus)	1	
Provinciale Jeugdzorg – vrijwillig kader	10	
Crisis ambulante	1	
Daghulp	1	
24-uurs (open)	4	
Crisis 24-uurs	2	
Pleegzorg	1	
Crisis pleegzorg	2	
Anders	3	m.n. Toegang, AMK, kindertelefoon
Provinciale Jeugdzorg – justitieel kader – totaal	2	
Jeugdbescherming	2	
Jeugdreclassering	2	
Zorgverzekering-gefinancierde zorg – totaal	8	
Intramuraal	3	
Begeleiding-individueel	2	
Begeleiding -groep	1	
Kortdurend verblijf	1	
Anders	1	
Gemeente-gefinancierde zorg – totaal	17	
Jeugdgezondheidszorg	1	
VEEL AANBIEDERS (5 OF MEER)		
Provinciale Jeugdzorg – vrijwillig kader – totaal	10	
Ambulant	5	
Awbz-zorg – totaal	27	
Intramuraal	14	
Begeleiding -individueel	23	
Begeleiding -groep	10	
Behandeling	5	
Kortdurend Verblijf	6	
Zorgverzekering-gefinancierde zorg – totaal	8	
Behandeling	6	

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Domeinen	Aantal instellingen	Toelichting op 'anders'
Gemeente-gefinancierde zorg – totaal	17	
Jeugd- en jongerenwerk	12	
Jeugdhulpverlening	8	
Gezinsondersteuning	13	
Algemeen maatschappelijk werk	7	
Schoolmaatschappelijk werk	6	
Anders	14	O.a. huiselijk geweld, maatschappelijke opvang, woonbegeleiding, maatschappelijke stages, oureachend jeugdwerk

Vooralnog is ons beeld dat het aanbod breed en dekkend is. Dat wil zeggen dat er zijn geen lacunes zijn waardoor jeugdige zorgbehoeftigen tussen wal en schip zouden kunnen vallen.

S.3.4 Methodieken en instrumenten: goed onderbouwd

Van de genoemde instrumenten is volgens opgave van de instellingen eenderde 'bewezen effectief'. Voorts is 15% waarschijnlijk effectief en ook eenderde theoretisch goed onderbouwd. Een vijfde van de instrumenten en interventies is niet beoordeeld en er kan daarom geen uitspraak over de effectiviteit worden gedaan. In het onderzoek is niet getoetst of de instrumenten daadwerkelijk door de Erkenningscommissie zijn beoordeeld. Het beeld is dat men over het algemeen met beproefde methoden te werk gaat.

S.3.5 Klanttevredenheid: verschillende metingen maar leidt het tot verbetering?

Driekwart van de instellingen meet de klanttevredenheid. Daartoe wordt meestal (bijna 80%) een gecertificeerde methodiek gebruikt en er wordt door verreweg bij de meeste instellingen minimaal één keer per jaar gemeten. Tweederde betreft alle cliënten in de klanttevredenheidsmetingen. Een klein deel (15%) van de instellingen bevraagt alleen cliënten bij beëindiging van de zorg.

Voor gemeenten is een aandachtspunt in welke mate deze metingen tot (daadwerkelijke) verbeteringen, dan wel verbeteringstrajecten leiden.

S.3.6 Geautomatiseerde toepassingen: veel data weinig informatie

Veel verschillende registratiesystemen worden naast en door elkaar gebruikt³. Soms zijn er ook meer systemen binnen één instelling. Veelal is een systeem afgestemd op de financieringsvorm omdat, om een voorbeeld te geven, de toekenning van een subsidie gekoppeld is aan een bepaalde wijze van verantwoording. Het lijkt erop dat er veel wordt geregistreerd maar dat dit niet betekent dat hier ook bruikbare managementinformatie uit kan worden gehaald. Hier dient nog een slag te worden gemaakt. Daarnaast merken we op dat veel informatie niet voorhanden is. In de antwoorden van de instellingen op onze vragen zitten veel gaten. Een groot deel is niet in staat cliënten naar (herkomst) gemeente van de jeugdige in te delen.

Wat betreft de flexibiliteit van het systeem om te kunnen meebewegen met veranderingen in de jeugdzorg, is het oordeel van de helft van de instellingen 'goed'. Een vijfde van de instellingen meent dat het systeem hier niet geschikt voor is. Dit punt dient –mede met het oog op de divers samenwerkingsrelaties- in de toekomst nader worden onderzocht.

3. Een overzicht van alle gehanteerde systemen is opgenomen in bijlage A.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

S.3.7 Inkoopproces: duurt bijna één jaar

De inkoop van jeugdzorg door de provincie gebeurt in een cyclisch proces van zeven fasen volgens het Nevi-model. Het proces start 9 maanden voor de aanvang van het nieuwe subsidiejaar met een vraaganalyse, die wordt uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg. Dit leidt tot een beeld van kwantitatieve en kwalitatieve knelpunten in het zorgaanbod. Het beeld wordt getoetst bij Zorgbelang Groningen, de belangenbehartiger en ondersteuner van zorgvragers in heel Groningen.

Via tussenstappen (inkoopbrief, indiening beleidsplannen door zorgaanbieders, ambtelijk en bestuurlijk overleg) wordt gekozen voor een aantal instellingen. Deze instellingen dienen begrotingen in en in december worden de subsidiebeschikkingen vastgesteld.

De inkoop van zorg door het zorgkantoor gebeurt in een achttal stappen. Het betreft de gehele Awbz-zorg, waarbij jeugd niet apart wordt behandeld of inzichtelijk wordt gemaakt. Het huidige proces start in november, 14 maanden voor de aanvang van het nieuwe subsidiejaar.

Alle gemeenten beschikken over een inkoopbeleid. De inkoop van zorg voor jeugdigen – een traject met diverse opeenvolgende stappen dat zeker een jaar vraagt – betekent evenwel extra investeringen in voorbereiding en contractafsluiting. Hierop dient de gemeentelijke organisatie nog voor te sorteren.

S.3.8 Ontwikkelingen gemeenten: pilots in startfase

Verreweg de meeste gemeenten (20) hebben op dit moment preventieve programma's. Twee gemeenten zijn bezig met de voorbereiding hiervan en één gemeente is nog niet zo ver.

Van het ingezette Wmo-instrumentarium is – volgens opgave van de gemeenten zelf – 16% bewezen effectief. 11% is waarschijnlijk effectief en 33% is theoretisch goed onderbouwd. Overigens wordt voor dezelfde instrumenten door verschillende gemeenten niet altijd dezelfde beoordeling gegeven, hetgeen erop duidt dat gemeenten niet allemaal goed bekend zijn met deze beoordelingswijze voor de effectiviteit.

Veel genoemde instrumenten zijn Triple P en Jummy's (bewezen effectief), Stevig ouderschap (waarschijnlijk effectief), voor- en vroegschoolse educatie (eigenlijk buiten het terrein van de Wmo maar op het terrein van onderwijs), gezinscoaching, Opvoeden & zo, Integrale vroeghulp van MEE en Peuter in zicht (meestal aangeduid als 'theoretisch goed onderbouwd').

Niet op effectiviteit beoordeelde instrumenten die regelmatig zijn genoemd, zijn licht pedagogische hulpverlening, Schatjes-Katjes-Watjes (weerbaarheid), Actieplan Jongeren en alcohol en Jongerenwerk.

Inmiddels heeft driekwart van de gemeenten de functie van het CJG versterkt met oog op de nieuwe taken na de decentralisatie van de jeugdzorg. De concrete voorbereiding op de decentralisatie bestaat vooral uit verkenning en oriëntatie (bijna alle gemeenten). Voorts is ongeveer de helft van de gemeenten bezig met overleg met aanbieders, het formuleren van beleidsuitgangspunten, het opzetten van pilots of voorlichting. Alle gemeenten bekijken de decentralisatie van de jeugdzorg in samenhang met de andere decentralisaties.

samenwerking

Bijna driekwart van de gemeenten (17) werkt met andere gemeenten samen op het gebied van CJG, Wmo en onderwijs. De schaal van samenwerking verschilt. Op dit moment werkt meer dan de helft van de gemeenten samen met maximaal 5 andere gemeenten, en 30% met tussen de 6 en 10 gemeenten. Uitbreiding van het aantal samenwerkingsgemeenten lijkt voor deze gemeenten een aandachtspunt.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

S.3.9 Belangen- en cliëntenorganisaties: wachten gespannen af

Het professionele niveau en de kennis binnen instellingen worden als sterke punten van de huidige jeugdzorg gezien. Binnen de bestaande infrastructuur zijn de lijnen kort. Er is aandacht voor het individu, waarbij als positief wordt benoemd dat binnen de pleegzorg huisbezoeken worden afgelegd en er persoonlijk contact is. Ook is er waardering voor bestaande nazorgtrajecten.

Kansen liggen vooral in het verbeteren van de keten en in preventie respectievelijk vroegtijdige signalering.

Bedreigingen ziet men op een viertal vlakken: de invulling van de rol door lokale partijen (gemeenten en CJG's), de kwaliteit van de zorg, de gevolgen van de bezuiniging en het bovengemeentelijk niveau. De angst bestaat dat de beoogde bezuinigingen (10% efficiëncykorting) tot verlies aan kwaliteit en kwantiteit van de zorg leiden. De stelselwijziging leidt tot onrust bij personeel van instellingen, hetgeen negatief effect kan hebben op de kwaliteit van de zorg.

S.4 Tot slot

Zoals uit de foto blijkt, moeten gemeenten en instellingen nog op vele terreinen tot afspraken zien te komen. Dit vormt een grote uitdaging. We staan nog maar aan het begin van de routekaart maar het is nu hoog tijd om de volgende stap te zetten. 2015 is geen vergezicht meer!

De marsroute is als volgt:

1. inventarisatie bestaande situatie zorg voor de jeugd in de provincie Groningen (foto);
2. het ontwikkelen van contouren voor de toekomstige inrichting van de zorg voor de jeugd;
3. het maken van een ontwerp voor de inrichting van de zorg voor de jeugd;
4. voorbereiding invoering ontwerp zorg voor de jeugd;
5. invoering definitief ontwerp zorg voor de jeugd;
6. nazorg, bijstelling en evaluatie inrichting zorg voor de jeugd.

Het is een uitdagende route waarbij veel materiaal van de huidige foto bruikbaar is voor de komende discussies (zoals afspraken over inkoop, producten, samenwerking et cetera). Veel van het huidige materiaal vormt de basis voor de afwegingen die moeten worden gemaakt tijdens de ontwerpfase. De huidige foto zal nog worden aangescherpt met gegevens van het SCP-Cebeononderzoek. Ondanks deze lacune in het huidige rapport, menen we wel dat de richting van de opgave waarvoor gemeenten staan, uit de beschikbare cijfers duidelijk wordt. Uiteindelijk geldt ook hier dat resultaten in het verleden geen garantie zijn voor de toekomst. Ze geven handvatten voor een gedegen ontwerp. De financiële risico's die -met name kleine gemeenten kunnen lopen zijn groot. Enkele nieuwe zware cliënten kunnen zwaar op de begroting drukken en het is momenteel moeilijk te voorspellen -denk bijvoorbeeld aan verhuizingen- aan welke gemeente deze cliënten zullen worden gekoppeld. Voor het zorgsysteem voor jeugdigen is de uitdaging duidelijk: hoe kan de zorg voor jeugdigen vorm worden gegeven en de kwaliteit worden gegarandeerd (van goedkoop tot duur) in de nieuwe situatie waarin verantwoordelijkheid, regie en budget bij de gemeenten liggen? Dit vraagt om een fundament waarop een toekomstbestendige zorg voor jeugdigen in de provincie Groningen kan worden gebouwd: in het belang van de jeugdigen maar ook van alle gemeenten in de provincie Groningen.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

---

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het Bestuurlijk Platform Jeugd Groningen wil een 'foto' laten maken van de jeugdzorg binnen de provincie. Rond de jeugdzorg gaat de komende jaren veel veranderen. Verantwoordelijkheden van het Rijk, provincie en zorgkantoren worden gedecentraliseerd naar gemeenten. Gemeenten kunnen in de toekomst nadrukkelijker eigen beleid ontwikkelen en vervolgens beleidsmatige en organisatorische keuzen maken. Het financiële kader waarbinnen deze keuzen passen, is nog niet uitgewerkt. Naar verwachting zal de transitie van Rijk, provincies en Awbz naar gemeenten in 2015 plaatsvinden.

Om zich op de nieuwe situatie voor te bereiden hebben de Groninger gemeenten in samenwerking met de provincie Groningen onderzoek laten doen naar de stand van zaken in de jeugdzorg.

Het doel van het onderzoek is om gemeenten in de provincie Groningen meer inzicht te verschaffen in de bestaande situatie van de jeugdzorg.

De bevindingen uit het onderzoek moeten als input dienen voor de kaderbrief Beleidskader Jeugd 2013-2016 van de provincie. In november 2012 wordt het definitieve beleidskader vastgesteld.

1.2 Onderzoeksvragen

De volgende negen thema's zijn onderzocht:

1. Geef een overzicht van instellingen (landelijk, provinciaal en/of lokaal) voor de provincie Groningen;
2. Inventariseer bij deze instellingen intake- en screeningsprocessen op hoofdlijnen;
3. Inventariseer het aantal jongeren in de jeugdzorg (woonachtig en ingeschreven in het GBA van betrokken gemeenten);
4. Inventariseer instrumenten en methodieken die door professionals in de jeugdzorg worden ingezet;
5. Stel vast of klanttevredenheid wordt gemeten;
6. Inventariseer geautomatiseerde toepassingen van de instellingen;
7. Schets ontwikkelingen die al in gang gezet zijn en inventariseer preventieve programma's;
8. Inventariseer beelden (positief en negatief) van belangen- en cliëntorganisaties en huisartsen;
9. Inventariseer op welke wijze diensten op dit moment worden ingekocht (door provincie, zorgverzekeraar/zorgkantoor en gemeenten bij de instellingen).

1.3 Begrippen en definities

De foto heeft betrekking op de zorg voor jeugdigen in de provincie Groningen. Hieronder wordt verstaan: de zorg en ondersteuning voor jeugdigen tot 23 jaar, die wonen in de provincie Groningen. Het gaat om activiteiten en programma's in het kader van preventie, signalering en feitelijke hulpverlening, al dan niet op indicatie toegankelijk.

Zowel de door gemeenten gefinancierde jeugdzorg en jeugd- en jongerenwerk (binnen de Wmo), de te decentraliseren jeugdzorg als overige hulpverlening waarin jongeren zijn betrokken maken deel uit van de foto.

We onderscheiden zeven domeinen van jeugdzorg op de foto :

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

- A. gesloten jeugdzorg (jeugdzorgplus; financiering door Rijk);
- B. provinciale jeugdzorg (financiering door provincie, vrijwillig kader, uit doeluitkering VWS);
- C. jeugdbescherming en jeugdreclassering (financiering door provincie, uit doeluitkering V&J);
- D. jeugd-Geestelijke Gezondheidszorg (jGGZ; financiering uit Awbz en Zorgverzekering);
- E. jeugd-Licht Verstandelijk Gehandicapten (jLVG; financiering uit Awbz);
- F. Wmo (financiering door gemeente);
- G. overige jeugdhulpverlening (verstandelijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten, zintuiglijk gehandicapten – alle drie Awbz-gefinancierd, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang/huiselijk geweld, niet verzekerbare zorg; financiering door centrumgemeenten, doeluitkering, particulier).

In de rapportage wordt een onderscheid gemaakt tussen de te decentraliseren jeugdzorg enerzijds (A-E) en de overige jeugdzorg anderzijds.

De instellingen die zorg voor lichamelijk en zintuiglijk gehandicapte jeugdigen bieden, zijn meegenomen bij de groep A-E. Ook de begeleiding binnen deze Awbz-gefinancierde zorg zal worden gedecentraliseerd.

Andere instellingen die zorgvormen bieden die niet worden gedecentraliseerd, bijvoorbeeld zorg voor ernstig meervoudig gehandicapten, zijn buiten dit rapport gebleven.

1.4 Werkwijze

De foto is samengesteld op basis van enquêtes onder instellingen en gemeenten, individuele vraaggesprekken met de provincie, het zorgkantoor en huisartsen, gegevens van de belangrijkste zorgverzekeraar in de provincie en een groeps gesprek met cliënten- en belangenorganisaties.

De vragenlijsten voor de twee enquêtes zijn vooraf voorgelegd bij een aantal instellingen respectievelijk gemeenten. Suggesties voor aanvullingen en verbeteringen van hen zijn, voor zover mogelijk bleek, verwerkt in de definitieve vragenlijsten.

1.5 Opbouw rapportage

In hoofdstuk 2 wordt een algemeen overzicht gegeven van de instellingen die zorg en ondersteuning bieden aan jeugdigen in de provincie Groningen.

In hoofdstuk 3 wordt vervolgens dieper ingegaan op het zorgaanbod: producten, instrumenten en methodieken, toegang tot het aanbod en gehanteerde registratiesystemen. Daarna wordt in hoofdstuk 4 de vraagzijde belicht: de omvang van het zorggebruik, de meting van klanttevredenheid en het beeld van de jeugdzorg bij cliënten- en belangenorganisaties.

In hoofdstuk 5 worden de inkoopprocessen geschetst van huidige inkopers, te weten gemeenten, de provincie en het zorgkantoor.

Het rapport wordt afgesloten met een hoofdstuk over de toekomst: hoe bereiden betrokkenen zich voor en welke kansen en bedreigingen zien zij in de transitie van de jeugdzorg?

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

2 Instellingen Jeugdzorg Groningen

2.1 Aantal en typen instellingen

aantal instellingen

De Groninger gemeenten hebben een lijst aangereikt van in het onderzoek te betrekken instellingen. Van deze 92 instellingen bleek een vijfde deel niet relevant, omdat geen zorg wordt geboden binnen het zorgterrein van de foto of doordat het niet om aparte organisaties ging. Dat duidt erop dat instellingen wel bekend zijn bij gemeenten, maar dat gemeenten niet altijd precies weten wat het werkkerrein van instellingen is.⁴

Van de (maximaal) 72 relevante instellingen hebben er 50 meegewerkt aan het onderzoek, een respons van 69%, uitgedrukt in aantallen instellingen. Kijken we naar de representativiteit van de respons, dan kan worden geconstateerd dat de gehele gesloten jeugdzorg is opgenomen alsmede zo goed als alle instellingen (2 ontbreken er) met provinciale jeugdzorg. Voorts zijn ook de twee grote GGZ-instellingen in de respons terug te vinden. Voor deze sectoren kan daarom worden gesteld dat de respons een representatief beeld van de jeugdzorg geeft.

De foto in het vervolg van deze rapportage is gebaseerd op de informatie van deze 50 instellingen.

domeinen

Ruim de helft van de instellingen blijkt werkzaam op 1 domein. De overige instellingen bestrijken 2 tot 4 domeinen van de 7 die zijn onderscheiden. Er bestaat derhalve geen instelling die over de volle breedte van de zorg voor jeugdigen werkt.

In onderstaand overzicht is per domein aangegeven hoeveel instellingen diensten aanbieden binnen de provincie Groningen.

Tabel 2.1. Aantal in de provincie Groningen werkzame instellingen per domein

	<i>Domein</i>	<i>Aantal instellingen</i>	<i>% instellingen</i>
A.	Gesloten jeugdzorg (jeugdzorgplus)	1	2%
B.	Provinciale jeugdzorg (uit doeluitkering VWS)	8	16%
C.	Provinciale jeugdzorg: jeugdbescherming en jeugdreclassering (uit doeluitkering V&J)	2	4%
D.	Jeugd-GGZ	20	40%
E.	Jeugd-LVG	14	28%
F.	Wmo	26	52%
G.	Overig	10	20%
	Totaal (ongelijk aan optelsom; meer domeinen per instelling)	50	100%
	Domeinen A – E (te decentraliseren jeugdzorg)	32	64%
	waarvan tevens F en/of G (Wmo of Overig)	14	28%
	Uitsluitend F (Wmo)	16	32%
	Uitsluitend G (Overig)	2	4%
	Totaal	50	100%

Er zijn 10 instellingen die op overige domeinen (G), buiten A-F, zorg aan jeugdigen leveren. Het betreft zorg voor zintuiglijk gehandicapten, lichamelijk gehandicapten, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, justitiële kant van verslaafdenzorg en taakstraffen (rechtstreeks door Justitie gesubsidieerd).

4. In bijlage A is een overzicht van de respons opgenomen.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

De twee instellingen met *uitsluitend* 'overige' jeugdzorg (G) bieden – naast intramurale zorg – ook ambulante begeleiding die nu nog via de Awbz wordt bekostigd. Met de decentralisatie van de Awbz zal dit deel – afhankelijk van de ideeën van het nieuwe Kabinet waarschijnlijk eerder dan de overige jeugdzorg – naar gemeenten gaan. In dit rapport worden deze instellingen bij de presentatie betrokken bij de instellingen met te decentraliseren jeugdzorg (categorieën A-E).

geografisch werkgebied

Meer dan de helft van de instellingen (52%) heeft een klantenkring die verder reikt dan de provincie Groningen. Een relatief klein deel van de instellingen is lokaal (gemeentelijk) georiënteerd (18 %).

omvang instellingen

De omvang van de instellingen is voor dit onderzoek gemeten in omzet, het aantal formatieplaatsen en het aantal jeugdige cliënten, woonachtig in de provincie Groningen. Daarnaast kunnen instellingen andere cliënten hebben; deze zijn niet meegenomen in het onderzoek.

De instellingen in Groningen variëren sterk in omvang; klein- en grootschalige instellingen zijn substantieel aanwezig onder de aanbieders. Van de instellingen op de domeinen A-E heeft ruim de helft minder 100 cliënten.

2.2 Bereik instellingen

leeftijdsbereik

De helft van de instellingen richt zich op alle leeftijden, van 0 tot 23 jaar.

De overige instellingen richten zich op 1, 2 of 3 categorieën (0-4, 5-11, 12-17, 18-23 jaar). 97% van de instellingen richt zich op 12-17-jarigen. Dit betreft een derde van de cliënten.

gemeenten

Alle gemeenten hebben vestigingen van instellingen binnen hun gemeentegrenzen, waarbij het aantal varieert van 2 tot 8, met als uitschieters Veendam (13) en de stad Groningen (25).

In elke gemeente zijn rond de 30 instellingen (variërend van 28 tot 34) beschikbaar op het terrein van de zorg voor jeugdigen. De bandbreedte is klein.

In de praktijk blijken jeugdigen cliënten per gemeente gebruik te maken van de ondersteuning door 9 (Bellingwedde) tot 18 (Hoogezand-Sappemeer en Veendam) verschillende instellingen. Hierin wordt de range zichtbaar van de op dit moment actieve zorgaanbieders per gemeente.

In onderstaand overzicht is de volgende informatie opgenomen:

- het aantal instellingen dat een vestiging heeft in een bepaalde gemeente;
- het aantal instellingen dat een bepaalde gemeente tot zijn werkgebied rekent. Dit is het geval als er feitelijke cliënten uit een gemeente zijn, maar ook als inwoners van de gemeente in principe bij een instelling terecht kunnen;
- het aantal instellingen dat werkelijk cliënten uit een bepaalde gemeente heeft – in het peiljaar 2011.

Als Appingedam als voorbeeld wordt genomen, dan zien we dat er in deze gemeente 6 instellingen een (fysieke) vestiging hebben, maar dat er 34 instellingen zijn waar jeugdigen (uit Appingedam) terecht kunnen. In de praktijk maken de jeugdigen hier gebruik van de ondersteuning van slechts 14 instellingen – althans voor zover instellingen hierover informatie hebben verstrekt.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Punt van aandacht bij deze gegevens is, dat instellingen in het algemeen goed kunnen aangeven welk gebied ze bedienen (49 van de 50 instellingen hebben dit opgegeven), maar dat het veel moeilijker blijkt uit administraties te halen in welke gemeenten de cliënten woonachtig zijn (slechts 30 van de 50 instellingen konden deze informatie verstrekken). Bij veel instellingen is op dit moment onvoldoende zicht op de spreiding van hun cliënten over gemeenten.

Tabel 2.2. Aantal instellingen dat per gemeente actief is: werkgebied en vestigingen

Gemeente	Inwoners per 1-1-2012	Instellingen met vestigingen	Instellingen binnen werkgebied	Instellingen met cliënten
Appingedam	12.053	6	34	14
Bedum	10.508	5	32	14
Bellingwedde	9.283	2	30	9
De Marne	10.428	3	32	14
Delfzijl	26.305	5	32	17
Eemsmond	16.235	5	31	14
Groningen	193.127	25	32	18
Grootegast	12.275	3	30	14
Haren	18.457	6	31	14
Hoogezand-Sappemeer	34.778	8	33	18
Leek	19.467	3	31	13
Loppersum	10.366	3	30	14
Marum	10.413	4	33	14
Menterwolde	12.358	6	32	15
Oldambt	39.095	5	29	14
Pekela	12.868	6	31	14
Slochteren	15.536	3	31	15
Stadskanaal	32.998	8	32	16
Ten Boer	7.477	2	28	13
Veendam	27.920	13	34	18
Vlagtwedde	16.260	6	31	14
Winsum	13.987	4	32	17
Zuidhorn	18.681	3	30	14
Totaal	580.875	134	721	
Aantal instellingen dat informatie heeft verstrekt		44	49	31
Onbekend		6	1	19
Totale respons		50	50	50

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

2.3 Financiële stromen

financieringsbronnen

De instellingen ontvangen financiële middelen van het rijk, de provincie, de Awbz, de zorgverzekering, gemeenten en daarnaast ook eigen bijdragen van cliënten, particuliere bijdragen of overige bronnen, zoals fondsen of scholen. De exacte bedragen (ten behoeve van jeugdigen in Groningen) wilde of kon een derde van de instellingen desgevraagd niet leveren.

Op basis van de opgave van de geënuquêteerde instellingen is in 2011 tenminste 155 miljoen euro omgegaan in de zorg en ondersteuning voor Groningse jeugdigen. Uit rijksmiddelen is 16,2 miljoen bekostigd, uit provinciale middelen 44,7 miljoen.

De middelen uit de andere financieringsbronnen zijn onvolledig in kaart gebracht maar bedragen bij elkaar tenminste 39 miljoen uit de Awbz, 26 miljoen uit de zorgverzekering en 23 miljoen van gemeenten, 5,7 miljoen uit andere financieringsbronnen (waaronder particuliere financiering, ESF, indirect aan jeugd gerelateerde geldstromen, ROC's/onderwijs, Oranjefonds, overige dienstverlening) en 0,6 miljoen uit eigen bijdragen van cliënten. We benadrukken nogmaals dat deze cijfers indicatief zijn, omdat niet alle instellingen gegevens hebben aangeleverd en de opgaven niet zijn geverifieerd.

kosten per financieringsbron per product

De kosten per product zijn door minder instellingen opgegeven dan de totale kosten. Dit betekent dat van sommige producten er in het geheel geen cijfers bekend zijn en van andere producten die van slechts 1 of enkele instellingen. Aan instellingen is toegezegd dat geen bedrijfsgevoelige gegevens worden gepresenteerd die herleidbaar zijn tot individuele instellingen. Vanwege de onvolledigheid en herleidbaarheid tot individuele instellingen worden deze cijfers hier niet gepresenteerd.

Deze grote mate van (gedeeltelijke) non-respons is een punt van aandacht; beter inzicht in kosten per product kan behulpzaam zijn voor de invulling van de nieuwe rol van gemeenten vanaf 2015.

2.4 Samenwerking tussen instellingen

Alle instellingen werken samen met andere instellingen, op drie uitzonderingen na.

Meer dan de helft werkt samen binnen verscheidene financieringsvormen.

Echter, 43% werkt samen binnen slechts één financieringsvorm, bijvoorbeeld uitsluitend binnen de Awbz en niet ook nog met provinciale jeugdzorg.

Als er sprake is van samenwerking, dan betreft het primair samenwerking op cliëntniveau: 93% van de samenwerkende instellingen doet dit. Daarnaast heeft tweederde van alle samenwerkingsrelaties betrekking op het cliëntniveau.

Voorts werkt 62% van de instellingen samen op organisatieniveau (17% van de samenwerkingsrelaties) en 55% op bestuurlijk niveau (10% van de samenwerkingsrelaties). Dat betekent dat er in potentie met veel instellingen informatie wordt uitgewisseld.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

2.5 Samenwerking tussen gemeenten

Alle gemeenten werken samen met andere gemeenten op het terrein van de Centra voor Jeugd en Gezin. Ook op het gebied van de Wmo, werk en inkomen en onderwijs wordt door veel gemeenten samengewerkt op verschillende schaalniveaus. Bijna driekwart van de gemeenten (17) werkt met andere gemeenten samen op de terreinen van zowel CJG als Wmo als onderwijs.

De schaal van samenwerking verschilt. Op dit moment werkt meer dan de helft van de gemeenten samen met maximaal 5 andere gemeenten, en 30% met tussen de 6 en 10 gemeenten. Uitbreiding van het aantal samenwerkingsgemeenten lijkt voor deze gemeenten een aandachtspunt.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

---

3 Zorgaanbod

3.1 Producten en diensten

3.1.1 Producten van instellingen, per domein

Er is per domein geïnventariseerd welke producten worden aangeboden door de instellingen in het onderzoek. Voor sommige producten blijken er veel aanbieders te zijn (van 5 tot wel 23), maar voor andere producten is het aantal aanbieders op dit moment beperkt (1 tot en met 4). Het betreft vooral producten binnen de domeinen van de Rijks- en provinciaal en zorgverzekering-gefinancierde jeugdzorg, maar ook enkele op andere domeinen.

In onderstaand overzicht is per domein aangegeven voor welke producten er veel of weinig aanbieders zijn.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel 3.1. Aantal aanbieders per product per domein

Domeinen	Aantal instellingen	Toelichting op 'anders'
WEINIG AANBIEDERS (< 5)		
Rijksgefinancierde jeugdzorg – totaal	1	
Gesloten jeugdzorg (jeugdzorgplus)	1	
Provinciale Jeugdzorg – vrijwillig kader	10	
Crisis ambulante	2	
Daghulp	1	
24-uurs (open)	5	
Crisis 24-uurs	3	
Pleegzorg	1	
Crisis pleegzorg	2	
Anders	5	m.n. Toegang, AMK, kindertelefoon
Provinciale Jeugdzorg – justitieel kader – totaal	2	
Jeugdbescherming	2	
Jeugdreclassering	2	
Zorgverzekering-gefinancierde zorg – totaal	8	
Intramuraal	3	
Begeleiding-individueel	2	
Begeleiding -groep	1	
Kortdurend verblijf	1	
Anders	1	
Gemeente-gefinancierde zorg – totaal	17	
Jeugdgezondheidszorg	1	
VEEL AANBIEDERS (5 OF MEER)		
Provinciale Jeugdzorg – vrijwillig kader – totaal	10	
Ambulant	5	
Awbz-zorg – totaal	27	
Intramuraal	14	
Begeleiding -individueel	23	
Begeleiding -groep	10	
Behandeling	5	
Kortdurend Verblijf	6	
Zorgverzekering-gefinancierde zorg – totaal	8	
Behandeling	6	
Gemeente-gefinancierde zorg – totaal	17	
Jeugd- en jongerenwerk	12	
Jeugdhulpverlening	8	
Gezinsondersteuning	13	
Algemeen maatschappelijk werk	7	
Schoolmaatschappelijk werk	6	
Anders	13	O.a. huiselijk geweld, maatschappelijke opvang, woonbegeleiding, maatschappelijke stages, oureachend jeugdwerk

3.1.2 Producten van gemeenten

In zo goed als alle gemeenten worden jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning en preventief jeugdbeleid, met een volledig pakket aangeboden. Hierin zijn de vijf functies ondergebracht: informatie en advies, signalering en overdracht, toeleiding, kortdurende interventies en coördinatie van zorg. In slechts twee gemeenten is op dit moment slechts een deel van dit pakket aanwezig.

Andere door gemeenten gefinancierde producten die (mede) voor jeugd zijn, betreffen bestrijding van/opvang na huiselijk geweld (zoals meldpunt Veiligheid en Zorg) en openbare geestelijke gezondheidszorg.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

3.2 Instrumenten en methodieken

instellingen

Er wordt door instellingen, zoals viel te verwachten, een breed scala aan instrumenten ingezet. Tweederde van de instellingen heeft concreet ingevuld welke instrumenten of interventies worden ingezet en hoe deze zijn beoordeeld op effectiviteit, zoals gehanteerd door de Erkenningscommissie Interventies en de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie. Daarbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën: theoretisch goed onderbouwd, waarschijnlijk effectief en bewezen effectief.

Van de genoemde instrumenten⁵ blijkt – volgens opgave van de instellingen zelf – eenderde bewezen effectief te zijn. Voorts is 15 % waarschijnlijk effectief en ook eenderde theoretisch goed onderbouwd. Een vijfde van de instrumenten en interventies is niet beoordeeld en er kan daarom geen uitspraak over de effectiviteit worden gedaan. In het onderzoek is niet getoetst of de instrumenten daadwerkelijk door de Erkenningscommissie zijn beoordeeld.

gemeentelijke programma's

Verreweg de meeste gemeenten (20) hebben op dit moment preventieve programma's. Twee gemeenten zijn bezig met de voorbereiding hiervan en één gemeente is nog niet zo ver.

Van het ingezette instrumentarium is – volgens opgave van de gemeenten zelf – 16% bewezen effectief. 11% is waarschijnlijk effectief en 33% is theoretisch goed onderbouwd. Overigens wordt voor dezelfde instrumenten door verschillende gemeenten niet altijd dezelfde beoordeling gegeven, hetgeen erop kan duiden dat gemeenten niet allemaal goed bekend zijn met deze beoordelingswijze voor de effectiviteit.

Veel genoemde instrumenten zijn Triple P en Jummy's (bewezen effectief), Stevig ouderschap (waarschijnlijk effectief), voor- en vroegschoolse educatie (eigenlijk buiten het terrein van de Wmo maar op het terrein van onderwijs), gezinscoaching, Opvoeden & zo, Integrale vroeghulp van MEE en Peuter in zicht (meestal aangeduid als 'theoretisch goed onderbouwd').

Niet op effectiviteit beoordeelde instrumenten die regelmatig zijn genoemd, zijn licht pedagogische hulpverlening, Schatjes-Katjes-Watjes (weerbaarheid), Actieplan Jongeren en alcohol en Jongerenwerk.

3.3 Toegang tot aanbod

3.3.1 Intake en screening

Ongeveer de helft van de instellingen hanteert meer dan 1 intake-procedure.

Bij de meeste instellingen (bijna 80%) is de intake niet uitsluitend gericht op jeugdproblematiek, maar worden (ook) andere terreinen betrokken. Er vindt dan een zogenaamde 'brede intake' plaats. Dit is van belang als het gaat om aangrijpingspunten voor integrale hulpverlening.

De Verwijsindex 'Zorg voor jeugd' is bedoeld om problemen bij kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 – 23 jaar in een vroegtijdig stadium te signaleren en vervolgens de coördinatie van zorg te organiseren. Op deze

---

5. Het aantal instrumenten bevat dubbeltellingen: hetzelfde instrument kan door meer instellingen worden gebruikt en binnen een instelling kan een instrument voor meer risico- of probleemgebieden worden ingezet.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

manier moeten risico's met kinderen en jongeren worden voorkomen. Een hulpverlener bij wie een jeugdige terecht komt, zou daarin moeten kunnen zien bij welke andere instellingen de jeugdige bekend is. De Verwijsindex blijkt echter door slechts ruim 60% van de bevroegde instellingen te worden gebruikt. Als alleen wordt gekeken naar de instellingen die op de te decentraliseren domeinen (A-E) werkzaam zijn, is dit percentage zelfs nog lager. Dit impliceert dat de beoogde functie van de Verwijsindex op dit moment niet optimaal wordt gerealiseerd.

Jeugdigen kunnen, ook per instelling, via vele kanalen in de (feitelijke en preventieve) hulpverlening belanden. bij de meeste instellingen (75%) kan men zichzelf aanmelden, gevolgd door verwijzing door school of kinderopvang (65%), verwijzing door MEE (60%), door het Centrum voor Jeugd en Gezin (58%), door de huisarts (56%) en door een andere instelling voor jeugdzorg (52%).

Er zijn dus vele toegangen op dit moment, en daarbij is doorverwijzing dan wel parallelle verwijzing door een andere instelling bij de helft van de instellingen aan de orde.

3.3.2 Wachtlijsten en -tijden

Bij een derde van de instellingen is geen sprake van hulpverleningstrajecten waarvoor men eventueel zou moeten wachten.

Van de overige instellingen is er bij eenderde (betreft 12 instellingen) inderdaad sprake van een wachtlijst tussen het moment van indicatiestelling of diagnose en de daadwerkelijke start van het zorgtraject.

3.4 Registratiesystemen

Zoals kon worden verwacht, blijken de instellingen veel verschillende registratiesystemen te gebruiken⁶, soms ook meer systemen binnen één instelling.

Bij ruim de helft van de instellingen is het registratiesysteem op een server beschikbaar (client-server) en bij een derde van de instellingen is het systeem via een webapplicatie (intern of extern gehost) beschikbaar, slechts 12% hanteert een stand-alonesysteem.

De registratiesystemen worden nauwelijks gebruikt voor elektronische dienstverlening, hoewel bij de helft van de instellingen het systeem hier wel geschikt voor is.

Wat betreft de flexibiliteit van het systeem om te kunnen meebewegen met veranderingen in de jeugdzorg, is het oordeel van de helft van de instellingen goed. Slechts minder dan een vijfde van de instellingen meent dat het systeem hier niet geschikt voor is.

Voorts geven de meeste instellingen aan dat de registratiegegevens kunnen worden geëxporteerd voor het opmaken van statistieken (78%), dat de registratie is afgestemd op landelijke afspraken binnen koepelorganisaties (74%), dat de registratie ook door andere instellingen wordt gebruikt (59%) en dat er uitwisseling van gegevens op cliëntniveau kan plaatsvinden (56%).

---

6. Een overzicht van alle gehanteerde systemen is opgenomen in bijlage A.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

4 Zorggebruik

4.1 Omvang gebruik

Het zorggebruik is gemeten door middel van het aantal cliënten op 1 januari 2011, aangevuld met alle instroom gedurende het jaar.

cliënten per gemeente

Slechts 30 van de 50 instellingen hebben een opgave van het aantal cliënten per gemeente gedaan. De woongemeente van cliënten kan blijkbaar niet gemakkelijk uit registraties worden gehaald bij deze 20 ontbrekende instellingen.

Het 'aantal cliënten' verdient toelichting: het gaat om jeugdige cliënten. Als een gezin met 3 kinderen wordt ondersteund, dan betreft het 3 cliënten. Soms is een schatting gemaakt van het aantal jeugdige cliënten met behulp van een gemiddelde gezinsgrootte. Cliënten die hulp van meer dan 1 instelling ontvangen, komen in deze registraties vaker voor! Het aantal cliënten per gemeente bevat dus dubbelstellingen. Uit het nog lopend onderzoek van het SCP en Cebeon zullen op een later moment gegevens beschikbaar komen over unieke aantal unieke cliënten in de provinciale jeugdzorg (vrijwillig en justitieel kader) per gemeente.

Tabel 4.1. Aantal cliënten, onderscheiden naar instellingen die (I) uitsluitend zorg A-E bieden, (II) zowel zorg A-E als andere jeugdzorg bieden en (III) die uitsluitend Wmo-ondersteuning bieden.

Gemeente	Bevolkingsgegevens 1-1-2012 (bron: CBS)				Aantal cliënten jeugdzorg (opgave instellingen)			
	Inwoners	0-17-jarigen	18-22-jarigen	0-22 totaal	(I) Uitsluitend A-E	(II) A-E met andere jzorg	(III) Uitsluitend Wmo	Totaal aantal
Appingedam	12.053	2.306	620	2.926	310	100	10	310
Bedum	10.508	2.275	643	2.918	260	150	10	260
Bellingwedde	9.283	1.638	459	2.097	180	90	0	180
De Marne	10.428	2.104	510	2.614	290	110	1010	290
Delfzijl	26.305	5.004	1.397	6.401	650	320	140	650
Eemshoek	16.235	3.467	911	4.378	520	440	1000	520
Groningen	193.127	28.923	29.251	58.174	4530	7570	0	4530
Grootegast	12.275	3.021	732	3.753	290	460	30	290
Haren	18.457	3.844	855	4.699	390	190	240	390
Hoogezand-Sappemeer	34.778	7.021	1.802	8.823	980	380	320	980
Leek	19.467	4.325	976	5.301	570	230	40	570
Loppersum	10.366	2.216	539	2.755	260	120	10	260
Marum	10.413	2.411	590	3.001	250	110	1130	250
Menterwolde	12.358	2.524	633	3.157	290	120	90	290
Oldambt	39.095	7.357	1.917	9.274	970	340	0	970
Pekela	12.868	2.541	727	3.268	360	150	330	360
Slochteren	15.536	3.476	712	4.188	340	130	40	340
Stadskanaal	32.998	6.597	1.608	8.205	880	330	560	880
Ten Boer	7.477	1.835	356	2.191	200	330	0	200
Veendam	27.920	5.633	1.362	6.995	770	360	210	770
Viagtwedde	16.260	3.115	799	3.914	390	110	90	390
Winsum	13.987	3.258	720	3.978	390	150	1020	390
Zuidhorn	18.681	4.705	1.007	5.712	450	210	520	450
Totaal	580.875	109.596	49.126	158.722	14.520*	12.480	6.780	33.780
Aantal instellingen met opgave cliënten					10	9	12	31
Totale respons					20	14	16	50

* Aantallen zijn afgerond op 10-tallen. Het totaal onderaan is als gevolg daarvan niet precies gelijk aan de optelsom in de kolom.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel 4.1 geeft een eerste beeld.

In het SCP-Cebeon-onderzoek zal onderstaande tabel worden gevuld. Dit biedt gemeenten een nauwkeuriger inzicht in het aantal cliënten van de provinciale jeugdzorg.

Tabel 4.2. Het aantal cliënten (stand- en stroomgegevens) van de provinciale jeugdzorg, naar product en naar achtergrondkenmerken van cliënten

<i>Gemeenten</i>	<i>Aantallen per gemeente uitgesplitst naar</i>	<i>Stroomcijfers</i>	<i>Achtergrond kenmerken</i>
<i>Appingedam</i>	gedwongen kader wachtlijst ambulant pleegzorg dagbehandeling	instroom uitstroom hele jaar	leeftijd geslacht ethniciteit gezinstype
<i>Bedum</i>			
<i>Bellingwedde</i>			
.....			
<i>Groningen</i>			
.....			
<i>Winsum</i>			
<i>Zuidhorn</i>			

cliënten per financieringsbron

Voor elke financieringsstroom is het aantal cliënten per product in kaart gebracht, voor zover instellingen hiervan opgave hebben gedaan. Het gaat hier dus niet om unieke cliënten. Cliënten die bij één of meer instellingen meer zorgvormen ontvangen, zijn telkens opnieuw meegeteld.

De provinciale jeugdzorg (vrijwillig kader) lijkt de meeste cliënten te hebben, bijna 11.000. Dit cijfer is inclusief de Toegang en AMK bij Bureau Jeugdzorg. Zonder deze groepen (circa 6.900 cliënten) zou het gaan om bijna 4.100 cliënten.

De zorgverzekering is de tweede wat betreft het aantal cliënten (jeugd-GGZ) met bijna 7.700 cliënten.

De Awbz-gefinancierde jeugdzorg heeft ruim 3.800 cliënten en de gesloten jeugdzorg ruim 200.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aantallen cliënten, inclusief het aantal instellingen dat een opgave heeft gedaan.

Tabel 4.3. Totaal aantal cliënten – inclusief meervoudig zorggebruik – per financieringsstroom (2011)

	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen aantal instellingen</i>
<i>Rijksfinanciering (gesloten jeugdzorg)</i>	120	1
<i>Provinciale financiering (vrijwillig kader)*</i>	4.180	7
<i>Provinciale financiering (justitieel kader)</i>	1.980	2
<i>Awbz-gefinancierde jeugdzorg</i>	3.830	23
<i>Zorgverzekering-gefinancierde jeugdzorg</i>	8.370	8
<i>Gemeente-gefinancierde jeugdzorg</i>	17.130	24

* Exclusief AMK en Toegang (Bureau Jeugdzorg), samen circa 6.900 cliënten..

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

4.2 Meting klanttevredenheid

Driekwart van de instellingen meet de klanttevredenheid. Daartoe wordt meestal (bijna 80%) een gecertificeerde methodiek gebruikt en er wordt door verreweg de meeste van de betreffende instellingen minimaal één keer per jaar gemeten. Tweederde betreft alle cliënten in de klanttevredenheidsmetingen. Een klein deel (15%) van de instellingen bevraagt alleen cliënten bij beëindiging van de zorg.

De resultaten worden bijna altijd aan de directie gerapporteerd en bij meer dan 80% van de betreffende instellingen aan het managementteam, het uitvoerend team en de cliëntenraad.

Minder vaak worden de resultaten van het cliënttevredenheidsonderzoek meegedeeld aan het bestuur van de instelling (67%), aan het toezichtsorgaan (55%) of aan anderen (27%). Voor gemeenten is deze laatste bevinding wellicht punt van aandacht; zij krijgen op dit moment blijkbaar weinig inzicht in de klanttevredenheid bij de instellingen.

4.3 Beeld van de jeugdzorg bij cliënten- en belangenorganisaties

In een groepsbijeenkomst met vertegenwoordigers van zeven cliënten- en belangenorganisaties (n=13) is de huidige jeugdzorg in Groningen besproken.

sterke punten

Positieve ervaringen zijn er met de bestaande infrastructuur en de kwaliteit en professionaliteit van de zorg.

Binnen de bestaande infrastructuur zijn de lijnen kort. Er is aandacht voor het individu, met als voorbeeld dat binnen de pleegzorg huisbezoeken worden afgelegd en er persoonlijk contact is. Ook is er waardering voor bestaande nazorgtrajecten.

Het professionele niveau en de kennis binnen instellingen worden als sterke punten van de huidige jeugdzorg gezien. Opgemerkt is, dat juist door grootschaligheid professionalisering, het ontwikkelen en in stand houden van specialistische hulp, innovaties mogelijk zijn.

Voorts wordt het bestaande klachtrecht goed gewaardeerd en is men ook positief over de uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoeken en de wijze waarop met uitkomsten daarvan wordt omgegaan.

Gewezen is op voorbeeldprojecten, waar reeds integrale hulpverlening (gehele keten) wordt toegepast door samenwerkende instellingen: DOK3 en Leerfabriek. Bij de vormgeving van de transitie zou naar deze projecten moeten worden gekeken.

zwakke punten

Als 'zwak' wordt genoemd: beperkt ervaren invloed van cliënten (te weinig cliëntsturing), haperende overdracht (ofwel de aansluiting tussen instellingen op cliëntniveau) en een vergaande bureaucrativering.

Er zijn vele toegangen mogelijk, het vergt allereerst vaardigheid en doorzettingsvermogen om de juiste toegang te vinden en ook daadwerkelijk verwezen te worden. BJZ is wel aangeduid als 'vesting die moeilijk is binnen te gaan', met name voor mensen die beperkte kennis of taalvaardigheid hebben (laaggeletterden, immigranten). Ten tweede is naar voren gebracht dat de keuzemogelijkheden voor een zorgaanbieder beperkt zijn; men heeft de indruk dat BJZ bepaalt bij welke zorgaanbieder men hulp moet afnemen, een sterke aanbodsturing wordt ervaren. Ten derde is aangegeven dat de regie ontbreekt of niet op de gewenste plek zit: niet de cliënt (of zijn 'beschermer') heeft de regie, maar de instelling.

Hapering in overdracht wordt in verschillende situaties ervaren. Het blijkt vaak moeilijk een aansluitend hulptraject (bij een andere instelling) te vinden; dat kan een lang zoekproces zijn voor de cliënt, waarvoor de

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

instelling (waar het hulptraject stopt) zich niet altijd verantwoordelijk voelt. Wanneer er een overgang naar een andere instelling plaatsvindt, blijkt er beperkte overdracht van cliëntinformatie te zijn, waardoor men telkens opnieuw zijn verhaal moet doen. Ook het bereiken van de leeftijd van 18 jaar kan leiden tot een hiaat in de hulpverlening; de groep 18-22 valt soms tussen wal en schip. Tot slot is op dit vlak ook gewezen op gebrekkige aansluiting tussen de zorgverlening en het regulier onderwijs.

Met vergaande bureaucrativering wordt bedoeld op het bestaan van vele protocollen en verplichte rapportages. Dossiers lijken in de beleving van cliënten soms belangrijker dan wat cliënten zelf te vertellen hebben. Men voelt zich in die situaties vaak niet gehoord. Hierbij speelt ook dat vertegenwoordigers van cliënten aangeven onvoldoende inzicht hebben in de resultaten of effecten van de hulpverlening door de instelling.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

---

5 Inkoopprocessen

5.1 Gemeenten

wijze van inkoop

Tweederde van de gemeenten heeft het inkoopbeleid schriftelijk vastgelegd.

Zo goed als alle gemeenten (22) kopen dienstverlening in door middel van subsidieverlening.

Onderhandse of openbare aanbesteding komt daarnaast voor bij respectievelijk een derde en 10% van de gemeenten.

Andere vormen die worden toegepast, zijn een gemeenschappelijke regeling of geen inkoop maar bijvoorbeeld door middel van uitvoering door medewerking in eigen dienst.

contractvormen

De meeste gemeenten maken prestatieafspraken (18) en/of budgetafspraken (16).

Raamcontracten worden minder toegepast. Wel is veelvuldig het sluiten van uitvoeringsovereenkomsten genoemd; bij deze term is niet zonder meer duidelijk op welke wijze kaders zijn afgesproken (input, output, anders).

Voor de inkoop van jeugdzorg (domeinen A t/m E) is momenteel geen beleid bij gemeenten voorhanden.

5.2 Provincie

typen jeugdzorg en doeluitkeringen

De provincie ontvangt een doeluitkering van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ten behoeve van de provinciale jeugdzorg in vrijwillig kader en ten behoeve van de indicatiestelling ('Toegang') die wordt uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg. Daarnaast ontvangt de provincie een doeluitkering van het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) ten behoeve van jeugdzorg in justitieel kader, te weten de jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De provinciale jeugdzorg richt zich op dit moment op jeugd tot en met 17 jaar. 18-25-jarigen komen soms voor hulp in aanmerking, als de indicatie vóór de 18^e verjaardag is gesteld.

inkoopproces

De inkoop van jeugdzorg door de provincie gebeurt in een cyclisch proces van zeven fasen volgens het Nevi-model. Het proces start 9 maanden voor de aanvang van het nieuwe subsidiejaar met een vraaganalyse, die wordt uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg. Dit leidt tot een beeld van kwantitatieve en kwalitatieve knelpunten in het zorgaanbod, waaronder ontbrekende producten. Het beeld wordt getoetst bij Zorgbelang Groningen, de belangenbehartiger en ondersteuner van zorgvragers in heel Groningen.

Via tussenstappen (inkoopbrief, indiening beleidsplannen door zorgaanbieders, ambtelijk en bestuurlijk overleg) wordt gekozen voor een aantal instellingen. Deze instellingen dienen begrotingen in en in december worden de subsidiebeschikkingen vastgesteld.

Op dit moment zijn er contracten met 6 à 7 instellingen.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

In sommige gevallen wordt gebruik gemaakt van aanbod van instellingen buiten de provincie, met name vanwege veiligheid of het ontbreken van specifiek aanbod binnen Groningen. Wachtlijsten kunnen geen aanleiding hiervoor zijn. Bekostiging gebeurt dan door de woonprovincie van de jeugdige. Tussen de drie noordelijke provincies bestaan afspraken voor verrekening, omdat uitwisseling van cliënten hier vaker plaatsvindt.

bijsturing gedurende het jaar

Om gedurende het jaar te kunnen bijsturen wordt een deel van het beschikbare budget niet ondergebracht in de subsidiebeschikkingen. Dit wordt beschikbaar gehouden als instrument om instellingen te stimuleren meer te doen dan de afgesproken prestaties of om in te zetten als zich plotseling onverwachte situaties voordoen.

Voorts vindt monitoring plaats gedurende het jaar. Het zorggebruik wordt elk kwartaal in beeld gebracht en de wachtlijsten maandelijks. Indien nodig, vindt overleg plaats naar aanleiding van ontwikkelingen. De instellingen leveren de input aan voor de monitor.

5.3 Zorgkantoor (Awbz)

inkoopproces

De inkoop van zorg door het zorgkantoor gebeurt in een achttal stappen. Het betreft de gehele Awbz-zorg, waarbij jeugd niet apart wordt behandeld of inzichtelijk wordt gemaakt.

Het proces start in november, 14 maanden voor de aanvang van het nieuwe subsidiejaar met een eerste oriëntatie. Tussen februari en april wordt de eerste inhoudelijke aanzet voor de Gehandicaptenzorg en de Geestelijke Gezondheidszorg ontwikkeld op basis van informatie uit diverse bronnen en gesprekken in het veld. Deze mondt uit in speerpunten (beoogde verbeteringen) en een presentatie op hoofdlijnen in mei, gevolgd door een officiële publicatie van de beleidslijnen in juni.

Na vragen en formele beantwoording daarvan gedurende een maand worden de definitieve beleidslijnen begin juli gepubliceerd, op welk moment de inschrijving start. De voorlopige gunning vindt plaats in augustus, de definitieve half september.

Voor gunning komen alleen instellingen in aanmerking die zijn toegelaten door VWS en voldoen aan de inkoopvoorwaarden van het zorgkantoor.

Na de definitieve gunning worden vóór 1 november de contracten afgesloten op basis van overleg tussen contractmanagers en de instellingen. In de contracten wordt een plafond afgesproken; uiteindelijk vindt afrekening plaats op feitelijk verleende zorg. De contracten met betrekking tot extramurale zorg zijn strakker dan die met betrekking tot intramurale zorg, waar meer onderhandelingsruimte bestaat. De hoogte van de tarieven wordt gebaseerd op een klassenindeling op basis van de mate waarin het zorgkantoor vindt dat de aanbieder aan de eisen voldoet. Hoe beter dit het geval is, des te hoger het tarief. Behalve voor reguliere zorg worden ook contracten voor projecten (knelpunten, speerpunten, vernieuwingen) afgesloten, waarbij een hoger tarief kan worden gehanteerd.

De contracten worden naar de Nederlandse Zorgautoriteit gestuurd.

contractpartijen

In 2012 is er een contract gesloten met 86 aanbieders (voor alle Awbz-zorg; niet alleen jeugdigen), die sterk verschillen in omvang en in geografisch bereik.

Er zijn tot nu toe geen contracten met vrijevestigde zorgverleners. Vanaf 2013 verandert dat en zullen ook contracten met zelfstandige zorgverleners worden gesloten, als gevolg van nieuwe regelgeving van het Rijk.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Voor besteding van toegekende PGB's kunnen cliënten ook niet-gecontracteerde zorgverleners inschakelen, inclusief niet-gekwalificeerde.

inzicht in jeugd in Groningen

In de contracten wordt jeugd niet apart benoemd. Achteraf is het wel mogelijk inzicht te krijgen in het onderscheid tussen de te decentraliseren zorg en de in de Awbz achterblijvende zorg. Dit kan voor de GGZ op basis van indicaties (namelijk die van Bureau Jeugdzorg), beschermd en individueel begeleid wonen, gehandicaptenzorg en een deel van de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (LVG) – namelijk voor zover er ook sprake is van een gedragsstoornis.

Het zorgkantoor financiert de Awbz-zorg die in Groningen wordt verleend: dus inclusief de zorg aan inwoners van andere provincies en exclusief de zorg die aan Groningers elders wordt verleend.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

---

6 Toekomstperspectief

6.1 Voorbereidingen op decentralisatie

6.1.1 Voorbereidingen door instellingen

preventie en eigen kracht

Gezien de doelstellingen van de decentralisatie, waarbij het onder meer gaat om een accentverschuiving naar preventie en naar eigen kracht en sociaal netwerk, is het van belang een beeld te hebben van de mate waarin instellingen nu al hiermee bezig zijn.

We onderscheiden vier functies waarmee instellingen zich kunnen bezig houden: preventie, signalering, toeleiding en hulpverlening.

Als niveaus waarop hulp wordt geboden wordt onderscheid gemaakt in vier niveaus: eigen kracht & sociaal netwerk, algemene voorzieningen, collectieve voorzieningen en individuele voorzieningen.

Van alle onderzochte instellingen blijkt tweedederde zich bezig te houden met preventie en zelfs bijna 80% richt zich (ook) op het inzetten van eigen kracht en sociaal netwerk.

Kijken we naar de inzet van tijd en geld naar functie, dan blijkt de meeste tijd en geld gaat naar hulpverlening (60%), en dat 20% wordt besteed aan preventie. Voor de niveaus geldt dat de meeste inzet zit in individuele voorzieningen (bijna 40%), maar dat er relatief ook veel inzet is voor de inschakeling van eigen kracht en sociaal netwerk (31%). De betreffende instellingen zijn nu al bezig in de beoogde lijn van de decentralisatie.

innovaties, gericht op vergroting van efficiency en effectiviteit

Het overgrote deel (ruim 90%) van de instellingen geeft aan bezig te zijn met innovaties, gericht op het efficiënter en effectiever maken van de zorg.

6.1.2 Voorbereidingen door gemeenten en provincie

voorbereiding door gemeenten

Inmiddels heeft driekwart van de gemeenten de functie van het CJG versterkt met oog op de nieuwe taken na de decentralisatie van de jeugdzorg.

De concrete voorbereiding bestaat vooral uit verkenning en oriëntatie (bijna alle gemeenten). Voorts is ongeveer de helft van de gemeenten reeds bezig met overleg met aanbieders, het formuleren van beleidsuitgangspunten, het opzetten van pilots of voorlichting.

Alle gemeenten bekijken de decentralisatie van de jeugdzorg in samenhang met de andere decentralisaties.

Bij het formuleren van beleidsuitgangspunten zijn de belangrijkste onderwerpen waarop deze keuzes betrekking hebben: eigen kracht/eigen sociaal netwerk eerst, de relatie tussen preventie en het verlenen van zorg, de regulering van de gemeente en de relatie tussen algemene en specifieke voorzieningen.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

De gemeenten die bezig zijn met pilots verwerken hierin ook weer vaak eigen kracht/eigen sociaal netwerk eerst en de relatie tussen preventie het verlenen van zorg. Daarnaast is bij de meeste ook de organisatie van aanmelding en indicatiestelling opgenomen in de pilot.

Gemeente die al voorlichting geven, richten deze voorlichting vooral op de eigen ambtenaren en politiek. Voorlichting aan instellingen of burgers is nog weinig aan de orde.

Wat voorts nog nauwelijks van de grond is gekomen, is het overleg met cliënten(-organisaties) en concrete beleidskeuzes voor de inrichting van de jeugdzorg. Dat laatste is niet zo verwonderlijk, gezien het gezamenlijke proces dat de gemeenten volgen met de Routekaart.

voorbereiding door de provincie

Samen met de gemeenten is opdracht gegeven voor het maken van de 'foto jeugdzorg Groningen', het onderhavige rapport.

Men is voornemens om vervolgens het inkoopproces (2013, 2014) samen met de gemeenten te doorlopen. Gemeenten moeten nu eerst de gelegenheid krijgen doelen te stellen en beleidskeuzes te maken ten aanzien van onder andere de schaal van samenwerking, de zorgaanbieders en de producten. De provincie is actief betrokken bij dit proces.

6.2 Beoordeling kansen en bedreigingen (mogelijke) ontwikkelingen.

6.2.1 Door gemeenten

huidige beeld en kansen voor verbetering

In de huidige situatie zien gemeenten een aantal zwakke punten. Er zou te weinig aandacht zijn voor lokale verschillen, te veel verkokering, protocollen en teveel nadruk op de Verwijsindex.

Als sterke punten (om te behouden) zien gemeenten de korte lijnen. Op dit moment zijn er weinig risico's voor gemeenten; dat zal straks veranderen.

De stelselherziening zou kansen kunnen bieden voor meer preventie – een verschuiving van de inzet naar de voorkant. De (beoogde) revenuen van inzet op preventie (nu al door gemeenten) zullen ook bij de gemeente terecht kunnen komen (belanden nu bij de huidige financiers van jeugdzorg).

Voorts ziet men mogelijkheden tot betere samenwerking en meer eenduidigheid in de aanpak oftewel '1 kind – 1 gezin – 1 plan'.

bedreigingen van de stelselherziening

Bedreigingen zien gemeenten in de mogelijke weerstand van organisaties tegen de stelselwijziging, de mate waarop instellingen op zichzelf zijn gericht, de bezuinigingen en de mate waarin het Rijk blijft sturen. Ook is er zorg over het gewicht dat gemeenten in de schaal kunnen leggen: een grote gemeente kan meer deskundigheid in huis halen en vertegenwoordigt een grotere vraag dan een kleine. Op dit moment heeft de provincie – vanwege de schaal – een sterke onderhandelingspositie; voor gemeenten zal het lastiger zijn een sterke positie in te nemen.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

ontwikkelingen waarin gemeenten kansen voor verbetering zien

Zowel in de jeugdzorg als op aanpalende terrein is veel in beweging. Ontwikkelingen waarvan circa 90% van de gemeenten een positief effect of kansen voor verbetering verwachten voor de jeugdzorg, zijn met name het doorbreken van de verkokering en een integralere aanpak, een grotere nadruk op eigen kracht en sociaal netwerk en een toenemende samenwerking tussen gemeenten.

De versterking van de huisartsfunctie met de praktijkondersteuner GGZ als spil, zoals in het GGZ-akkoord van april 2012 is afgesproken, zien maar weinig gemeenten als positieve ontwikkeling.

6.2.2 Door instellingen

huidige beeld en kansen voor verbetering

Instellingen hebben als zwakke punten in de huidige situatie naar voren gebracht, dat er teveel versnippering (meer hulpverleners binnen één gezin) en verkokering (mede als gevolg van de verschillende financieringsstromen) is, de indicatiestelling te traag verloopt, in plaats van de hulpvraag het aanbod vaak centraal staat, er gebrek is aan specialistische kennis bij indicatiesteller of verwijzer, er hiaten in zorgaanbod ontstaan indien vervolghulp nodig is en het bestaan van wachtlijsten.

Sterke punten van de huidige jeugdzorg zijn het kennisniveau bij instellingen, de prijs-kwaliteitverhouding en de korte lijnen. Belangrijk is om deze te behouden.

Evenals gemeenten verwachten instellingen dat de stelselherziening kansen zou kunnen bieden voor meer preventie, betere samenwerking en betere afstemming op het lokale veld. Ook een overgang van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd werken wordt als kans gezien.

bedreigingen van de stelselherziening

Bedreigingen zien instellingen voor met name de zwaardere jeugdzorg; deze kan niet worden voorkómen door meer preventie. Voorts vreest men dat bepaalde groepen jongeren uit zicht kunnen raken, dat expertise zal verdwijnen. Er bestaat zorg over het inzicht bij gemeenten; de nieuwe doelgroep is ingewikkelder dan de bij gemeente bekende Wmo-doelgroepen. Gemeenten moeten zich hier niet op verkijken. Waar gemeenten vaak de blik naar binnen hebben gericht (goed voor preventie), bestaat het gevaar dat ze dat ook doen bij jeugdigen die zwaardere zorg nodig hebben; daar zal de blik meer naar buiten, over gemeente- (of provincie-)grenzen heen moeten zijn gericht.

Ook de bezuinigingen en een risico van onvoldoende tot stand komen van samenwerking zien instellingen als bedreigingen van de stelselherziening.

ontwikkelingen waarin instellingen kansen voor verbetering zien

Ontwikkelingen waarvan driekwart van de instellingen een positief effect of kansen voor verbetering verwachten voor de jeugdzorg, zijn met name het doorbreken van de verkokering en een integralere aanpak, sturing op resultaat en een toenemende samenwerking tussen gemeenten. Het eerste en laatste punt komen overeen met de door gemeenten vooral als positief aangeduide ontwikkelingen.

De versterking van de huisartsfunctie met de praktijkondersteuner GGZ als spil, zoals in het GGZ-akkoord van april 2012 is afgesproken, zien – evenals gemeenten – maar weinig instellingen als positieve ontwikkeling.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

6.2.3 Door cliënten- en belangenorganisaties

De cliënten- en belangenorganisaties zien zowel kansen als bedreigingen in de decentralisatie van de jeugdzorg, waarbij bedreigingen uitgebreider zijn benoemd.

kansen

Kansen liggen vooral in het verbeteren van de keten en in preventie respectievelijk vroegere signalering. Bij verbetering van de keten denkt men vooral aan vereenvoudiging van de toegang (waaronder 1 loket), verbetering van de overdracht van cliënten tussen instellingen, verbetering van de aansluiting van opeenvolgende hulptrajecten – binnen een instelling en tussen verschillende instellingen, ontschotting van de zorg en integrale hulpverlening (1 kind – 1 traject).

bedreigingen

Bedreigingen ziet men op een viertal vlakken: de invulling van de rol door lokale partijen (gemeenten en CJG's), de kwaliteit van de zorg, de gevolgen van de bezuiniging en het bovengemeentelijk niveau.

Ten aanzien van de rol van lokale partijen vreest men een gebrek aan kennis bij de gemeente (waarbij het de vraag is of gemeenten dat zelf onderkennen) en onvoldoende besef bij gemeenten van de zwaarte van de problematiek bij de nieuwe cliëntgroep. Men is bang dat er teveel nadruk zal worden gelegd op eigen kracht en pedagogiek, waarbij een onderschatting van de ernst van problematiek en de noodzaak tot specialistische hulp aan de orde kan zijn. De indruk bestaat dat bij gemeenten en andere beleidsmakers een – volgens cliëntenvertegenwoordigers – misplaatst idee bestaat dat er te gemakkelijk wordt gediagnosticeerd.

Voorts vreest men voor versnippering als gevolg van de inkoop door 23 gemeenten met elk eigen beleidslijnen en budgetten. Onvoldoende samenwerking, zowel gezamenlijk optreden als financiële samenwerking, zien cliëntenorganisaties als bedreiging.

Ook aan de rol van CJG ziet men problematische kanten: ten eerste vereist de nieuwe rol een grotere en bredere deskundigheid van het CJG. Ten tweede acht men bij een intake op lokaal niveau in kleinere gemeenten de anonimiteit niet geborgd. Men kent elkaar, en zal een drempel ervaren bij het aankaarten van problemen, zoals nu ook bij sommige CJG's al het geval lijkt.

De kwaliteit van de zorg kan in het geding komen, als schaalvoordelen verdwijnen of verminderen. De grote instellingen hebben de schaal nodig voor behoud van kwaliteit, specialismen en vernieuwingen. Ook het economisch schaalvoordeel vermindert als in plaats van de provincie de aparte gemeenten moeten gaan inkopen voor kleinere aantallen cliënten.

De bestaande infrastructuur met korte lijnen was benoemd als een sterk punt van de huidige situatie; als gemeenten met andere instellingen in zee zouden gaan, zou deze infrastructuur kunnen worden aangetast. Teveel nadruk op preventie kan ertoe leiden dat het eind van de keten, met zware zorg, ondergeschoven wordt, terwijl deze zorg noodzakelijk zal blijven.

Voorts kunnen de beoogde bezuinigingen (10% efficiencykorting) leiden tot verlies aan kwaliteit en kwantiteit van de zorg. Als de beoogde efficiency niet wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld vanwege het verkleinen van schaalvoordelen), dan kan er minder zorg worden geleverd. En indien de gedecentraliseerde middelen niet zijn geoormerkt, is het maar de vraag in hoeverre gemeenten besluiten het gehele gedecentraliseerde budget aan jeugdzorg te (blijven) besteden.

De stelselwijziging kan ook leiden tot onrust bij personeel van instellingen, hetgeen negatief effect kan hebben op de kwaliteit van de zorg.

Als laatste belangrijk zorgpunt zijn de gevolgen voor het bovengemeentelijk niveau naar voren gebracht. Ontstaat er geen rechtsongelijkheid tussen jeugdigen in de provincie, als gemeenten het recht op zorg

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

verschillend invullen? En: zullen de bovengemeentelijke voorzieningen, zoals Zorgbelang dat ten dienste staat van alle cliënten in de provincie, wel in stand worden gehouden? Dat vergt een gezamenlijke inzet van de gemeenten.

belangrijkste adviezen en randvoorwaarden

Bij de inrichting van de jeugdzorg door gemeenten zouden volgens de cliënten- en belangenorganisaties de volgende aspecten goed in het oog moeten worden gehouden:

- het recht op zorg moet zijn gegarandeerd. Het mag niet zo zijn dat als het budget van een gemeente is uitgeput, een jeugdige geen zorg meer kan ontvangen;
- in stand houden van hoogwaardige, gespecialiseerde instellingen;
- gelijkwaardige zorg voor alle jeugdigen in de provincie;
- gemeenten moeten niet als eenlingen gaan opereren en bovendien gebruik maken van bestaande expertise;
- gemeenten moeten zich ervan bewust zijn dat psychiatrische stoornissen niet verdwijnen of kunnen worden voorkómen met preventie en opvoeding;
- voorkómen van hiaten binnen en tussen hulptrajecten;
- zorgen dat de groep 18-22-jarigen niet in een gat valt;
- behalve de directe zorg ook de nazorg aan ex-clieënten (blijven) bieden;
- prioriteit geven aan de kwaliteit van individuele zorg in plaats van aan het proces;
- de mogelijkheid voor onafhankelijk advies en ondersteuning van cliënten behouden;
- en last but not least: het betrekken van cliënten- en belangenorganisaties in het transitieproces.

6.2.4 Door huisartsen

huidige beeld en kansen voor verbetering

Als sterke punten van de huidige zorg voor jeugdigen in de provincie Groningen zijn de volgende naar voren gebracht door huisartsen:

- de lijnen tussen de huisarts en zowel CJG, GGD als BJZ zijn kort;
- de instellingen op zichzelf functioneren goed, een professionele aanpak door hulpverleners met kennis en ervaring;
- men vindt de wachlijsten niet lang.

Punten die in de huidige jeugdzorg als zwak worden gezien, zijn:

- het – onvoldoende – functioneren van de Verwijsindex, dat wil zeggen onvoldoende bekendheid bij alle partijen (inclusief huisartsen) die hem zouden kunnen hanteren en onvoldoende feitelijke hantering. De informatie erin is derhalve meestal onvolledig. De Verwijsindex zou beter moeten worden geïmplementeerd;
- het ontbreken van berichtgeving aan de huisarts als een kind/patiënt van hulpverleningsinstelling verandert;
- het langs elkaar heen werken van verschillende instellingen, zowel bij het gelijktijdig hulp bieden als bij overdracht van gegevens bij verhuizing van de jeugdige (waarbij is opgemerkt dat kwetsbare jongeren over het algemeen vaker verhuizen bij echtscheidingen, in pleeggezinnen of bij andere familie gaan wonen, e.d.);
- er zijn wel erg veel instellingen, met veel verschillende culturen; de sociale kaart is groot.

In de komende decentralisatie ziet men meer bedreigingen dan kansen, maar toch enkele kansen, te weten:

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

- de rol CJG als verwijzer – voor minder complexe problematiek – wordt verschillend beoordeeld. Deze is positief als in het CJG voldoende deskundigen werken, zoals een psycholoog en een consultant voor opvoedvragen en dat de kennis van de sociale kaart aanwezig is. Dit zal in de stad Groningen wellicht eerder het geval zijn dan in de dorpen; een verschil in enthousiasme voor deze rol heeft hiermee te maken.
- ook de rol van de praktijkondersteuner GGZ (POH GGZ) wordt verschillend beoordeeld, afhankelijk van de (actuele en toekomstige) aanwezigheid van een POH GGZ. Als er wél een POH GGZ is, dan wordt dit op basis van ervaring positief beoordeeld. In veel gevallen blijkt doorverwijzing naar de GGZ niet meer nodig en kan de patiënt door de POH GGZ worden begeleid. Ook als wel wordt doorverwezen, kan de POH een belangrijke rol blijven vervullen door de vinger aan de pols te houden. Maar aangezien niet overal een POH GGZ is of zal komen, wordt betwijfeld of deze een poort-rol moet vervullen in de jeugdzorg.

bedreigingen van de stelselherziening: minder deskundigheid en gedrevenheid bij gemeenten

Vraagtekens worden gezet bij de betrokkenheid en gedrevenheid van gemeenten ten aanzien van jeugdproblematiek. De meest gemotiveerden zitten bij de instellingen en niet binnen het ambtelijk apparaat van gemeenten. Als de aansturing van de jeugdzorg wordt overgelaten aan gemeenten, kan de kwaliteit achteruitgang door onder andere gebrek aan motivatie.

Ook betwijfelt men de aanwezigheid van deskundigheid bij gemeenten.

Een oplossing voor de twee bovengenoemde bedenkingen zou kunnen zijn het betrekken van medewerkers van instellingen bij gemeentelijk beleid (deeltijdaanstelling). Hiermee zijn ook goede ervaringen in de wijkverpleging opgedaan.

bedreigingen van de stelselherziening: GGZ

Bedenkingen zijn er over het meegaan van de psychiatrie in de decentralisatie. De aansturing van artsen (psychiaters) door gemeenten wordt niet voor de hand liggend geacht en er zijn vraagtekens bij de praktische uitwerking hiervan.

Het CJG als algemene toegangspoort als verwijzer naar psychiatrie kan leiden tot ondeskundige doorverwijzing, te weinig op de persoon gerichte toewijzing (een huisarts kent zijn patiënten, een CJG veel minder) en te lange tijd tussen melding van problematiek en feitelijke hulpverlening.

bedreigingen van de stelselherziening: lokaal niveau

Het organiseren van de poortfunctie lokale niveau (CJG of huisarts / POH GGZ) heeft in kleine gemeenschappen ook een risico. De huisarts in een klein dorp wijst, evenals cliëntenorganisaties doen, op de drempel om problemen met je kinderen ter sprake te brengen bij bekenden; anonimiteit is dan niet mogelijk.

Een ander punt van zorg vormt de budgettering. Als in een gemeente het beschikbare budget ontoereikend is, wordt dan zorg onthouden aan jeugdigen? En hoeveel prioriteit geven gemeenten aan jeugdzorg in relatie tot de andere gemeentelijke taken, oftewel: hoeveel middelen begroten zij voor jeugdzorg?

Voor beide zorgpunten zou samenwerking tussen gemeenten bij kunnen dragen aan een oplossing. Door uitwisseling tussen CJG's (niet verplicht naar het CJG in de eigen gemeente hoeven gaan) kan anonimiteit toch worden gewaarborgd. Ook voor financiële knelpunten zal samenwerking noodzakelijk zijn. Vermeden moet worden dat cliënten naar een ander dorp moeten voor hulpverlening omdat de eigen gemeente door haar budget heen is.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Bijlagen

A Onderzoeksverantwoording

A.1 Verantwoording aanpak

In het onderzoek worden negen vragen beantwoord. Eén vraag is nog onvolledig beantwoord: het aantal jongeren ingeschreven in GBA per gemeente naar verschillende zorgvormen. Dit is in lijn met gemaakt afspraken met de opdrachtgever en de werkgroep: investeer in deze vraag niet te veel in (om dubbelwerk/kosten te voorkomen), breng een en ander globaal in kaart en geef aan dat voor Groningen deze gegevens met de landelijke uitvraag worden aangevuld. Deze worden begin 2013 verwacht en dan ingepast in voorliggend rapport.

In het onderzoek is gekozen voor een enquête. In enquête onderzoek zijn de onderzoekers afhankelijk van de gegevens die door de instellingen en gemeenten worden aangeleverd. Soms is dat volledig, maar soms zitten er ook gaten in. Gaten ontstaan door: (1) strategisch gedrag (die info wil ik niet met derden delen), (2) door tijd- en geldgebrek (het kost te veel tijd en energie om het gevraagde boven tafel te krijgen), (3) we weten het niet / registreren het niet en (4) door fouten (interpretatie verschillen) bij het invullen (alleen Groningen of de noordelijke provincies). Het terugleggen van alle gegevens is in principe mogelijk maar na overleg met de werkgroep is hiervan afgezien. We hebben tot het laatste moment (in overleg met de werkgroep en de procesbegeleider) de focus gelegd op maximale deelname. De deadline voor aanlevering is 4 keer verzet om iedereen de kans te geven om te reageren.

Het rapport is complex doordat verschillende zorgvormen gecombineerd zijn uitgevraagd met de Wmo. Dit leidt tot een dilemma in de presentatie van de resultaten. Enerzijds is het duidelijker de Wmo apart te behandelen maar anderzijds is er behoefte aan een breed beeld van de zorg voor jeugdigen (ook met het oog op een integrale aanpak). We hebben voor het laatste gekozen omdat dit het beste aansluit bij de werkelijkheid en de in de toekomst gewenste situatie. Het is evident dat daardoor appels naast peren worden gezet. Maar dit sluit ook het beste aan op de werkelijkheid. Die is er één van appels en peren: LVG, GGz, provinciale jeugdzorg, Wmo et cetera.

In het onderzoek is geen beeld van kosten per product opgenomen. Dit valt buiten de scope van de opdracht. Voor kostprijsonderzoek zou een andere insteek moeten worden gekozen. Eventueel vervolgonderzoek zou zich hierop kunnen richten.

A.2 Respons instellingen

ingestuurde vragenlijsten

In onderstaande tabel zijn de instellingen opgenomen die de vragenlijst hebben ingestuurd.

Niet al deze instellingen hebben daadwerkelijk alle vragen beantwoord. Er is op onderdelen van de vragenlijst sprake van partiële non-respons. In de presentatie van de tabellen is in die gevallen aangegeven bij hoeveel respondenten het antwoord 'onbekend' is.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel A.1. Respons: 50 instellingen, inclusief relevante financieringsbronnen (X tussen haakjes: voor instelling relatief beperkt bedrag)

instelling	Rijks-subsidie	Provinciale subsidie	Gemeente	Awbz	Zorg-verzekering	Anders
's Heeren Loo Opmaat				X		
't Marheem			X			
Accare	(X)†			(X)	X	(X)
Andersom thuis			X	X		
Avenier		X				
Barkema & de Haan			X			
Bureau Jeugdzorg Groningen		X				
Community Support			X	X		
De Vossenburght				X	X	
Drievers Dale				X		
Elker		X	(X)	(X)	(X)	(X)
GGD			X			
Hacienda La Logeerhuis				X		
Het Poortje Jeugdinstellingen	X					(X)
Hoenderloo groep		X				
Kentalis	(X)†			X		X
Kwartier Zorg en Welzijn			X			
Leger des Heils	(X)†	X	(X)	X		(X)
Limor			X	X		
De Trans (vh. Mariënkamp)				X		
Mee Groningen				X		
Middelpunt Stichting het				X		
MJD		X	X	(X)		X
Molendrift					X	
Noorderbrug				X		
Noordermaat			X			
NOVO		(X)		X		
OCRN	(X)†				X	
Pleeg-Maat-Zorg Boerderijen		X				
Priocare B.V.				X		
Rzijn			X			(X)*
Stichting Huis			X	(X)		X
Stichting Toevluchtsoord			X	X	(X)	X
Stichting Welzijn & Dienstverlening			X			(X)
Stichting Welzijn Bedum			X			
Stichting Welzijn gemeente Zuidhorn			X			
Stichting Welzijn Menterwolde			X			
Stiel		(X)*	X			X
Subrosa			X			
Team 050 (Studenten voor PGB)				X		
De Badde Tinten			X			
Welstad Tinten			X			
Compaan Tinten			X			X
Torion			X			
Traject 58				X		
VNN	X†		X	X	X	
Werkpro	X†			X		
ZIENN	X†		X	X		
Zorggroep Meander			X	X	X	X
Stichting Philadelphia loc Stadskanaal				X		

* Deze provinciale subsidie komt niet vanuit de doeluitkering jeugdzorg van VWS.

† Deze rijkssubsidies zijn niet in het kader van de gesloten jeugdzorg maar in ander kader. Gesloten jeugdzorg wordt in Groningen uitsluitend geboden door Het Poortje.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

In bovenstaande responslijst zijn alle instellingen opgenomen met gesloten jeugdzorg (is er slechts 1) en alle instellingen op 2 na⁷ waarmee de provincie een contract heeft voor provinciale jeugdzorg.

Voorts zijn de twee grote GGZ-instellingen (Accare en OCRN) in de respons terug te vinden.

Voor deze sectoren kan daarom worden aangenomen dat de respons een representatief beeld geeft.

Voor de Awbz-zorg is de representativiteit moeilijker te beoordelen. Het zorgkantoor heeft met meer instellingen contracten dan in de respons zitten, maar lang niet alle instellingen bieden ook zorg aan jeugdigen.

expliciet weigeringen (5) en overige non-respons (17)

Er zijn vijf instellingen die expliciet deelname hebben geweigerd. De opgegeven redenen hiervoor zijn:

- vanwege grote korting op de rijkssubsidie is het onzeker of de instelling volgend jaar nog hulp kan verlenen. Door deze commotie is er geen tijd om de vragenlijst in te vullen;
- (invulling van) de vragenlijst sluit niet goed aan bij de taken en prioriteiten van de instelling;
- invulling van de vragenlijst kost te veel tijd (NB Betreft instelling met 13 Groninger jeugdige cliënten)
- wil niet meewerken, mede omdat een verkeerde naam is gebruikt;
- niet in staat m de vragenlijst te retourneren.

Voorts zijn er 17 instellingen die de vragenlijst niet hebben ingevuld zonder expliciet te weigeren. Met de meeste (11) hiervan was wel afgesproken dat ze de vragenlijst zouden insturen, hetgeen uiteindelijk niet is gebeurd. Eén daarvan heeft een deel ingevulde vragenlijst ingestuurd nadat rapportage had plaatsgevonden.

niet-relevante (namen van) instellingen (20)

Uit de oorspronkelijke lijst met instellingen die ten behoeve van het onderzoek was samengesteld door gemeenten, bleek een twintigtal instellingen niet relevant, geen aparte instelling te zijn (activiteiten in een gemeente zijn door een andere instelling uitgevoerd) of niet traceerbaar.

Bij 'niet relevante' instellingen gaat het om:

- instellingen die uitsluitend verstandelijk (en meervoudig) gehandicapten zorg bieden maar geen licht verstandelijk gehandicapten. Twee hiervan hadden overigens wel de vragenlijst – naar beste kunnen – ingevuld, maar aangezien vanuit deze instellingen geen zorg wordt gedecentraliseerd, dienden ze buiten de Foto te blijven;
- instellingen die geen zorg aan jeugdigen bieden, alleen aan volwassenen;
- een enkele instelling die geen zorg biedt (maar onderzoek doet);
- een enkele instelling die niet in Groningen actief is.

A.3 Respons gemeenten

Alle Groninger gemeenten hebben de vragenlijst ingestuurd.

Het betreft de volgende gemeenten:

---

7. De 2 ontbrekende instellingen die provinciale jeugdzorg bieden, hebben samen ongeveer 75 cliënten, een beperkt aantal op het totaal aantal.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel A.2. Gemeenten die hebben meegewerkt (=alle gemeenten)

<i>Gemeente</i>
<i>Appingedam</i>
<i>Bedum</i>
<i>Bellingwedde</i>
<i>De Marne</i>
<i>Delfzijl</i>
<i>Eemsmond</i>
<i>Groningen</i>
<i>Grootegast</i>
<i>Haren</i>
<i>Hoogezand-Sappemeer</i>
<i>Leek</i>
<i>Loppersum</i>
<i>Marum</i>
<i>Menterwolde</i>
<i>Oldambt</i>
<i>Pekela</i>
<i>Slochteren</i>
<i>Stadskanaal</i>
<i>Ten Boer</i>
<i>Veendam</i>
<i>Vlagtwedde</i>
<i>Winsum</i>
<i>Zuidhorn</i>

A.4 Cliënten- en belangenorganisaties en huisartsen

Cliënten- en belangenorganisaties zijn als groep geïnterviewd, huisartsen individueel.

Er zijn twee huisartsen geïnterviewd. Eén huisarts houdt praktijk in de stad Groningen en één in een kleine plaats in de gemeente Menterwolde.

De volgende cliënten- en belangenorganisaties waren – met 1 tot 3 personen – vertegenwoordigd in het groepsinterview (met in totaal 13 deelnemers):

Tabel A.3. Deelnemende cliënten- en belangenorganisaties

<i>Organisatie</i>
Accare, Adviesraad
Elker, Cliëntenraad
Elker, Pleegouderraad (POR)
Pleegwijzer
Het Poortje/Wilster, Cliëntenraad
VNN, Cliëntenraad
Zorgbelang

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

B Tabellen

2.1 Aantal en typen instellingen

Tabel B.1. Aantal instellingen naar aantal jeugdige cliënten

Omvang	Alle instellingen	Instellingen domeinen A-E
< 100 cliënten	35%	42%
100 - 500 cliënten	35%	30%
500 - 2500 cliënten	24%	24%
> 2.500 cliënten	6%	3%
Totaal	100%	100%
Aantal instellingen dat cliënten heeft opgegeven (=100%)	49	33
Totale respons	50	34

2.2 Leeftijdsbereik

Tabel B.2. Instellingen en cliënten naar leeftijd van cliënten

Leeftijdscategorie	Alle instellingen		Instellingen A-E	
	% instellingen	% cliënten	% instellingen	% cliënten
0 - 4 jaar	54 %	20%	59 %	6 %
5 - 11 jaar	73 %	37%	75 %	37 %
12 - 17 jaar	96 %	39%	97 %	36 %
18 - 22 jaar	81 %	4%	84 %	21 %
Totaal	100 %	100 %	100%	100 %
Aantal instellingen met opgave leeftijden	48	42 (120.000 cl.)	32	27 (15.759 cl.)
Totale respons	50	50	34	34

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

2.3 Financieringsstromen

Tabel B.3. Financieringsbronnen

Bron	Baten (x mln euro)	Aantal instellingen met opgave	Aantal instellingen totaal
Rijk	16,2	8	8
Provincie	44,7	10	10
Awbz†	39,3	14	27
Zorgverzekering†	26,1	5	8
Gemeente†	22,8	18	27
Particulier†	0,2	5	10
Eigen bijdragen	0,6	7	?
Overig*	5,5	11	9
Totaal	155,3	35	50

* Overige dienstverlening, overige baten, ESF-subsidie, ROC's, Oranjefonds, onderwijs en 'indirect gerelateerd aan jeugd'.

† Onderschatting vanwege gedeeltelijke nonrespons door een derde tot de helft van de betreffende instellingen.

Tabel B.4. Rijks- en provinciale financiering: uitgaven per product (x mln euro)

Product	Uitgaven (x mln euro)	Aantal instellingen met opgave	Aantal instellingen in responsdeel
Gesloten jeugdzorg (Rijk)	15,0	1	1
Provinciale financiering:			
Ambulant	6,7	3	5
Crisis ambulant	0	0	1
Daghulp	4,8	1	1
24-uurs (open)	6,8	2	4
Crisis 24-uurs	0	0	1
Pleegzorg	5,7	1	2
Crisis pleegzorg	0	0	1
Anders*	8,3	2	3
Totaal vrijwillig kader	32,3	6	10
Jeugdbescherming en -reclassering	7,8	1	2
Totaal provinciale financiering	40,0	6	10

* AMK, Toegang, Kindertelefoon, specialistische 24-uurs hulp.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.5. Awbz- en zorgverzekeringsfinanciering: uitgaven per product (x mln euro)

Product	Awbz			Zorgverzekering		
	Uitgaven (x mln euro)	Aantal instellingen met opgave	Aantal instellingen in respons- deel	Uitgaven (x mln euro)	Aantal instellingen met opgave	Aantal instellingen in respons- deel
<i>Intramuraal</i>	10,6	5	14	5,7	2	3
<i>BG-individueel</i>	2,6	8	23	0	0	2
<i>BG-groep</i>	4,7	1	10	0	0	1
<i>Behandeling</i>	0,4	1	5	18,8	5	6
<i>KVV</i>	0,5	2	6	0	0	1
<i>Anders</i>	0,1	1	3	0	0	1
Totaal	18,9	10	27	24,5	5	8

Tabel B.6. Gemeentelijke financiering: uitgaven per product (x mln euro)

Product	Uitgaven (x mln euro)	Aantal instellingen met opgave	Aantal instellingen in responsdeel
<i>Jeugd- en jongerenwerk</i>	3,3	5	12
<i>Jeugdhulpverlening</i>	1,1	3	8
<i>Gezinsondersteuning</i>	1,3	4	13
<i>Algemeen maatschappelijk werk</i>	1,9	2	7
<i>SMW</i>	0,3	3	6
<i>JGZ</i>	0	0	1
<i>Anders*</i>	3,7	5	14
Totaal	11,6	10	17

* Huiselijk geweld, maatschappelijke opvang, woonbegeleiding, maatschappelijke stages, mentorproject, outreachend jeugdwerk, indirect gerelateerd aan jeugd.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

2.4 Samenwerking tussen instellingen

Tabel B.7. Samenwerking tussen instellingen: mate, breedte, vorm en aantal samenwerkingsrelaties

<i>Samenwerking</i>	<i>Aantal instellingen</i>	<i>Percentage instellingen</i>
Wel of geen samenwerking		
wel samenwerking	45	94%
geen samenwerking	3	6%
aantal instellingen met opgave	48	100%
totale respons	50	
Breedte samenwerking		
binnen 1 financieringsvorm	19	43%
binnen meer financieringsvormen	25	57%
aantal instellingen met opgave	44	100%
totale respons	50	
Vorm samenwerking		
bestuurlijke samenwerking	23	55%
samenwerking op organisatieniveau	26	62%
samenwerking op cliëntniveau	39	93%
anders of combinatie van bovenstaande	9	21%
aantal instellingen met opgave	42	100%
totale respons	50	
Aantal samenwerkingsrelaties (meer per instelling)	Aantal relaties	Percentage relaties
bestuurlijke samenwerking	94	10%
samenwerking op organisatieniveau	166	17%
samenwerking op cliëntniveau	614	65%
anders of combinatie van bovenstaande	75	8%
totaal samenwerkingsrelaties bij 44 instellingen met opgave (6 onbekend)	949	100%

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

3.1 Producten en diensten

Tabel B.8. Aanbod van Rijks- en provinciaal gefinancierde jeugdzorg

Producten	Aantal instellingen	Percentage instellingen
Ambulante hulp	5	10%
Crisis ambulante hulp	2	4%
Daghulp	1	2%
24-uurshulp (open)	5	10%
Crisis 24-uurshulp	3	6%
Pleegzorg	1	2%
Crisis pleegzorg	2	4%
Gesloten jeugdzorg	1	2%
Jeugdbescherming	2	4%
Jeugdreclassering	3	6%
Anders	5	10%
Subtotaal Rijks/provinciaal	11	22%
Totale respons	50	100%

Tabel B.9. Aanbod van Awbz- respectievelijk zorgverzekering-gefinancierde jeugdzorg

Producten	Awbz		Zorgverzekering	
	Aantal instellingen	Percentage instellingen	Aantal instellingen	Percentage instellingen
Intramurale zorg	14	28%	3	6%
Begeleiding - individueel	23	46%	2	4%
Begeleiding - groep	10	20%	1	2%
Behandeling	5	10%	6	12%
Kortdurend verblijf	6	12%	1	2%
Anders	3	6%	1	2%
Subtotaal Awbz resp. Zvw	27	54%	8	16%
Totale respons	50	100%	50	100%

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.10. Aanbod van gemeente-gefinancierde jeugdzorg

Producten	Aantal instellingen	Percentage instellingen
Jeugd- en jongerenwerk	12	24%
Jeugdhulpverlening	8	16%
Gezinsondersteuning	13	26%
Algemeen maatschappelijk werk	7	14%
Schoolmaatschappelijk werk	6	12%
Jeugdgezondheidszorg	1	2%
Anders	13	26%
Subtotaal gemeentelijk	17	34%
Totale respons	50	100%

3.2 Instrumenten en methodieken

Tabel B.11. Onderzochte effectiviteit instrumenten en interventies (32 van de 50 instellingen). Per risicogebied is het aantal relevante instellingen aangegeven met N=)

Beoordeling effectiviteit	Aantal instrumenten / interventies	Percentage instrumenten
Alle genoemde instrumenten en interventies		
Theoretisch goed onderbouwd	109	33%
Waarschijnlijk effectief	50	15%
Bewezen effectief	106	32%
Niet beoordeeld	62	19%
Totaal*	327	100%
Instrumenten per risico- of probleemgebied		
Psychosociaal functioneren (N=25)	98	45 %
Gezondheid en lichamelijk functioneren (N=14)	31	19 %
Specifieke en algemene ontwikkelingsfuncties (N=18)	72	42 %
Gezin en opvoeding (N=22)	72	28 %
Jeugdige en overige omgeving (N=22)	54	11 %
Totaal*	327	32 %

* Totaal is inclusief dubbelstellingen: hetzelfde instrument kan door meer instellingen worden gebruikt en binnen een instelling voor meer risico- of probleemgebieden. Totaal is (vooralsnog) exclusief niet in de vragenlijst ingevulde instrumenten en interventies.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

3.3 Toegang tot aanbod

Tabel B.12. Breedte intake en gebruik Verwijsindex

Breedte intake	Aantal instellingen	Percentage instellingen
Alleen jeugdproblematiek	5	11%
Breed, ook andere terreinen	37	79%
Anders	5	11%
Totaal	47	100%
Totale respons	50	
Gebruik Verwijsindex 'Zorg voor jeugd' (bij 46 instellingen; 4 instellingen onbekend)	28	61%

Tabel B.13. Intakeprocedures en verwijzers

Procedures	Aantal instellingen	Percentage instellingen
1 procedure	23	47%
> 1 procedure	26	53%
Aantal instellingen met opgave	49	100%
Totale respons	50	
Verwijzer		
Geen	14	29%
Zelfmelding	36	75%
School/kinderopvang	31	65%
Schoolarts/vertrouwensarts	18	38%
Huisarts	27	56%
Specialist	23	48%
CJG	28	58%
MEE	29	60%
Kindertelefoon	3	6%
AMK	17	35%
Politie	21	44%
Civiele maatregel jeugdbescherming	21	44%
Maatregel jeugdreclassering	19	40%
Andere instelling jeugdzorg	25	52%
Anders	27	56%
Aantal instellingen met opgave	48	100%
Totale respons	50	

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

3.4 Registratiesystemen

Tabel B.14. Differentiatie in registratiesystemen

<i>Wijze beschikbaarheid</i>	<i>Aantal instellingen</i>	<i>Percentage instellingen</i>
<i>Stand alone</i>	5	12%
<i>Client-server</i>	22	54%
<i>Webapplicatie, intern gehost</i>	5	12%
<i>Webapplicatie, extern gehost</i>	9	22%
<i>Aantal instellingen met opgave</i>	41	100%
<i>Totale respons</i>	50	
<i>Gebruik voor elektronische dienstverlening</i>		
<i>Ja</i>	5	13%
<i>Kan wel, maar gebeurt (nog) niet</i>	14	37%
<i>Kan niet</i>	19	50%
<i>Aantal instellingen met opgave</i>	38	100%
<i>Totaal</i>	50	
<i>Rapportcijfer flexibiliteit registratiesysteem</i>		
<i>Onvoldoende (1-5)</i>	7	18%
<i>Voldoende (6-7)</i>	12	31%
<i>Goed (8-10)</i>	20	51%
<i>Gemiddeld rapportcijfer (N=39)</i>	7,0	

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.15. Door instellingen gehanteerde registratiesystemen

Registratiesystemen
Door meer instellingen:
Plancare Dossier (3 instellingen)
USER (3 instellingen)
Regas (3 instellingen)
Octo-Q (3 instellingen)
Door telkens 1 instelling:
XM-Care
Pluriform
Informatiesysteem Jeudzorg
Kits
GCOS
Zorg voor Jeugd
TLS
JD-Online
VIP
GBA
mICAS
Clever/Iris
MCIS (Medicare)
Residentweg
ISWZV-formulieren
WMO (Beaverware)
Swoffice
EPD
GIZ
BRES-Behandel-Registratie-Evaluatie-Systeem
Central Station van Obec
Regipro
Eigen systeem (5)
Geen systeem (2)
Onbekend (15)

Tabel B.16. Mogelijkheden voor gegevensuitwisseling, bekend voor 41 van de 50 instellingen

Export voor statistiek	Aantal instellingen	Percentage instellingen
<i>Er vindt export van gegevens plaats t.b.v. statistiek</i>	32	78%
<i>Uitwisseling op cliëntniveau</i>	23	56%
<i>Registratie wordt ook door andere instellingen gebruikt</i>	24	59%
<i>Afstemming op landelijke afspraken koepelorganisatie</i>	31	74%

4.1 Omvang gebruik

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.17. Aantal cliënten in de Rijks- en provinciaal gefinancierde jeugdzorg

<i>Producten</i>	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen aantal instellingen</i>
<i>Ambulante hulp</i>	1.758	5
<i>Crisis ambulante hulp</i>	556	1
<i>Daghulp</i>	233	1
<i>24-uurshulp (open)</i>	335	3
<i>Crisis 24-uurshulp</i>	127	2
<i>Pleegzorg</i>	625	1
<i>Crisis pleegzorg</i>	80	2
<i>Gesloten jeugdzorg</i>	214	1
<i>Jeugdbescherming</i>	1.346	2
<i>Jeugdreclassering</i>	629	2
<i>Anders*</i>	7.281	3
<i>Aantal instellingen met opgave cliënten per product</i>	13.184	9
<i>Totale respons Rijks-/provinciaal gefinancierde jeugdzorg</i>		

* Anders: AMK, Toegang, Toezicht (reclassering), Advies en diagnose, Training, Gedragsinterventies, Specialistische 24-uurshulp.

Tabel B.18. Aantal cliënten in de Awbz- en zorgverzekering-gefinancierde jeugdzorg

<i>Producten</i>	<i>Awbz</i>		<i>Zorgverzekering</i>	
	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen aantal instellingen</i>	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen aantal instellingen</i>
<i>Intramurale zorg</i>	489	11	147	2
<i>Begeleiding - individueel</i>	2.212	19	10	1
<i>Begeleiding - groep</i>	359	6	0	0
<i>Behandeling</i>	444	2	7.539	4
<i>Kortdurend verblijf</i>	89	4	1	1
<i>Anders</i>	236	3	0	0
<i>Aantal instellingen met opgave cliënten per product</i>	3.829	23	7.697	6
<i>Totale respons Awbz/Zorgverzekering-I gefinancierde jeugdzorg</i>				

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.19. Aantal cliënten in de gemeente-gefinancierde jeugdzorg

	<i>Aantal cliënten</i>	<i>Binnen instellingen</i>
<i>Jeugd- en jongerenwerk</i>	9.846	12
<i>Jeugdhulpverlening</i>	1.010	7
<i>Gezinsondersteuning</i>	1.055	12
<i>Algemeen maatschappelijk werk</i>	3.235	7
<i>Schoolmaatschappelijk werk</i>	726	6
<i>Jeugdgezondheidszorg</i>	0	0
<i>Anders*</i>	1.401	9
<i>Aantal instellingen met opgave cliënten per product</i>	17.273	25
<i>Totale respons gemeente-gefinancierde jeugdzorg</i>		

* Anders: LPH, Stevig Ouderschap, MIM, Instapje, Maatschappelijke opvang, Participatiebudget, Crisisinterventie huiselijk geweld, mentorproject, outreachende begeleiding vtv, zorgpeuters, gezinscoaching, stapvoort, woonbegeleiding, outreachend jeugdwerk.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

4.2 Klanttevredenheidsmetingen

Tabel B.20. Klanttevredenheidsmetingen

<i>Meting klanttevredenheid</i>	<i>Aantal instellingen</i>	<i>Percentage instellingen</i>
Klanttevredenheid wordt gemeten	34	76%
Gecertificeerde methodiek (van de instellingen met meting)	26	79%
Frequentie metingen		
Minder dan 1 keer per jaar	6	18%
1 keer per jaar of vaker	17	50%
Niet periodiek, wisselende intervallen	2	6%
Niet periodiek, continu (tijdens zorggebruik, exit-enquêtes, etc)	9	26%
Totaal instellingen met klanttevredenheidsmeting	34	100%
Bij wie wordt klanttevredenheid gemeten?		
Alle cliënten (generiek)	23	68%
Aselecte steekproef uit cliënten	5	15%
Selecte steekproef uit cliënten	1	3%
Alleen bij uitstroom van cliënten	5	15%
Totaal instellingen met klanttevredenheidsmeting	34	100%
Reden voortijdige stopzetting hulp gevraagd (N=12)	6	50%
Wijze meting klanttevredenheid		
Telefonisch	9	26%
Tijdens cliëntcontact (uitreiking formulier)	20	59%
Schriftelijk (toegezonden formulier)	18	53%
Via internet, individueel	7	21%
Via internet, klantpanel	0	0%
Via vertegenwoordiging van cliënten	5	15%
Via groepsbijeenkomsten met cliënten	10	29%
Anders	10	29%
Totaal instellingen met klanttevredenheidsmeting	34	100%
Rapportage klanttevredenheid minimaal 1 keer per jaar	25	74%
Rapportage klanttevredenheid, aan wie?		
Toezihtsorgaan	18	55%
Bestuur	22	67%
Directie	31	94%
Managementteam	28	85%
Team, uitvoerenden	29	88%
Cliëntenraad	28	85%
Anderen	9	27%

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

6.1 Voorbereidingen op decentralisatie

Tabel B.21. Ketendenken: functies en niveaus van ondersteuning en zorg

	Instellingen die iets doen aan		Verdeling inzet van tijd of geld over ...
	Aantal instellingen	Percentage instellingen	Gemiddeld percentage tijd / budget
Funcctie			
Preventie	29	67%	20%
Signalering	28	65%	10%
Toeleiding	27	63%	9%
Hulpverlening	41	95%	60%
Totaal dat info over functies heeft gegeven	43	100%	100%
Totale respons	50		
Niveau			
Eigen kracht en sociaal netwerk	31	78%	31%
Algemene voorzieningen	22	55%	8%
Collectieve voorzieningen	28	70%	21%
Individuele voorzieningen	36	90%	39%
Totaal dat info over niveaus heeft gegeven	40	100%	100%
Totale respons	50		

Tabel B.22. Voorbereiding op de decentralisatie door gemeenten

	Aantal gemeenten	Percentage gemeenten
CJG versterkt	16	70%
Vorbereidende handelingen		
Verkenning en oriëntatie	22	96%
Overleg met aanbieders	12	52%
Overleg met cliënten(organisaties)	3	13%
Beleidskeuzes uitgangspunten gemaakt	10	43%
Beleidskeuzes inrichting jeugdzorg gemaakt	3	13%
Pilot(s)	10	43%
Voorlichting	10	43%
Anders*	8	35%
Totaal aantal gemeenten	23	100 %

* Toelichting op anders: bestuursopdracht DAL voor de 3 transities (3 keer), volgen van het provinciale traject (4 keer), aantrekken van een projectleider.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.23. Onderwerpen van beleidskeuzen bij gemeenten die hiermee reeds bezig zijn

Onderwerp beleidskeuzen	Aantal gemeenten	Percentage van alle gemeenten
<i>Eigen kracht/eigen sociaal netwerk eerst</i>	11	48%
<i>Algemene vs. Specifieke voorzieningen</i>	8	35%
<i>Relatie preventie - zorg verlenen</i>	10	44%
<i>Regierol gemeente</i>	9	39%
<i>Organisatie aanmelding - indicatiestelling</i>	4	17%
<i>Aantal aanbieders</i>	3	13%
<i>Kostenbeheersing</i>	1	4%
<i>Organisatie inkoop</i>	1	4%
<i>Contractvormen met instellingen</i>	2	9%
<i>Anders*</i>	1	4%
Gemeenten die al beleidskeuzen hebben gemaakt	11	48%
Totale respons	23	100%

* Meeliften op ontwikkelingen in Groningen en VGG.

Tabel B.24. Onderwerpen van pilots bij gemeenten die hiermee reeds bezig zijn

Onderwerpen pilot	Aantal gemeenten	Percentage van alle gemeenten
<i>Eigen kracht/eigen sociaal netwerk eerst</i>	9	39%
<i>Algemene vs. Specifieke voorzieningen</i>	4	17%
<i>Relatie preventie - zorg verlenen</i>	8	35%
<i>Regierol gemeente</i>	4	17%
<i>Organisatie aanmelding - indicatiestelling</i>	8	35%
<i>Aantal aanbieders</i>	4	17%
<i>Kostenbeheersing</i>	4	17%
<i>Organisatie inkoop</i>	0	0%
<i>Contractvormen met instellingen</i>	1	4%
<i>Anders*</i>	3	13%
Gemeenten die met pilots bezig zijn	11	48%
Totale respons	23	100%

* Toelichting op anders : combinatie van onderwijs en zorg (2 keer), samenwerking lokale en provinciale zorg vanuit CJG.

De namen waaronder de pilots worden uitgevoerd, zijn:

Begeleiding jongeren psychiatrische stoornis (3 keer), Aandacht voor kwetsbare kinderen in de wijk, Doorbraak project in de jeugdhulpverlening, Pilot decentralisatie indicaties Awbz-jeugd en BJZ, Het kind centraal en de zorg lokaal, Onderwijs Zorg Centrum, Spoedhulp, Integrale aanpak De Deel, Voorlopersaanpak Awbz en Passend onderwijs.

bijlage 4 collegebrief decentralisaties Rapportage Cebeon

Tabel B.25. Doelgroepen waarop voorlichting zich tot nu toe heeft gericht

Doelgroepen voorlichting	Aantal gemeenten	Percentage van alle gemeenten
Burgers	2	9%
Ambtenaren	10	44%
Politiek	10	44%
Instellingen	5	22%
Gemeenten die al met voorlichten bezig zijn	10	44%
Totale respons	23	100%

6.2 Beoordeling kansen en bedreigingen (mogelijke ontwikkelingen)

Tabel B.26. Optiek van gemeenten ten aanzien van ontwikkelingen (% van de gemeenten; respons 22 gemeenten)

Stelling	(zeer) positief	weet niet
Integratie jeugdzorg in Wmo	73%	5%
Kanteling Wmo	91%	0%
Decentralisatie BG-Awbz, waaronder jeugddeel	77%	5%
Koppeling veranderingen WWB (WWnV)	50%	0%
Verkokering doorbreken; integrale aanpak	91%	5%
Eigen kracht/eigen netwerk eerst	86%	5%
Sturen op resultaat	64%	5%
CJG als loket	64%	18%
Versterking huisartsfunctie met POH_GGZ als spil (GGZ-akkoord)	27%	14%
De indeling van de jeugdzorg per gemeente	41%	5%
(Regionale) samenwerking tussen gemeenten	86%	14%
Efficiencyslag (10% doelmatigheidskorting bij decentralisatie)	0%	0%

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bestuursdienst

Onderwerp Concept Programma regionaal Kompas
"actief onder dak" 2014-2017,
wensen en bedenkingen

Steller H. Brouwer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 69 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS 13.3449828

Datum **14 FEB 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Groningen is, als één van de 42 centrumgemeenten, verantwoordelijk voor het programma Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) en Verslavingszorg in alle 23 gemeenten in de provincie Groningen. Het programma is een invulling van de prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling, maar anders dan de andere prestatievelden via centrumgemeenten georganiseerd. De belangrijkste taak van de Maatschappelijke opvang is het aanbieden van onderdak en begeleiding aan mensen die dak- en thuisloos zijn geraakt. De OGGz richt zich op mensen met meervoudige (sociaal maatschappelijke) problemen, die onvoldoende zelfredzaam zijn en veelal zelf niet om hulp vragen. Het Verslavingsbeleid bestaat uit hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen en preventie van verslavingsproblemen. De middelen die het Rijk in dit kader beschikbaar stelt verdeeld zij over de 42 centrumgemeenten. Het gaat voor Groningen op dit moment over een bedrag van ongeveer 13 miljoen euro. Daarnaast steken alle gemeenten eigen middelen in dit programma. De gemeente Groningen heeft in 2013 een korting op haar eigen MO budget van €500.000 doorgevoerd als onderdeel van een korting van €1.700.000 op het sociale domein. In de loop van 2013 zullen bezuinigingsvoorstellen voor 2014 en verder worden ontwikkeld

De centrumgemeenten dienen in samenspraak met de regiogemeenten uitvoering te geven aan de taken op dit gebied. Het beleid en de afspraken hierover worden vastgelegd in een vierjarig beleidsplan, het zogenaamde Regionaal Kompas. In het Regionaal Kompas worden de visie en doelstellingen toegelicht en worden de accenten voor de betreffende beleidsperiode aangegeven.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Bladzijde 2
Onderwerp

Concept Programma regionaal kompas "actief onder dak" 2014-2017, wensen en bedenkingen

Nieuw Regionaal Kompas

Ons programma Regionaal Kompas Onder Dak loopt eind 2013 af. Wij hebben, op advies van het bestuurlijk OOGO, het samenwerkingsverband van 8 clusters van gemeenten in Groningen, in 2011 besloten om "bottom up" gezamenlijk met de regio een nieuw 4 jaars-programma te ontwikkelen. Hiertoe is in februari 2012 onder leiding van Groningen één regionaal team van medewerkers samengesteld. In april is daar nog een medewerker van MEE aan toegevoegd om te verzorgen dat ook de doelgroep zelf in de voorbereiding betrokken zou worden.

Instellingen, medewerkers op het terrein van de drie decentralisaties, gemeenteambtenaren uit de regiogemeenten, wethouders uit de regiogemeenten en vertegenwoordigers van de diverse doelgroepen (Multiprobleemgezinnen, verslaafden, ex-gedetineerden, psychiatrisch patiënten, dak en thuislozen, veelplegers enz.) zijn meerdere malen geconsulteerd.

Het resultaat is een nieuw Regionaal Kompas met een groot draagvlak in stad en regio waarbij de problematiek van burgers met ernstige, meervoudige en complexe problematiek veel meer dan in het verleden onderdeel is geworden van de reguliere preventieve aanpak in de eigen woonsituatie. Prestatievelden 7, 8 en 9 zijn hiermee een geïntegreerd onderdeel van de WMO geworden.

Inhoud

Het Regionaal Kompas 2014-2017 bevat de volgende hoofdlijnen:

1. **Welzijn Nieuwe Stijl.** Alle Groninger gemeenten werken aan een nieuwe manier van ondersteuning van hun kwetsbare burgers. Die ondersteuning wordt lokaal, toegankelijk, laagdrempelig en integraal vormgegeven. Hierbij wordt geanticipeerd op de vorming van sociale teams cq een integrale, lokale toegang, de kanteling en de principes Welzijn Nieuwe Stijl.
2. **Participatie.** De visie van dit Regionaal Kompas is gebaseerd op de expliciete en sterke verbinding tussen de Wmo prestatievelden en de opdracht aan de gemeenten om participatie te bevorderen. Van iedereen wordt verwacht actief te zijn naar vermogen. Dit betekent dat ingezet wordt op een verschuiving van de middelen van hulpverlening naar activering.
3. **Simpel, Wederkerigheid en Activering (SWA).** Simpel betekent dat gezocht wordt naar eenvoudige oplossingen en korte lijnen. Wederkerigheid doelt op het voorkomen van denken in hulpverlener-cliënt relaties. Activering, tenslotte, is dé methode voor mensen om hun leven weer enigszins onder controle te krijgen. Voorgesteld wordt

Collegedebat - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bladzijde
Onderwerp

3
Concept Programma regionaal Kompas "actief
onder dak" 2014-2017, wensen en bedenkingen

- om te investeren in activering die zelfstandigheid stimuleert en onafhankelijkheid bevordert.
4. **De doelgroep.** De doelgroep is in dit Regionaal Kompas scherper geformuleerd. De inzet betreft die mensen die gelijktijdig meerdere problemen op meerdere levensterreinen hebben. Deze mensen hebben onvoldoende inzicht in hun situatie en zijn niet in staat acties te ondernemen. Veelal is er niet of nauwelijks een sociaal netwerk aanwezig of is het juist het sociaal netwerk dat de problemen versterkt.
  5. **Verdeling van verantwoordelijkheden.** In grote lijnen wordt uitgegaan van 3 fasen in de ondersteuning: preventie/vroeg signalering- curatie/crisis- rehabilitatie. Preventie en rehabilitatie vinden plaats in de 0de, 1ste lijn en in 2de lijns ambulante zorg op lokaal niveau. Curatie wordt uitgevoerd door de 2de en 3de lijn en wordt georganiseerd door de centrumgemeente Groningen. Overleg en afstemming tussen de gemeenten gaat over de overdrachtsmomenten tussen de verschillende niveaus.
  6. **Maatschappelijke effecten.** In het Regionaal Kompas 2014-2017 is een zgn. Ontwikkelagenda opgenomen die gebaseerd is op te realiseren maatschappelijke effecten op de verschillende niveaus van ondersteuning. Jaarlijks wordt op basis van deze ontwikkelagenda een uitvoeringsplan gemaakt. Afhankelijk van wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en financiële mogelijkheden kunnen prioriteiten worden gesteld.

Beoordeling

Op 14 december 2012 is het conceptstuk besproken in het Bestuurlijk Overleg Vrouwenopvang, Maatschappelijke Opvang en OGGz (BOVMOO) en zeer positief gewaardeerd. Zowel het proces (participatief en bottom up), de visie (ook burgers met meervoudige problematiek onderbrengen in de reguliere visie en aanpak WMO) als de specifieke ontwikkelingsagenda (zie concept programma) is een voorbeeld van hoe de gemeenten met de aanpak van het maatschappelijke domein en de drie decentralisaties om willen gaan. Specifiek voor de stad willen we de komende vier jaar nog eens opnieuw naar onze aanpak huisvesting en rehabilitatie voor de dak- en thuislozenpopulatie kijken. Wij zijn voornemens hierover nog iets in de eindversie onder te brengen.

Vervolg

We kiezen er voor om het programma in twee lezingen te behandelen. Wij leggen het concept nu voor aan alle 23 gemeenten in Groningen om hun wensen en bedenkingen aan te kunnen geven en ook definitieve duidelijkheid

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Bladzijde
Onderwerp

4
Concept Programma regionaal kompas "actief
onder dak" 2014-2017, wensen en bedenkingen

over het regionale draagvlak kan ontstaan. Dit proces dient in de eerste maanden van 2013 te worden afgerond. In mei zal duidelijkheid ontstaan over de rijksmiddelen die de komende vier jaren beschikbaar zullen komen. In het voorjaar kunnen we dan op basis van de opmerkingen van de diverse gemeenten en de beschikbare financiële middelen tot een definitieve vaststelling in college en raad komen. Bij vaststelling in de zomer zal het programma in 2014 van start kunnen gaan.

Ten slotte

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE

5e

Concept Regionaal Kompas 2014-2017

Actief Onder Dak

December 2012

1

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Voorwoord

Geachte lezer,

De crisis houdt aan en de bezuinigingen in het sociale domein buitelen over elkaar. Voor mensen die voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van deze sociale voorzieningen komen de klappen hard aan. Of het nu gaat om werk, inkomen, zorg of wonen, alles wordt tegelijk en met een forse ombuiging aangepakt. Voor de betrokken inwoners kan dit gevoelens van onzekerheid oproepen. Het is zo veel en de veranderingen gaan zo snel.

De gemeente heeft een cruciale rol om de gevoelens van onzekerheid bij de inwoners op te vangen en te kanaliseren. En regie te voeren zodat de spelers het spel weer kunnen spelen en resultaten kunnen halen.

Soms zijn barre tijden dan de aanleiding om door te pakken en echte veranderingen in gang te zetten.

Zoals een stevige inzet op de eigen kracht van inwoners. Inwoners helpen zich bewust te worden van wat ze wel kunnen. Ook al zijn ze afhankelijk van voorzieningen. Samen met inwoners kijken waar ze wel een plekje kunnen krijgen in de samenleving en hun deel kunnen leveren aan de samenleving.

En zo gaan we de komende vier jaar aan de slag. In de wetenschap dat het barre tijden zijn voor de inwoners die te maken zullen krijgen met de effecten van de bezuinigingen en het aanscherpen van handhaving. Zeker voor de inwoners die in beleidstermen worden samengevat onder het begrip OGGz (openbare geestelijke gezondheidszorg). Inwoners die op meerdere fronten moeite hebben met maatschappelijk functioneren.

Met het nieuwe programma **Actief onder dak** hebben gemeenten in de provincie Groningen met elkaar afgesproken hoe ze de komende vier jaar de inwoners met veel problemen ondersteunen. Het programma laat een ombuiging zien ten opzichte van het bestaande programma. Er wordt meer ruimte gelaten aan inwoners om zelf het heft in handen te houden en een eigen bijdrage te leveren aan oplossingen. Er wordt geen zware hulpverlening meer ingezet als het lokale sociale team en het eigen netwerk voldoende zijn. Er is een ombuiging van zorg en overnemen naar activering en wederkerigheid. De verbanden tussen de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (WMO) en de Participatiewet en de Centra Jeugd en Gezondheidszorg (CJG) worden gelegd.

Een ombuiging die aangespoord wordt door de paradigmawijzigingen in het sociale domein, op de huid wordt gezeten door de bezuinigingen, maar vooral aansluit bij de mogelijkheden van de inwoners die het betreft. Ik ben overtuigd dat gemeenten in Groningen op deze wijze de inwoners die het nodig hebben op een goede wijze ondersteunen en hen op verantwoorde manier aanspreken om deel te nemen en bij te dragen aan de samenleving.

Jannie Visscher, wethouder gemeente Groningen

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Inhoudsopgave

Inleiding		4
Hoofdstuk 1	Visie	7
Hoofdstuk 2	Doelgroep	10
Hoofdstuk 3	Toegang en toeleiding	12
Hoofdstuk 4	Participatie en activering	15
Hoofdstuk 5	Ontwikkelagenda Regionaal Kompas 2014-2017	19
Hoofdstuk 6	Budgetten en verder	29
Bijlage		
1	Afkortingenlijst	32
2	Lijst geïnterviewde sleutelfiguren	33
3	Weergave lunchbijeenkomsten ervaringsdeskundigen	35
4	Cijfers over de doelgroep	39
5	Ordering van het lokale sociale domein	41
6	Format aanvraag activiteitenplan OOGO gemeenten	42
7	Procesverslag samenwerking Regionaal Kompas 2014-2017	44

Collegiebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Inleiding

In het kader van de Wmo (prestatievelden 7, 8 en 9) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Maatschappelijke opvang, de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) en de Verslavingszorg. De belangrijkste taak van de Maatschappelijke opvang is het aanbieden van onderdak en begeleiding aan mensen die dak- en thuisloos zijn geraakt. De OGGz richt zich op mensen met meervoudige (sociaal maatschappelijke) problemen, die onvoldoende zelfredzaam zijn en veelal zelf niet om hulp vragen. Het Verslavingsbeleid bestaat uit hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen en preventie van verslavingsproblemen. De middelen die het Rijk in dit kader beschikbaar stelt worden verdeeld over 42 centrumgemeenten.

De centrumgemeenten (in de provincie Groningen is dit de gemeente Groningen) moeten in samenspraak met de regiogemeenten uitvoering geven aan de taken op dit gebied. Het beleid en de afspraken die gemaakt worden moeten vastgelegd worden in een vierjarig beleidsplan, het zogenaamde Regionaal Kompas. In het Regionaal Kompas worden de visie en doelstellingen toegelicht en worden de accenten voor de betreffende beleidsperiode aangegeven.

Beleidsproces

De gemeente Groningen heeft er voor gekozen om bij de totstandkoming hiervan (op projectbasis) ambtenaren vanuit de verschillende gemeenten direct te betrekken. De projectleden hebben in 2012 gewerkt aan het voorliggende Regionaal Kompas 2014-2017. Naar de mening van de projectgroep heeft deze werkwijze niet alleen geleid tot een kwalitatief goed programma maar ook voor een sterk gezamenlijk draagvlak. Zij adviseert om bij meerdere onderwerpen waarbij gemeentelijke samenwerking is vereist of gewenst deze ontwerpvorm te kiezen.

Dit Kompas is in nauwe samenwerking met uitvoeringsinstellingen, OGGz coördinatoren, ambtenaren en bestuurders tot stand gekomen. Zij zijn op meerdere momenten in het proces betrokken geweest bij het vormingsproces.

In het proces waren de diverse werkvormen, waarbij vertegenwoordigers uit de doelgroep zijn geconsulteerd, van groot belang. Vooral de lunchbijeenkomsten in Winschoten en Groningen, waarbij een zestigtal doelgroepers aanwezig zijn geweest, heeft de projectgroep gesterkt dat dit programma aansluit bij de leefwereld en wensen van de doelgroep. Vooral het accent op activering en zinvolle dagbesteding wordt zeer gedeeld. Het is aan te bevelen deze contacten met doelgroep en begeleiders ook de komende jaren te blijven benutten.

Samenvatting

Het Regionaal Kompas 2014-2017 is gebaseerd op de constatering dat de OGGz steeds vaker gebruikt wordt voor een te brede doelgroep. Te gemakkelijk worden burgers die niet helemaal passen binnen het normale, gediagnosticeerd en weggezet in hulpverleningscircuits. Ook de tolerantie van de samenleving biedt in deze tijd weinig ruimte voor deze mensen. Des te meer doelgroepen er worden geformuleerd, des te meer mensen vallen buiten de maatschappij en het ondersteuningsaanbod van hulpverleners. Het effect van het beleid 2014-2017 moet o.a. een kleinere OGGz zijn en meer ondersteuning

Collegedebat - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

gebaseerd op de SWA principes. Het Regionaal Kompas 2014-2017 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- **Welzijn Nieuwe Stijl.** Alle Groninger gemeenten werken aan een nieuwe manier van ondersteuning van hun kwetsbare burgers. Die ondersteuning wordt lokaal, toegankelijk, laagdrempelig en integraal vormgegeven. Hierbij wordt geanticipeerd op de vorming van sociale teams cq een integrale, lokale toegang, de kanteling en de principes Welzijn Nieuwe Stijl.
- **Participatie.** De visie van dit Regionaal Kompas is gebaseerd op de expliciete en sterke verbinding tussen de Wmo prestatievelden en de opdracht aan de gemeenten om participatie te bevorderen. Van iedereen wordt verwacht actief te zijn naar vermogen. Dit betekent dat ingezet wordt op een verschuiving van de middelen van hulpverlening naar activering.
- **Simpel, Wederkerigheid en Activering (SWA).** Simpel betekent dat gezocht wordt naar eenvoudige oplossingen en korte lijnen. Wederkerigheid doelt op het voorkomen van denken in hulpverlener-cliënt relaties. Activering, tenslotte, is dé methode voor mensen om hun leven weer enigszins onder controle te krijgen. Voorgesteld wordt om te investeren in activering die zelfstandigheid stimuleert en onafhankelijkheid bevordert.
- **De doelgroep.** De doelgroep is in dit Regionaal Kompas scherper geformuleerd. De inzet betreft die mensen die *gelijktijdig meerdere problemen op meerdere* levensterreinen hebben. Deze mensen hebben onvoldoende inzicht in hun situatie en zijn niet in staat acties te ondernemen. Veelal is er niet of nauwelijks een sociaal netwerk aanwezig of is het juist het sociaal netwerk dat de problemen versterkt.
- **Verdeling van verantwoordelijkheden.** In grote lijnen wordt uitgegaan van 3 fasen in de ondersteuning: preventie/vroeg signalering- curatie/crisis- rehabilitatie. Preventie en rehabilitatie vinden plaats in de 0de, 1ste lijn en in 2de lijns ambulante zorg op lokaal niveau. Curatie wordt uitgevoerd door de 2de en 3de lijn en wordt georganiseerd door de centrumgemeente Groningen. Overleg en afstemming tussen de gemeenten gaat over de overdrachtsmomenten tussen de verschillende niveaus.
- **Maatschappelijke effecten.** In het Regionaal Kompas 2014-2017 is een zgn. Ontwikkelagenda opgenomen die gebaseerd is op te realiseren maatschappelijke effecten op de verschillende niveaus van ondersteuning. Jaarlijks wordt op basis van deze ontwikkelagenda een uitvoeringsplan gemaakt. Afhankelijk van wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en financiële mogelijkheden kunnen prioriteiten worden gesteld.

Aandachtspunten

Zoals aangegeven is het noodzakelijk om als gemeenten samen op te trekken op het gebied van Maatschappelijke Opvang en OGGz. Dit gebeurt naast het gezamenlijke maakproces ook door deze nota door alle Groninger gemeenten te laten bespreken. Hierbij is de volgende kanttekening te plaatsen. Onzekere, maar belangrijke factor in dit geheel is de onduidelijkheid die er bestaat ten aanzien van de financiën. De financiële vertaling volgt in de zomer van 2013 en kan van invloed zijn (positief of negatief) op de besluitvorming. Ook de invloed van de crisis (minder middelen te besteden voor een grotere doelgroep en een groei van de doelgroep als gevolg van de crisis) en de diversiteit aan lokale prioriteiten kunnen meespelen bij de afweging om in te stemmen met het Regionaal Kompas.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Dit gezamenlijk programma richt zich vooral op preventie en rehabilitatie. De curatieve voorzieningen zijn grotendeels geconcentreerd in de gemeente Groningen. De komende jaren zullen we nog specifiek beleid maken om de curatieve voorzieningen te richten op extramuralisering en snellere rehabilitatie. Dit lukt des te beter indien de samenleving weer robuuster is gemaakt om deze kwetsbare groep in te sluiten (inclusieve samenleving).

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Hoofdstuk 1 Visie

Voor een nieuwe visie Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) is het belangrijk te weten hoe het nu gaat en waar we staan. We zijn tot de conclusie gekomen dat binnen de provincie sprake is van een gedeelde visie op de OGGz. Uit gesprekken en documenten over de te verwachten decentralisaties is naar voren gekomen dat de Groninger gemeenten bezig zijn antwoorden te formuleren op knelpunten die onderdeel zijn van de analyse OGGz.

Analyse OGGz

De OGGz is in het leven geroepen voor ontredderde mensen die vervuild en in zichzelf pratend in parken en op stations ronddoelen. Gevoelens van medeleven en boosheid bij overlast moesten gekanaliseerd worden in een maatschappelijke oplossing. In 1992 heeft toenmalig minister Borst de OGGz in het leven geroepen, als tijdelijke voorziening. Gedurende 10 jaar tijd heeft de OGGz een rol gespeeld in het krachtenveld van de zelfredzaamheid van de inwoner en de sociale voorzieningen van de verzorgingsstaat. Gaandeweg is de OGGz een toevluchtsoord geworden voor te veel inwoners. De verbroekeling van de 1^e lijnszorg en de afstandelijkheid van de 2^e lijnszorg maakt van de OGGz een vangnet. Je komt erin terecht als je het zelf wel zou kunnen met hulp van de buurt en ondersteuning 1^e lijn, maar ook als je eigenlijk zorg nodig hebt van een reguliere instelling maar daar niet terecht kunt. "Als niemand het doet, dan doen wij het", is het adagium van de OGGz. In die zin gaat de groei van de OGGz ten koste van de eigen kracht van inwoners en 1^e lijn en zullen reguliere instellingen steeds meer afstand nemen van de dagelijkse onvoorspelbare werkelijkheid van het leven van mensen. Het ondersteuningsaanbod mist hierdoor de continuïteit: wordt ad-hoc ingezet als problemen vaak al onnodig groot zijn geworden. De structuur sluit niet voldoende aan bij de kenmerkende golfbeweging van de hulpvraag van mensen met meervoudige problematiek.

Visie van de Groninger gemeenten op de lokale ondersteuning

Uit de visie- en keuzedocumenten die de Groninger gemeenten hebben opgesteld naar aanleiding van de (ondertussen uitgestelde) decentralisatie van sociale voorzieningen is veel informatie te halen over de stip op de horizon waar gemeenten naar toe willen werken. Alle gemeenten zijn ervan overtuigd dat zij meer kunnen betekenen voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Alle gemeenten werken aan een nieuwe manier van ondersteunen van hun kwetsbare inwoners. De dienstverlening wordt lokaal, toegankelijk/ laagdrempelig en integraal vormgegeven. De ondersteuning moet aansluiten bij de problemen én mogelijkheden van de inwoners. De gemeenten voeren regie en vullen hun opdrachtgeverrol in vanuit duurzame samenwerking. Zij doen dit samen met maatschappelijke organisaties en burgers. Als maar duidelijk is voor wie deze (vrijwillige) inzet gepleegd wordt en ondersteuning en advies van professionals ingeroepen kan worden als het de eigen kennis en/of draagkracht te boven gaat.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat:

- gemeenten investeren in de relatie met wooncorporaties en afspraken maken over wonen voor inwoners met mogelijke beperkingen bij zelfstandig wonen.
- gemeenten in gesprek zijn met hun welzijnsorganisaties over de kanteling en het nieuwe welzijnswerk.

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

- inwoners met een zeer fragiel sociaal netwerk worden geactiveerd om het netwerk weer op te bouwen en aansluiting te behouden.
- gemeenten actief verbindingen leggen tussen hun sociale diensten en SW-organisaties om inwoners nog beter te ondersteunen bij het benutten van hun mogelijkheden om een eigen inkomen te verdienen. Of als regulier werk niet mogelijk is werkzaamheden te organiseren in de wijk, zodat de inwoners met een inkomen van de overheid daar iets voor terug kunnen doen. Daarmee kunnen deze inwoners die hun mogelijkheden niet op de reguliere arbeidsmarkt kunnen aanwenden, toch iets betekenen voor de samenleving.
- gemeenten samen met zorgaanbieders een arrangement/dienstaanbod ontwikkelen dat kantelt van inzet van zware, specialistische individuele zorg naar een compenserende, activerende, welzijnsbevorderende dienstverlening. Met het onderwijs worden afspraken gemaakt over een goede afstemming tussen zorg en onderwijs.

Maar bovenal werken de gemeenten aan de integratie van dienstverlening. Niet langer vanuit een model waarin de organisaties centraal staan en gedacht wordt in modellen en financieringssystematieken die managementsystemen en ICT met elkaar kan verbinden, maar aansluitend bij de inwoners die de ondersteuning nodig hebben en op hun mogelijkheden aangesproken willen worden. En met professionals die met elkaar, met inwoners en met gebruikmaking van de aanwezige bronnen in de wijk/ het dorp resultaten willen boeken. Een aantal gemeenten geeft vorm aan deze manier van werken door met brede (generalistische) teams dichtbij de inwoners in de wijk aanwezig te zijn. Deze brede teams zijn tentatief, zichtbaar en laagdrempelig aanwezig, waarin verstandige (generalistische) doorpakkers opereren die handelen naar bevind van zaken.

Door deze nieuwe aanpak zal het verschijnsel crisis afnemen. Een crisis ontstaat nooit zomaar. In bijna alle gevallen worden signalen afgegeven of gebeuren er dingen die in de samenhang boekdelen spreken. Door de nieuwe aanwezigheid van de dienstverlening zullen zich meer mogelijkheden voordoen om te anticiperen op en het voorkomen van gebeurtenissen. Wij willen crisissen liever voorkomen dan oplossen.

Concluderend kan gesteld worden dat inwoners met een cumulatie aan problemen en een zwakke sociale structuur gebaat zijn bij een nieuwe dienstverlening/werkwijze. De zogenaamde zorgmijders zullen in mindere mate een fenomeen zijn, immers je kunt zorg mijden als zorg zelfstandig zichtbaar is. ***Als zorg verpakt zit in een manier van zijn en handelen die natuurlijk aanvoelt en ook is, zal er immers geen sprake meer zijn van mijden.*** De dienstverlening/werkwijze die gemeenten de komende vier jaar opbouwt moet een oplossing bieden die vooral ten goede zal komen aan de inwoners die tot de OGGz doelgroep gerekend mogen worden. Vooral deze doelgroep heeft last gehad van het gefragmenteerde en specialistische aanbod dat in de afgelopen jaren gecreëerd is. De OGGz vormt een groeiend vangnet om te voorkomen dat ze tussen het (hulpverlenings) schip en de (maatschappelijke) wal vallen en is daarmee een vorm van symptoombestrijding geworden. Met de rijping van de nieuwe dienstverlening/werkwijze zal de noodzaak voor een specifieke OGGz-structuur verminderen en de toestroom naar Maatschappelijke Opvang (MO) afnemen. Door het op deze manier te organiseren is de kans op het creëren van een groep buitenmaatschappelijken of overbodigen (Wasted Lives van Zygmunt Bauman) kleiner.

Collegedebat - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Prestatievelden, ladders en lijnen

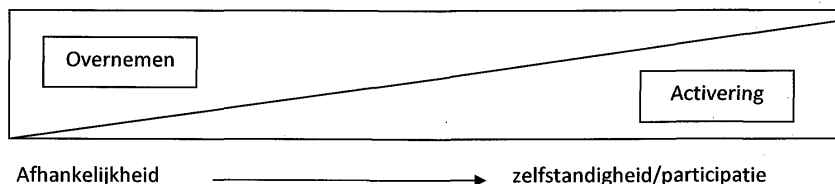
De beweging in het sociale domein wordt op verschillende manieren verteld en in beelden uitgedrukt. Er komen ladders, velden en lijnen aan te pas. De visie van het Regionaal Kompas is gebaseerd op een expliciete en sterke verbinding tussen de Wmo-prestatievelden die gaan over sociale cohesie en voorzieningen die aanwezig zijn in de 0de en 1ste lijn van de lokale samenleving en inwoners die zich daarvan afwenden of buitengesloten worden (prestatievelden Wmo 7, 8 en 9). Als de beweging slaagt zal de omvang van de prestatievelden OGGz afnemen. Dat is voor de mensen die het betreft een hele opluchting. De crisisopvang is een belangrijke voorziening, maar voorkomen is beter dan genezen dus als met ondersteuning van een sociaal team en steunpilaren uit de buurt kan worden voorkomen dat opname in de opvang nodig is, is dat uiteraard een veel beter alternatief.

Geen arrangement zonder activering

Het maatschappelijk draagvlak voor activering (naar werk) is groot. Van iedereen wordt verwacht actief te zijn naar vermogen. Toch doet zich bij een gesprek over inwoners met veel problematiek vaak een spanningsveld voor. Er wordt snel gedacht in allerlei problemen en specialistische voorzieningen. De kansen worden dan snel kleiner en verdwijnen achter de horizon naar het land van ooit of nooit. Daar komt nog bij dat de budgetten (met name Wet Werk en Bijstand en Wet sociale werkvoorzieningen) van gemeenten slinken. De Groninger gemeenten benadrukken het belang van activering en werk. Dit vanuit de ervaring dat mensen zich beter voelen als ze actief zijn en iets kunnen bijdragen aan hun omgeving. Bij de opbouw van de gekantelde en geïntegreerde dienstverlening is een arrangement pas compleet als de inwoner voor een groot deel van de week naar vermogen actief is. In de Regiovisie Onder dak voor de komende 4 jaar brengen we met nadruk een verbinding aan tussen Onder Dak en de regionale werkgeversaanpak.

S(impel)W(ederkerig)A(ctivering) principes

In de gesprekken die we met een dertigtal sleutelfiguren (zie bijlage 2) hebben gevoerd raken we er steeds meer van overtuigd dat we de SWA- principes die in de afgelopen jaren zijn onderschreven fundamenteeler willen naleven. Dat wil zeggen dat we bij elk vraagstuk de oplossing zo eenvoudig mogelijk proberen te maken (**Simpel**). Dit is de beste garantie dat deze ook begrepen wordt en uitvoerbaar is. **Wederkerigheid** is een algemeen menselijk principe dat voorkomt dat er louter in hulpverlener-cliëntposities wordt gedacht en gekoerst wordt op normaal menselijke verhoudingen. Tenslotte is **activering** de enige methode om een leven weer enigszins onder eigen controle te krijgen. We willen dus investeren in activering die zelfstandigheid stimuleert en terughoudend zijn met overnemen (ondersteuning), wat afhankelijkheid bevordert. In de afbeelding hieronder wordt dit op schematische wijze weergegeven. Zie ook de paragraaf participatie.

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Hoofdstuk 2 Doelgroep

Wij kiezen voor een ruime omschrijving van de kenmerken (en verschijningsvormen) van onze doelgroep. We willen een vloeiende grens bij de bepaling van de doelgroep OGGz en Maatschappelijke Opvang (MO). Het benoemen van een te strikt afgebakende OGGz/MO doelgroep leidt tot het plaatsen van personen in de OGGz/MO. Het wordt/blijft daarmee te veel en te gemakkelijk tot een apart systeem met een aparte structuur en aparte bevoegdheden. Ook leidt het strikt afbakenen van groepen vanzelf tot weer een verdere uitsplitsing naar subdoelgroepen met soms ook weer de bijbehorende specialisaties en organisatiestructuren en financieringsstromen onder hulpverleningsinstanties.

Het benoemen van een doelgroep leidt gemakkelijk tot het denken in vaste oplossingen, belemmeringen, arrangementen, e.d. Dat is niet de bedoeling; het gaat om de kenmerken van personen (gezinnen). De variëteit aan en mogelijke combinaties van verschijningsvormen vraagt om een individuele of (gezins)systeemaanpak. Afbakening van een doelgroep zorgt ervoor dat een deel van de mensen dat niet binnen de omschrijving past, uitvalt en op zich weer een doelgroep vormt, waarbinnen je ook weer een doelgroep kunt afbakenen, etc. Onderstaande kenmerken en verschijningsvormen zijn te gebruiken als methode voor vraagverheldering en niet als indicatie-instrument.

Kenmerken	Verschijningsvorm/ kenmerk
1. Gelijktijdige problemen op meerdere levensterreinen, waarbij de problemen elkaar veelal negatief versterken (multiprobleem) waarbij sprake is van dreigende risico's op uitval.	Problemen op gebieden van: wonen/woonoverlast, verslaving, schulden, psychiatrische klachten, dak/thuisloos, geweldsincidenten, detentie, huiselijk geweld, uitval onderwijs, opvoedingsonmacht, werk, gezondheid/handicap, lage SES, lager IQ
2. Geen en/of een beperkt inzicht om de problemen zelf te (willen) zien, te (willen) onderkennen en daarop actie te (willen) ondernemen.	- Beperkt inzicht in problemen: Merkt de problemen niet op (niet kunnen/ervaart ze ook niet). - Merkt problemen wel op maar ziet onderliggende oorzaken niet. - Beperkt inzicht in problemen door ontkenning, schaamte, afsluiten. - Beperkt inzicht in problemen uit principe "Waar bemoei je je mee..." (ervaart ze niet als probleem) - Beperkt inzicht vanwege compensatie door derden (je hoeft het ook niet te zien, wordt er simpelweg niet mee geconfronteerd)
3. De context/omgeving is niet (meer) in staat of aanwezig om voldoende hulp en ondersteuning te bieden of versterken juist het probleem.	<u>Draagkracht/draaglast persoon zelf is te laag/verdwenen.</u> Uitzichtloosheid, Beperkte opleiding, geen dagbesteding, geen georganiseerde vrije tijd, trauma en negatieve ervaringen. <u>Draaglast omgeving (fysiek en sociaal)</u>

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

	- sociaal netwerk ontbreekt, "verkeerd" sociaal netwerk, onvoldoende middelen in tijd en geld, fysieke uitstraling buurt, gebrek aan voorzieningen in de buurt

Wanneer slechts 1 of 2 van de bovengenoemde kenmerken aanwezig zijn, dan zijn er weliswaar behoorlijke problemen, maar is er meestal nog voldoende regie en energie aanwezig om (met hulp en ondersteuning) de situatie te verbeteren of in ieder geval beheersbaar te houden.

Behalve bovengenoemde kenmerken en verschijningsvormen spelen verwachtingen en eisen van de samenleving, het aanbod, aanwezigheid en beschikbaarheid van instellingen, specialismen en normen en waarden ook een belangrijke rol bij de bepaling van de

doelgroep. Wat vroeger geen doelgroep was, is het nu wel, mede omdat de samenleving ingewikkelder is geworden. Naast bovengenoemde kenmerken zijn ook de ernst en de duur van belang en is het van belang om binnen de OGGz MO doelgroep rekening te houden met de verschillen in aanpak tussen multi-problem gezinnen en alleenstaanden. Zowel op gebied van (over)last, gevaar, maar ook op het gebied van mogelijkheden voor hulp en systeem- of gezinsondersteuning is dit onderscheid van belang vanwege het verschil in aanpak.

Het is goed om te beseffen dat we een deel van de mensen die wel voldoen aan bovengenoemde kenmerken niet in beeld hebben, dat is de realiteit. Sommige mensen functioneren in de "nisjes" van het leven. Ook zijn er mensen juist wel in beeld, maar kiezen we ervoor om geen hulpverlening in te zetten. Dit omdat de kans op vooruitgang of herstel nihil is. Als voorbeeld noemen wij hier oudere chronische alcoholverslaafden die zelf geen hulpverlening meer aanvaarden.

Om een beeld te geven van de doelgroep zijn in bijlage 3 cijfers terug te vinden van onder andere het aantal dakloze personen, OGGz cliënten besproken in de netwerken OGGz, gevallen huiselijk geweld en ontruiming.

Collegedebat - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Hoofdstuk 3 Toegang en toeleiding

Huidige toegang en toeleiding

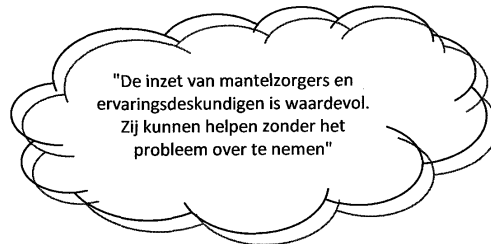
De verschillende financieringsbronnen voor ondersteuning hebben elk hun eigen toegangspoort georganiseerd. Het is voor burgers, maar ook voor professionals, ingewikkeld om de goede poort te vinden. Bij meervoudige problemen moet steeds hetzelfde verhaal weer verteld worden en steeds weer formulieren ingevuld worden bij de verschillende toegangspoorten. Mensen zien door de bomen het bos niet meer.

Op dit moment kennen we de volgende toegangspoorten:

- Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ) voor Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)
- Gemeentelijk Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) loket voor hulp bij het huishouden, vervoers- en woningvoorzieningen
- Gemeentelijk loket Werk en Inkomen voor inkomensondersteuning
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor opvoedondersteuning
- Bureau Jeugdzorg (BJZ) voor gespecialiseerde vormen van jeugdzorg en AWBZ begeleiding voor jeugdigen
- Ziektekostenverzekeraar voor zorg op basis van Diagnose Behandel Combinaties (DBC's)
- Het Regionaal Expertise Centrum (REC) voor toegang tot speciaal onderwijs de toegang tot individuele voorzieningen
- Politie en Justitie, soms blijkt een justitiële insteek de enige "toegang" tot (gedwongen) hulp.

Daarnaast zijn er allerlei vormen van aanmeldprocedures voordat je in aanmerking komt voor algemene voorzieningen zoals het maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en woningbouwcorporaties.

De grootste toeleider tot de toegangspoorten is de huisarts. Voor kinderen/jongeren is het regulier onderwijs vaak de toeleider naar speciaal onderwijs en Jeugdzorg. Daarnaast zijn instanties als de Sociale Werkvoorzieningen, MEE, welzijnswerk, thuiszorgorganisaties en het maatschappelijk werk belangrijke toeleiders tot geïndiceerde zorg. Zorgaanbieders zelf zijn ook actief in het aanvragen van (her)indicaties. Tot slot zijn er talrijke particuliere bureaus actief in het begeleiden van inwoners voor het verkrijgen en uitvoeren van een Persoonsgebonden budget (PGB).

Toekomstige toegang en toeleiding

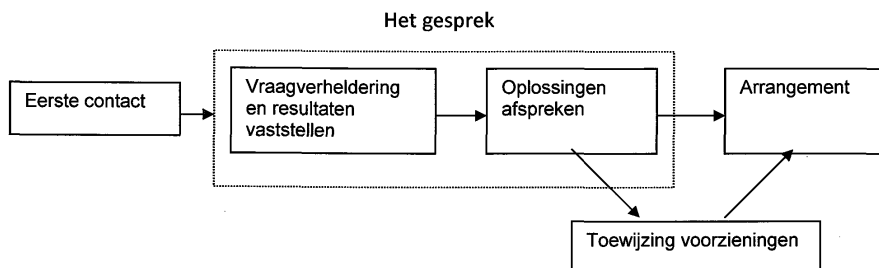
Als het om de plek gaat waar burgers terecht kunnen met hun vragen kiezen de meeste Groninger gemeenten ervoor dit onder te brengen bij een lokale integrale toegang. Hoe die toegang wordt genoemd en wordt vormgegeven is lokaal beleid. Veel gehoorde termen zijn het Wmo loket, het CJG, sociale teams, wijkteams, interventieteams¹. De meeste gemeenten

¹ In dit document wordt voor de leesbaarheid de term sociaal team gebruikt

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

hanteren een groei-model om tot een integrale toegang te komen. Integraal betekent dat de arrangementen betrekking kunnen hebben op alle leefdoelgebieden van de cliënt. Integraal betekent ook ontschotting. Welke wetten of financieringsbronnen ten grondslag liggen aan het arrangement is voor de cliënt en de medewerkers van de integrale toegang irrelevant.

Onder integrale toegang wordt verstaan de toegang tot ondersteuning volgens de 3 trapsraket: 1. het inzetten van de eigen kracht en mogelijkheden, 2. de algemene en collectieve voorzieningen en 3. individuele voorzieningen. De toegang vindt plaats in een persoonlijk gesprek bij de burger thuis (burger met breed georiënteerde professional). In dit zogenaamde keukentafelgesprek wordt het arrangement voor ondersteuning besproken en afgesproken. Voor de realisatie van het arrangement kan een indicatie nodig zijn. In sommige gemeenten zal de toegang ook een mandaat krijgen voor indicatie, in sommige gemeenten zal dit een specialistische taak zijn die door de gemeente uitgevoerd of uitbesteed wordt. Elke gemeente organiseert dit op eigen wijze. Hierbij is het uitgangspunt dat er sprake moet zijn van een 'warme' overdracht.

Inwoners moeten via maximaal 2 'schakels' bij de integrale lokale toegang zijn (vgl. het surfen op het internet; in 2 klikken moet je op de goede plek zijn anders haken mensen af). Via een fijnmazig netwerk van vrijwilligers, bureaus, vrienden, kennissen, professionals melden mensen zichzelf aan, worden aangemeld of worden door de medewerkers van de integrale toegang opgepikt via een outreachende aanpak. Hierbij zijn de bakens van WNS leidend: outreachend, direct er op af, eigen kracht, integraal en ruimte voor de professional.

De integrale toegang op lokaal niveau wordt zoveel mogelijk de enige toegang tot een financieringsbron voor zover het het gemeentelijk ondersteuningsaanbod betreft. Deze integrale toegang zal altijd werken volgens de al eerder genoemde 3 trapsraket.

De rol van de integrale toegang en toeleiding voor de doelgroep MO/OGGz

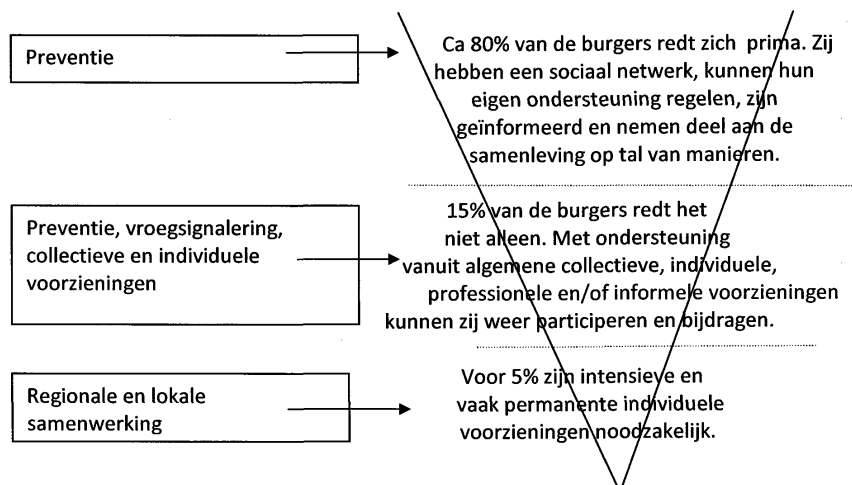
Voor de doelgroep MO/OGGz sluiten we aan bij de integrale toegang. Het gaat dan vooral om de functies preventie, vroegsignalering, ondersteuning, activering en casemanagement. Het is belangrijk om af te stemmen met Menzis, Centrumgemeente en Provincie voor de geïndiceerde en door hen gefinancierde zorg. Het gemeenschappelijk doel is inwoners tijdig, tijdelijk en zo veel mogelijk in de eigen omgeving te ondersteunen zodat iemand weer in staat is te participeren en bij te dragen aan de samenleving. De toegangstoets is meestal gericht op een individu als rechthebbende op een individuele voorziening. Voor de inwoners met complexe problematiek is echter een benadering van het individu én zijn directe

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

omgeving essentieel. In het samenstellen van het arrangement wordt nadrukkelijk een systeembenadering toegepast.

In onderstaand model is de relatie tussen de verschillende doelgroepen en gemeentelijke inzet weergegeven. Uiteraard zijn de grenzen niet messcherp. De doelgroep MO/OGGz maakt deel uit van de 5% groep, in de punt van onderstaand figuur. Voor de inzet van middelen geldt een omgekeerde piramide: 80% van de middelen gaat naar de 5% groep.

De organisatie van de toegang en de toeleiding

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven werken alle gemeenten aan een nieuwe manier van ondersteuning van de inwoners. Hiervan zijn de toegang en de toeleiding een onderdeel.

In dit Regionaal Kompas noemen we deze toegang voor het gemak het 'sociaal team'. Het sociaal team is een lokaal, laagdrempelige en integrale toegang voor inwoners die –tijdelijk- ondersteuning nodig hebben. Veelal gaat het om mensen uit de '15% groep' in bovenstaand schema. Het sociaal team is een samenwerkingsverband van professionals, eventueel aangevuld met vrijwilligers die:

- generalist zijn en eventueel specifieke kennis hebben
- zichtbaar en present zijn in de wijk
- integraal werken
- met de cliënt spreken over alle leefdoelgebieden.
- bekend zijn bij de wijkbewoners
- casemanager zijn
- werken volgens de principes van Welzijn Nieuwe Stijl (WNS): outreachend, direct erop af, brede blik en gericht op het versterken van de cliënt en zijn/haar omgeving
- voorlichting geven, adviseren, organiseren, mobiliseren, kortom actief zijn op wijkniveau.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Indien de problematiek complex is dan kan het sociaal team de cliënt, tijdelijk, overdragen aan het interventieteam. Dit zullen veelal inwoners zijn uit de '5% groep'. Het interventieteam is ook weer een verzamelnaam. Dit team kan op verschillende manieren worden georganiseerd. Het kan zijn dat de huidige OGGz netwerken de opdracht krijgen om zich in deze richting te ontwikkelen. Het interventieteam is een samenwerkingsverband van professionals die:

- specialist zijn en de ruimte hebben om als generalist te werken
- hun cliënten via doorverwijzing hebben gekregen
- cliënten hebben met meervoudige, langdurige en complexe problematiek en mogelijk drang en dwang behoeven om mee te werken
- doorzettingsmacht hebben
- een goede relatie hebben met de leden van het sociaal team
- toeleiden naar specialistische, curatieve zorg

De ontwikkeling van dit model vindt plaats op lokaal niveau. Op regionaal en provinciaal niveau vindt afstemming plaats op het gebied deskundigheidsbevordering, overdracht en samenwerking met provinciale en regionale instellingen.

Hoofdstuk 4 Participatie en activering

De belangrijkste elementen in de begeleiding van onze doelgroep zijn activering en participatie. Activering om hospitalisering te voorkomen en omdat mensen verantwoordelijk voor zichzelf moeten blijven. Participatie is de volgende stap om aansluiting te vinden bij de maatschappij. Activering moet en is (bijna) een voorwaarde voor een succesvolle begeleiding. Participatie is een vanzelfsprekendheid. Het is niet verplichtend, maar ook niet vrijblijvend. Het hoort een onderdeel te zijn van het hulpverleningsplan. Wie vanwege persoonlijke omstandigheden niet in staat is in het eigen levensonderhoud te voorzien zal op andere manieren een invulling moeten geven aan "werken naar vermogen". Alleen over tijdstip, omvang, intensiteit en hoedanigheid, is per individu nader onderzoek nodig. Dit is niet alleen een verwachting en eis van de samenleving, maar ook van groot belang voor de individuele burger. Want participatie biedt:

- Structuur: het vinden van ritme en houvast door weerkerende herkenbare elementen in het leven.
- Relaties: door participatie gaan mensen op een natuurlijke wijze relaties aan met anderen.
- Wederkerigheid: duurzame menselijke omgang verlangt altijd een vorm van wederkerigheid. Door iets te doen voor een ander of het collectief wordt of blijf je deelgenoot van de gemeenschap.
- Zingeving: de wetenschap iets te betekenen voor anderen of sterker nog het gevoel nodig te zijn voor de ander versterkt eigen waarde en zal weer een positief gevoel geeft over de eigen capaciteiten.
- Afleiding: mensen worden (even) afgeleid van de problemen die hun leven overheersen en ervaren andere impulsen.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Onze visie op participatie en activering (t.a.v. de doelgroep OGGz) luidt:

Gemeenten verlangen van een ieder, bij wie het niet lukt arbeidsvermogen te benutten (betaald werk te verrichten al of niet met loonsuppletie), om op een andere manier een maatschappelijke bijdrage te leveren.

Activering

Activering is een noodzakelijke voorwaarde voorafgaand aan participatie. Activering is een middel om hospitalisatie te voorkomen, mensen dagstructuur te bieden en een bezigheid te bieden waaraan zij eigenwaarde kunnen ontleenen. Door uit te gaan van wat de cliënt zelf nog kan (en waar diegene affiniteit mee heeft) en dit ook te stimuleren, voorkomen we dat vaardigheden van mensen verloren gaan. De zorgzame professional/ vrijwilliger die alles uit handen neemt maakt plaats voor de professional die aanmoedigt, coacht en zaken die wel overgenomen zijn, zo snel mogelijk teruggeeft.

Participatie

Zoals in hoofdstuk 1 al werd aangegeven zijn we te snel geneigd om over te nemen als het gaat om mensen met een beperking. Hiermee zetten we het proces in werking om dingen uit handen te nemen wat hij/zij verondersteld wordt niet meer te kunnen en worden mensen afhankelijk gemaakt. Wanneer we kijken vanuit het principe van activeren, kijken we naar wat mensen wel kunnen en bouwen dat verder uit. Dat kan door mensen zelf op te laten pakken wat ze kunnen en vertrouwen te geven door maatschappelijk nuttig werk te laten doen in bijvoorbeeld de buurt, dorp of wijk. Vanuit deze ervaringen kan ingezet worden op een verdere zelfredzaamheid.

Het is belangrijk om bij participatie niet alleen naar de inzet van Sociale Diensten te kijken. Door middelen te herschikken, aangepaste opdrachten aan welzijnsinstellingen te verstrekken en hulpverlenende organisaties te betrekken kan een sluitend netwerk van participatiemogelijkheden voor de doelgroep ontstaan. Om dit voor elkaar te krijgen, is alle inzet nodig. In de nabije toekomst verwachten we meer mensen die van dit aanbod gebruik moeten gaan maken, inclusief de begeleiding die daar bij hoort, en dit gaat tot een toename van kosten leiden.

Recreatieve en culturele participatie zoals "uit eten gaan" of "een middag naar de bioscoop" of "een middag biljarten" vallen niet onder de reikwijdte van deze nota. Deze vormen van participatie dienen vooral het persoonlijk belang en leggen minder de nadruk op het maatschappelijk nut van de activiteiten.

Het hebben van werk of een dagbesteding staat centraal als het gaat om de participatie en activering van de doelgroep en is ook de hoofdlijn van een op te stellen arrangement. Participatie heeft in deze nota een duidelijke relatie met activiteiten tot nut of toename van welzijn van anderen en met het aangaan van relaties. Men is maatschappelijk actief als men een betaalde betrekking heeft, boodschappen voor de oude buurvrouw doet, vergadert in het buurtcomité, de hond uitlaat van een broer die met vakantie is of wanneer men mantelzorg wordt verricht voor schoonmoeder. Dit is maatschappelijke participatie.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Activerings- en participatieladder

Een middel om activering en participatie inzichtelijk te maken, is de participatieladder. De Participatieladder is een meetinstrument waarmee je kunt vaststellen in hoeverre een burger, bijvoorbeeld een bijstandsgerechtigde of een wijkbewoner, meedoet in de samenleving. *Het is nadrukkelijk niet bedoeld om mensen te labelen, maar is een middel om aan te geven waar mensen staan. Participatie blijft immers vraaggericht maatwerk.* De ladder is onderverdeeld in zes treden: van sociaal geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. De treden van de participatieladder zijn:

- niveau 6: betaald werk
- niveau 5: betaald werk met ondersteuning
- niveau 4: onbetaald werk
- niveau 3: deelname aan georganiseerde activiteiten (cursus, vereniging)
- niveau 2: sociale contacten buitenshuis
- niveau 1: geïsoleerd

Wij stellen alles in het werk om onze doelgroep zo snel mogelijk deel te laten nemen aan dagbesteding of (onbetaald) werk. Het is nadrukkelijk niet zo dat voor iedereen het 6^e niveau haalbaar is: iedereen klimt zo ver als dat in zijn/haar mogelijkheden ligt.

Absorptievermogen van de maatschappij

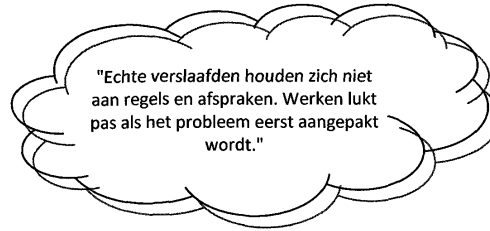
We verwachten veel van de verenigingen, buurthuizen en vrijwilligers in de maatschappij. Door mensen met een beperking mee te laten draaien in de buurt en deel te laten nemen in verenigingen en clubs, willen we de participatie van mensen met een beperking vergroten. Ook de acceptatie van de maatschappij kan hierdoor vergroot worden: mensen krijgen weer ruimte om anders te zijn. Tegelijkertijd moeten we rekening houden met wat de Civil Society aan kan. Het legt druk op vrijwilligers en lokale verenigingen om prestaties te leveren die zij wellicht niet kunnen leveren. Misschien zullen mensen met hun vrijwilligerswerk stoppen omdat zij de druk niet aankunnen of het niet meer leuk vinden. Tegelijkertijd zien we dat mensen al veel doen aan mantelzorg en vrijwilligerswerk en het hier druk mee hebben. Wanneer we willen doorbouwen aan de Civil Society, is het noodzakelijk goed in te spelen op de draagkracht van de mensen om de vertegenwoordigers van de doelgroep heen en dat we rekening houden met de draaglast die zij al ervaren. Zij doen dit meestal vrijwillig en omdat het ze "iets biedt". We zullen daarom de balans moeten zoeken tussen acceptatie van mensen met een beperking en de grens van de mogelijkheden van vrijwilligers en organisaties. Dit vergt een cultuuromslag waarbij lokale sleutelfiguren tijdig betrokken moeten worden en het belangrijk is om de wederzijdse verwachtingen helder te hebben.

Wederkerigheid

Wederkerigheid in menselijke relaties ontstaat tussen mensen wanneer er een beroep op elkaar wordt gedaan. Wanneer in een vriendschap vriend A altijd belt en vriend B nooit uit eigen initiatief contact opneemt, raakt de relatie uit balans. Wanneer een werknemer de kantjes er vanaf loopt, zal de werkgever er zeker iets van zeggen. Wanneer altijd dezelfde vrijwilliger opdraait voor de kantinedienst, zal hij dit ook niet lang meer doen. Door over en weer iets voor elkaar te doen en elkaar aan te kunnen spreken op verwachtingen, wordt een (sociale) relatie bevestigd en vormt zich een psychologisch contract.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Hetzelfde geldt voor de binding van het individu met het collectief. Wanneer een bewoner van een opvang zijn eigen gang gaat zal hij vrij snel worden gemarginaliseerd in de groep. Door over en weer iets voor elkaar te doen ontstaat cohesie. Wanneer het collectief zich ontfermt over mensen zonder eigen inkomen, zonder dak boven het hoofd en met zorgbehoefte vraagt dit collectief ook wederkerigheid in het leveren van een voor die persoon reële en haalbare bijdrage aan het collectief. Wij willen de discussie over wederkerigheid ontdoen van de vraag of je iets mag terugvragen voor een dienst of hulp. *We poneren de stelling dat als je niets meer van iemand mag verwachten, je deze persoon in een (mensonterend) isolement plaatst.* Tegelijkertijd is een kenmerk van de doelgroep dat zij door hun beperking of door een aversie zich niet willen laten 'betuttelen' door diezelfde maatschappij. We moeten ook uitkijken dat we van gewone burgers geen specialistische begeleiding vragen. Een dergelijke discussie kan een gemeente ook op buurtniveau aangaan zodat zij weten op welke manier de buurt daar over denkt.

Plaats van participatie in de keten

De keten van de maatschappelijke opvang bestaat uit preventie, curatie en nazorg.

Preventie heeft betrekking op alle acties die ondernomen worden om ervoor te zorgen dat iemand niet in de maatschappelijke opvang terecht komt. Het gaat bijvoorbeeld om OGGz netwerken in de stad en de regio (vroegsignalering), tweedekansbeleid bij huurachterstanden of overlast en om vroegtijdig ingrijpen bij huiselijk geweld. Ook de Wmo arrangementen, casemanagement en bijvoorbeeld buddyprojecten spelen een grote rol in deze vroegsignalering en preventie.

Curatie is de maatschappelijke opvang zelf. Deze opvang zit in de stad Groningen of in Leek (De Eikelaar) en dat willen we op deze manier behouden. Deze voorzieningen zijn bedoeld als springplank en niet als hangmat. De bedoeling van deze faciliteiten is om een situatie te stabiliseren en om mensen weer te activeren zodat zij deze instellingen niet als eindstation zien. Deze voorzieningen moeten daarom altijd relaties onderhouden met uitstroomvoorzieningen. Het voorkomen van hospitalisatie is, naast het stabiliseren van de situatie, de grootste opgave. Dit vergt een cultuuromslag bij alle betrokken partijen.

De maatschappelijke opvang zal zo veel mogelijk de mensen blijven activeren. Dit geldt ook voor instellingen die met Zorg Verzekering Wet (ZVW) en AWBZ middelen werken. Wanneer iemand vanuit de maatschappelijke opvang weer naar de eigen buurt gaat, is het belangrijk dat de instelling er alles aan heeft gedaan om iemand zo actief mogelijk "aan te leveren". Op die manier hoeven het Wmo loket en de cliënt zelf niet in een achterstandspositie te beginnen. In de trajecten maatschappelijke opvang willen we dus waar mogelijk dagactiviteiten, dagbesteding of (onbetaald) werk zien ..

Nazorg is de fase na curatie (de situatie is gestabiliseerd en van daaruit werken we verder) heeft ook grote overlap met preventie. Wanneer de nazorg niet goed uit de verf komt, kan

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

de situatie van de cliënt gemakkelijker weer uiteenvallen waardoor er crisisopvang/een curatieve opvang nodig is. Daarom zijn de genoemde activiteiten onder preventie ook voor nazorg in te zetten. Hier is het dus zaak zo spoedig mogelijk de persoon weer in activiteiten in de eigen buurt te laten participeren en te onderzoeken of werken met loonsuppletie tot de mogelijkheden behoort. Vanuit curatie zal daarom altijd contact zijn over het ondersteuningsarrangement met het "wijk/sociaal team" voor een cliënt weer terug gaat naar zijn/haar eigen buurt.

Hoofdstuk 5 Ontwikkelagenda Regionaal Kompas 2014-2017

Wat gaan we doen, wat moeten we regelen en met wie moeten we afspraken maken? In ieder geval is duidelijk dat de huidige samenwerking en de decentralisaties van de jeugdzorg, Wet werken naar vermogen, AWBZ begeleiding en Zorgkantoor veel mogelijkheden en nieuwe kansen biedt om samen te werken. Taken, financiële middelen en verantwoordelijkheden worden herverdeeld, het krachtenveld verschuift. De inzet zal zich vooral moeten richten op de voorkant van de ondersteuning. Door op de voorkant in te zetten kan voorkomen worden dat zwaardere, specialistische en daardoor dure ondersteuning ingezet moet worden. Samenwerking, ontschotting (van middelen) en integraliteit is daarbij noodzakelijk maar ook ingewikkeld. Het speelveld is relatief onoverzichtelijk, kent vele spelers en wijzigt continue. Dit vraagt om een speciaal samenwerkingsmodel.

Het voorstel is om het samenwerkingsmodel binnen de MO en OGGz te organiseren volgens een gezamenlijke ontwikkelagenda. Dit is een flexibele agenda waarin een groep vaste deelnemers, met een duidelijk mandaat, langere tijd overleg en waarin verantwoordelijkheden (die per onderwerp kunnen verschillen) duidelijk zijn belegd. Het samenwerkingsmodel is nadrukkelijk geen "een in beton gegoten" set afspraken en ambities, maar een dynamische ontwikkelagenda. Onderwerpen die op de ontwikkelagenda staan moeten op basis hiervan gelegitimeerd kunnen worden en in ieder geval moet er een verband zijn te leggen met de gewenste maatschappelijke effecten. Dat betekent ook dat alle gemeenten (en bij voorkeur ook de andere partners) achter de visie, de doelgroepomschrijving, de toegang en de ideeën over participeren en bijdragen moeten staan.

Het doel is informeren en kijken op welke genoemde thema's overeenstemming te bereiken is en/of gezamenlijke winst valt te halen. Dat wil niet zeggen dat alles in gezamenlijkheid moet, maar er is in ieder geval de plicht om elkaar te informeren en te bepalen of er belangen zijn waar anderen van kunnen profiteren en/of last van kunnen hebben. Voor de gezamenlijke thema's zullen specifieke deeldoelen worden opgesteld zodat een goede eindevaluatie van de ontwikkelagenda mogelijk is.

De agenda is een ontwikkelagenda, waarbij we niet in een te vroeg stadium al onderwerpen willen uitsluiten. Bijvoorbeeld omdat de 3 decentralisaties nog volop in ontwikkeling zijn. Een onderwerp dat nu nog abstract en ver weg lijkt kan over een tijdje toch actueel en waardevol blijken te zijn. Wel hebben een ordening aangebracht. Dit is op 2 manieren gedaan:

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Binnen de ontwikkelagenda zijn de agendaonderwerpen geordend naar:

- A. Bestaande onderwerpen die we doorontwikkelen, wettelijk verplichte onderwerpen en onderwerpen op gemeentelijk/regioniveau die andere regio's beïnvloeden. (oranje)
- B. Kansrijke onderwerpen voor samenwerking op inhoud en/of financiën (blauw)
- C. Onderwerpen die nu nog niet tot de oranje of blauwe groep behoren, maar die interessant genoeg zijn om hier wel te benoemen en in het zicht te houden. (geel)

De ontwikkelagenda is opgedeeld in vier kleinere agenda's die aansluiten bij de vier samenwerkingsrelaties rondom het Regionaal Kompas, de OGGz en MO. We onderscheiden vier samenwerkingsrelaties:

1. De gemeenten onderling
2. De gemeenten en de instellingen
3. De gemeenten en de financiers
4. De gemeenten en hun inwoners

Om vanuit het Regionaal Kompas een rechtstreeks verband te kunnen leggen met de ontwikkelagenda is het Regionaal kompas vertaald naar maatschappelijke effecten, welke hieronder aan staan gegeven.

Maatschappelijke effecten

Dit samenwerking op het gebied van het Regionaal Kompas levert een bijdrage aan de volgende maatschappelijke effecten:

Algemene maatschappelijke effecten, de paraplu:

1. Het aantal dak- en thuislozen ligt, aan het eind van de beleidsperiode, lager dan het aantal op 1 januari 2014.
2. De samenwerking tussen 0de, 1ste, 2de en 3de lijn (zie voor toelichting bijlage 4) is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd.
3. De participatie (volgens filosofie participatieladder hoofdstuk 4) neemt toe.

Maatschappelijke effecten op het gebied van preventie:

1. Er zijn minder crisissituaties.
2. Mensen met meerdere doelgroepkenmerken zijn bekend bij de gemeentelijke meldpunten.
3. Er zijn minder gedwongen huisuitzettingen.
4. Het aantal gedwongen opnames (BOPZ) neemt af
5. Het aantal klachten/meldingen van overlast op buurtniveau neemt af.
6. Het begrip van inwoners voor mensen met afwijkend gedrag neemt toe.
7. Het aantal personen dat blootgesteld wordt aan geweld in afhankelijkheidsrelaties neemt af.
8. Het aantal signalen (vroegsignalering) bij de gemeentelijke meldpunten neemt (relatief) toe.

Maatschappelijke effecten op het gebied van curatie

1. Niemand hoeft op straat te overnachten.
2. Geen enkel kind mag op straat overnachten.

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

3. Er zijn geen wachtlijsten en er is geen leegstand.
4. De gemiddelde verblijfsduur in een MO voorziening neemt af.
5. Het aantal betrokken instanties bij één cliënt(systeem) neemt af.
6. Het aantal ambulante begeleide cliënten neemt toe.

Maatschappelijke effecten op het gebied van rehabilitatie

1. Mensen wordt (onder voorwaarden) de mogelijkheid van herkansing geboden.
2. Het aantal cliënten dat terugvalt op een curatieve voorziening neemt af.
3. Het aantal cliënten met dagbesteding, baan, vrijwilligerswerk neemt toe.
4. Het aantal cliënten met een eigen inkomen uit betaald werk neemt toe.
5. Het aantal recidivegevallen neemt af.
6. Het aantal klachten/meldingen van overlast op buurtniveau neemt af.

Deze maatschappelijke effecten vloeien voort uit de voorgaande hoofdstukken. In de agenda hieronder is aangegeven welke stappen nodig zijn om deze effecten te realiseren. Het gaat hierbij om acties, het inzetten van processen, maatregelen, etc. Soms al heel concreet, soms nog als ontwikkelrichting of als stip op de horizon.

Voor alle diensten en activiteiten binnen dit programma geldt dat ze worden getoetst aan de SWA-principes: simpel, wederkerig en activerend. Daarnaast streven wij ernaar dat de monitoring van het uitvoeringsprogramma Regionaal Kompas simpel, arbeidsexpansief, eenduidig en efficiënt is.

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Groninger gemeenten onderling

Nr.	Welke samenwerking, wat gaan we regelen	Maatschappelijk effect	Nadere
1 A	Gemeenten zorgen ervoor dat een integrale aanpak (waaronder over het afstemmen van de verschillende netwerkstructuren) op de verschillende leefterreinen wordt geborgd in hun eigen beleid.	Aantal betrokken instanties bij een client(systeem) neemt af.	Dichtbij specifieke
2 A	Provinciale afspraken over aanpak huisverbod en huiselijk geweld.	Het aantal betrokken instanties bij één client(systeem) neemt af. Het aantal personen dat blootgesteld wordt aan geweld in afhankelijkheidsrelaties neemt af.	Er wordt gebaseerd op Kompas We houden financieel huiselijk of sociaal We spreken af dat prof in het si creëren kunnen worden
3 A	Gemeenschappelijk beleid ontwikkelen betreffende criteria en aanpak huisuitzettingen.	Er zijn minder gedwongen huisuitzettingen. Aan mensen wordt (onder voorwaarden) de mogelijkheid van herkansing geboden.	Er zullen woning de afspr zo veel dat gem
4 A	De Centrumgemeente Groningen stelt budget en beleidsruimte vast voor het provinciale deel MO en OGGz. De 8 regio's leveren voor 31 december activiteitenjaarplannen aan.	De samenwerking tussen 0 ^{de} , 1 ^{ste} , 2 ^{de} en 3 ^{de} lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd.	Conform
5 A	Afspraken over een interventie aanpak op OOGO regio niveau	De samenwerking tussen 0 ^{de} , 1 ^{ste} , 2 ^{de} en 3 ^{de} lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd. Er zijn minder crisissituaties	Er zullen worden VNN; E afsprak

Collegedebat - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

				veel mogelijk gelijklozend moeten zijn is het van belang dat de OOGO-regio's hun aanpak nauw op elkaar afstemmen.
6 A	Ontwikkelen ondersteuning in eigen omgeving		Het aantal betrokken instanties bij een cliëntstelsel neemt af. Het aantal ambulant begeleide cliënten neemt toe. Het aantal gedwongen opnames neemt af	Bijvoorbeeld ambulante teams samengesteld rond een cliënt vanuit nu vaak regionaal werkende zorgaanbieders die nauw samenwerken met wijkteam en interventieteams. Voorbeelden daarvan zijn Lentis, YNN, MEE, Zijlen, NOVO en Leger des Heils.
7 A	Er is een contactpersoon per gemeente die verantwoordelijk is voor coördinatie van wonen, inkomen en eventueel begeleiding, na terugkeer uit een curatieve (24 uren voorziening, noodopvang, detentie, etc.)		Het aantal recidivegevallen neemt af. Het aantal cliënten dat terugvalt op een curatieve voorziening neemt af	verbetering van de gemeentelijke registratie van de heraanmeldingen in NOIS (door aanpassingen systeem C3-groep)
8 A	Afspraken maken over activering van de doelgroep (verbinding Wmo en wet werken naar vermogen)		De participatie neemt toe	Gemeenten laten zien hoe ze binnen het arbeidsmarktbeleid/re-integratiebeleid Wwv de verbinding met het programma regionaal kompas maken.
9 A	Werken met een gelijklozende ordening van toeleiding/toegang en hier vervolgens op lokaal, regionaal en provinciaal niveau inhoudelijke en financiële afspraken over maken.		De samenwerking tussen 0 ^{de} , 1 ^{de} , 2 ^{de} en 3 ^{de} lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd	Een eenduidige structuur voor toegang en toeleiding vergemakkelijkt de overdracht tussen de verschillende niveaus van ondersteuning. Te behalen voordelen zijn: een warme overdracht, duidelijkheid voor regionale en provinciale instellingen, voorkomen dat inwoners tussen wal en schip belanden
10 B	Elke gemeente heeft een structuur ontwikkeld waar inwoners en professionals hun zorgen kunnen melden en waar de opvolging van die meldingen is geborgd		Mensen met meerdere doelgroepenmerken zijn bekend bij gemeentelijke meldpunten. Er zijn minder crisissituaties	Verwijsindex, meldpunten Zorg, OGGz netwerk, AMK zijn aanwezig Onderzoeken of we in naamgeving, taken van interventies, systemen e.d. gelijke termen en definities op provinciaal niveau kunnen vaststellen. Dat vergemakkelijkt samenwerking, overdracht
11 B	Afstemming zoeken en afspraken maken over de spreiding en taakverdeling regionale/provinciale opvangvoorzieningen		Het aantal klachten/meldingen van overlast op buurniveau neemt af. Niemand hoeft op straat overnachten Er zijn geen wachtlijsten en er is geen leegstand	We maken een meerjaren plan/overzicht op hoofdlijnen waar in de provincie bovenlokale opvangvoorzieningen MO/OGGz zijn of worden gerealiseerd.

Collegedebat - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

12 B In subsidiecriteria bepalen opnemen over het stimuleren van burgerparticipatie.	Het aantal betrokken instanties bij één cliënt(systeem) neemt af. Niemand hoeft op straat te overnachten.	Uitgangspunt: zwaardere opvangvoorzieningen gecentraliseerd en vanuit MO gefinancierd, 24 uur, 9 uur, ook (deels) in de regio.
13 B Inzetten op vroegsignalering door ledere gemeente.	Het begrip voor mensen met afwijkend gedrag neemt toe.	Afspraken over zaken als doorbetaling uitkering, doorbehandeling door lokale hulpverleners bij (tijdelijke plaatsing) in bovenlokale opvangvoorzieningen. Stimuleren van buurtinitiatieven/burgerparticipatie, open communiceren en het betrekken van burgers als het gaat om (het huisvesten van) kwetsbare buurtgenoten. Ook instellingen die verantwoordelijk zijn voor deze groep hierbij een rol in laten spelen.
14 B Afstemmen aanpak nazorg ex-gedetineerden.	Er zijn minder crisissituaties.	Deskundigheidsbevordering OGGZ coördinatoren, CIG-medewerker op gezamenlijk thema als RAAK, vroegsignalering, Meldcode, NOJS.
15 C Keuze voor een gemeenschappelijk jaarthema dat vanuit Regionaal Kompas gedurende 1, 2 jaren nader wordt voorbereid, gefinancierd en uitgerold.	Het aantal cliënten met eigen inkomen uit betaald werk neemt toe. De samenwerking tussen 0ste, 1ste, 2de en 3de lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd.	Er is een regionale aanpak van nazorg met daarin een kernrol van het Veiligheidshuis. Er worden gezamenlijke kaders afgesproken. Bij wie de uitvoering wordt ondergebracht is aan gemeenten.
	Het begrip voor mensen met afwijkend gedrag neemt toe.	Nader uit te werken mogelijkheden: - EKC's (regionale pool getrainde medewerkers) - "Aan Zet"-achtige organisatie - Alfabetisering MO doelgroep - Regionale campagne aanmelden vrijwilligersplekken, participatieplekken, ten behoeve van de OGGZ/MO doelgroep - Opdracht aan theatergezelschap voor educatief, inhoudelijk stuk.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Gemeenten en instellingen

	Welke samenwerking: wat gaan we regelen	Maatschappelijk effect	Nadere informatie, uitwerking en onderbouwing
1 A	Ontwikkeling meldcode MO/OGGZ (vgl. meldcode afhankelijkheidsrelaties)	Mensen met meerdere doelgroepenmerken zijn bekend bij de gemeentelijke meldpunten De samenwerking tussen 0de, 1ste, 2de en 3de lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd. Het aantal signalen (vroegsignalering) bij gemeentelijke meldpunten neemt (relatief) toe.	Gezamenlijke processtappen uitvoeringsinstanties bij zorgen/meldingen OGGZ: huiszetting en woonoverlast. De organisatie van de uitvoering zelf vormgeven binnen lokale setting en professionele vrijheid. Afspraken tussen 2de, 1ste en 0de lijn over de overdracht van cliënten. Zorgen dat de overdracht van cliënten van intramuraal naar ambulante behandeling en rehabilitatie goed geregeld is. Afspraken over monitoring van de doelgroep en afgesproken maatschappelijke effecten. Gezamenlijke wijze waarop we registratie van persoonsgegevens (onder andere NOIS) regelen. Er is lokaal een vast meldpunt als situaties "vastzitten" en/of acuut zijn. Ook voor inwoners bij overlast. Deelname meldcode vastleggen in subsidiërelatie.
2 A	Afspraken met woningbouwcorporaties beschikbaarheid contingent terugkeer- en oefenwoningen. Afspraken maken met corporaties over "woonkansbeleid". Hoe om te gaan met huurachterstand en overlast. Afspraken maken met corporaties over het inzetten van buurtcounselor/bemiddelaar of Eigen Kracht Conferentie bij het aanpakken van woonoverlast.	Er zijn geen wachtlijsten en er is geen leegstand. Het aantal ambulant begeleide cliënten neemt toe.	Op provinciaal niveau afspraken maken met woningbouwcorporaties en deze afspraken vastleggen in het stedelijk akkoord. Op lokaal niveau afspraken vastleggen in het leefbaarheidsplan. Creëren van een aantal piekken zodat de (dure) 24 uur opvang sneller doorstroomt. Opvang in de regio wanneer terugkeer naar eigen gemeente bijna niet mogelijk is (bieden nieuwe kans).
3	Aansluiten bij de regionale werkgeversbenadering in het kader van de Wwv.	Het aantal cliënten met eigen inkomen uit betaald werk neemt toe.	Het gaat om het verbinden van MO en OGGZ doelgroep aan (lokaal) beleid inzake werk en inkomen.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

A	Regionale/provinciale afspraken met bedrijfsleven, sportkoepels, vrijwilligerssteunpunten, etc.	Het aantal cliënten met dagbesteding, baan, vrijwilligerswerk neemt toe	Bijvoorbeeld werkgevenadering, participatieladder, Werkervaringsplaatsen, etc. Over werplekken, leerplekken en/of gekoppeld aan de inzet van bijvoorbeeld (woon)begeleiding, wonen alfabetisering, Voorlichting, begeleiding cliënten in zijn omgeving, goede protocollen, goede voorwaarden, burgerparticipatie.
4	B	Het begrip voor mensen met afwijkend gedrag neemt toe	Zorgaanbieders mandateren of dragen een aantal taken over dan wel participeren in de 1 ^{ste} lijn Zorgaanbieders leveren 2 ^{de} lijns zorg voor MO groep Zorgaanbieders dragen zorg voor deskundigheidsbevordering van lokale partners Voorkomen van dubbel aanbod en lacunes.
5	B	De gemiddelde verblijfsduur in een MO voorziening neemt af Het aantal ambulante begeleide cliënten neemt toe	Een budget beschikbaar stellen voor meerdere uitvoeringsorganisaties. Het gezamenlijk hiervoor een plan laten indienen. Gemeenten gaan in gesprek met instellingen en maken afspraken over deelname aan de verwijstindex, sociale teams, OGGZ, wijkteams, zorgcoördinatie, etc. Vrijwillig in vorm van een convenant. Meer of minder verplichtend bij subsidielaties/contracten.
6	B	Er zijn geen wachtlijsten en er is geen leegstand Het aantal betrokken instanties bij een client(systeem) neemt af	Het gaat hier hadrukkelijk ook om collectieve voorzettingen die zelfstandig in de samenleving aanwezig zijn en ongesubsidieerd. De voetbalclub, de visclub en de plaatselijke vrouwen horen hierbij. Andere voorzettingen zoals een kinderspeelplaats of een
7	B	Er zijn geen wachtlijsten en er is geen leegstand	Het aantal cliënten met dagbesteding, baan, vrijwilligerswerk neemt toe Het aantal klachten/meldingen van overlast op buurtniveau neemt af.
8	B	Afspraken maken met instellingen over het bijstellen/vernieuwen van het aanbod. Steekwoorden hierbij zijn eigen kracht, kanteling, prioritering en herbenoemen doelgroepen. De filosofie van eigen kracht en samenredzaamheid via breed pakket van collectieve mogelijkheden ter vervanging van individuele arrangementen	

			voorziening voor dagbesteding vragen wel degelijk overheidssubsidie. Voor de gemeenten ligt er nog een grote uitdaging hoe diversiteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van collectieve voorzieningen te realiseren. Het algemene principe dat mensen voor iets wat ze belangrijk vinden ook een bijdrage zullen moeten betalen zal ook nog veel aandacht vragen
9 B	Wijze van contractering aansluiten bij Wmo en 3 D werkwijze	Het aantal cliënten met dagbesteding, baan, vrijwilligerswerk neemt toe	Het is belangrijk om bij participatie niet alleen naar de inzet van Sociale Diensten te kijken. Door middelen te herschikken, aangepaste opdrachten aan werksinstellingen te verstrekken en hulpverlenende organisaties te betrekken kan een sluitend netwerk van participatiemogelijkheden voor de doelgroep ontstaan.
10 C	Vaststellen en verbeteren provinciale winterregeling.	Niemand hoeft op straat te overnachten.	Bestaande winterregelingen als uitgangspunt. Er hoeft geen uniform model te komen, wel een aantal minimale eisen en gezamenlijke eenduidige afspraken met bijvoorbeeld energieleveranciers.
11 C	Gemeenten en instellingen monitoren het gebruik van de opvang en maken afspraken over het aantal opvangplaatsen en het sneller doorstromen van cliënten.	Het aantal ambulante begeleidde cliënten neemt toe. De gemiddelde verblijfsduur in een MO voorziening neemt af.	Afspraken maken tussen gemeenten over de nazorg (begeleiding). Bonus/malusstelsel gebaseerd op gemiddelde verblijfsduur

Gemeenten en financiers

	Welke samenwerking, wat gaan we regelen	Maatschappelijk effect	Naders info en onderbouwing
1 A	Overleg en afstemming over de decentralisatie van de AWBZ met Zorgkantoor.	Het aantal recidive neemt af Er zijn minder crisissituaties Het aantal cliënten met dagbesteding neemt toe	Voldoende tijd voor gemeenten en aanbieders om op de veranderingen in te spelen. Voorkomen dat er kwetsbare groepen tussen wal en schip raken. Afstemming van beleid/gewenste maatschappelijke effecten
2 B	Afspraken maken met zorgverzekeraars over het inzetten van de ziektekostenverzekering t.b.v. buurtgerichte aanpak OGGZ/MO	Mensen met meerdere doelgroepenmerken zijn bekend bij de gemeentelijke meldpunten.	Voorbeeld is dat het wijkteam de beschikking krijgt over een totale set aan middelen en interventies op gebied Wmo, AWBZ en zorgverzekering en de bevoegdheid om deze ook te mogen inzetten.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedingen

				Aanvraag pilot bij zorgverzekeraars voor experiment (digitale hulpverlening, versterken kennis, kunde, vaardigheden mantelzorgers)
3 B	Overleg en afstemming over de decentralisaties van de Jeugdzorg met alle huidige financiers (Provincie, Bureau Jeugdzorg, AWBZ, ZvW).	De samenwerking tussen 0 ^{de} , 1 ^{ste} , 2 ^{de} en 3 ^{de} lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd. Het aantal betrokken instanties bij een cliëntstelsel neemt af	Voldoende tijd voor gemeenten en aanbieders om op de veranderingen in te spelen. Voorkomen dat er kwetsbare groepen tussen wal en schip raken. Afstemming van beleid/gewenste maatschappelijke effecten	
4 C	Op provinciaal niveau eisen stellen aan de subsidiering van MO instellingen. Op provinciaal niveau eisen stellen aan de samenwerking tussen MO instellingen	Het aantal betrokken instanties bij één cliënt(systeem) neemt af. De samenwerking tussen 0 ^{de} , 1 ^{ste} , 2 ^{de} en 3 ^{de} lijn is op provinciaal, regionaal en lokaal niveau vormgegeven en geborgd	Bijvoorbeeld door instellingen gezamenlijk te laten inschrijven op een case-load voor een bepaalde regio	

Gemeenten en inwoners

	Welke samenwerking; wat gaan we regelen	Maatschappelijk effect	Nadere info en onderbouwing
1 B	Houden van een tevredenheidsonderzoek onder cliënten of houden van interviews met cliënten. Een vast cliëntenpanel. Bezoek op uitnodiging, etc.	Monitoring van het uitvoeringsprogramma Regionaal Kompas is simpel, arbeidsexpansief, eenduidig en efficiënt.	Wat werkt wel, waarover is men tevreden, wat kan beter, etc. Niet over beleid, maar meer gericht op praktische maatregelen en voorzieningen.
2 B	Mogelijkheden creëren afspraken maken met cliëntgroep en context cliëntgroep binnen het kader van de doelstellingen van het programma.	De participatie neemt toe	Men kan hier kijken naar mogelijkheden zelfsturing zoals bijv. in de verslavingszorg (het zwarte gat). Buurt subsidies of zaken als collectief gebonden budget en zorgcoöperaties.
3 C	Input ervaringsdeskundigen meenemen bij de uitwerking van het in het Regionaal Kompas genoemde beleid.	De participatie neemt toe	Tijdens gesprekken met ervaringsdeskundigen in oktober 2012 is veel informatie verkregen.
4 C	Benoemen van een ambassadeur.	Het begrip van inwoners voor mensen met afwijkend gedrag neemt toe	Ambassadeur die enige bekendheid en aanzien bezit en zich bijvoorbeeld schaaft achter een specifiek thema en dit actief uitdraagt

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Hoofdstuk 6 Budgeten 2014 en verder

Met dit programma Regionaal Kompas 2014-2017 is een gemeenschappelijk kader gemaakt om door gezamenlijk inspanningen ondersteuning te organiseren voor mensen met meervoudige problematiek en zorgmijndend gedrag. Hiermee wordt een menswaardig bestaan geborgd en spannen we ons in om deze mensen zodanig te activeren dat zij meer en geïntegreerd participeren in de samenleving. De middelen hiervoor komen primair via de decentralisatie uitkering naar de Centrumgemeenten. Over de inzet van de middelen in het kader van het programma Regionaal Kompas worden gezamenlijk afspraken gemaakt, waarbij de raad van de Centrumgemeente uiteindelijk beslist.

Naast de inzet van middelen vanuit de Centrumgemeenten wordt van de regiogemeenten, geclusterd in zogenaamde OOGO regio's, verwacht dat zij ook eigen (financiële) inspanningen leveren op dit terrein. De problematiek van de bevolking varieert per OOGO regio en ook de financiële situatie is per gemeente verschillend. Van de gemeenten, inclusief de Centrumgemeente wordt verwacht dat men helder in kaart brengt welke middelen voor deze doelen worden ingezet.

Vanaf 2014 of 2015 zullen ook middelen beschikbaar komen vanuit de transitie AWBZ, Jeugdzorg en mogelijk ook de Wet Werken naar Vermogen. In dit programma Regionaal Kompas zal de ondersteuning van de bewoner leidend zijn voor de bepaling welke activiteiten ten behoeve van de bewoner zullen worden ondernomen. Dit houdt in dat ook de gelden die afkomstig zijn vanuit AWBZ en Jeugd onderdeel van de aanpak kunnen zijn: immers één gezin/huishouden, één plan, één regisseur/casemanager en één budget. Het hangt van de problematiek van de bewoners af welke bedragen AWBZ en Jeugdzorg uiteindelijk nodig zullen zijn.

Rijk (decentralisatie uitkering):

De huidige decentralisatie uitkering van het Rijk loopt tot en met 2013. In de junicirculaire (2012) van het Rijk is aangegeven dat er voor de nieuwe periode vanaf 2014 een herberekening van de CEBEON verdeling plaats zal vinden en een herberekening van de grensstrook. Dit houdt in dat:

- het totaal bedrag landelijk waarschijnlijk zal worden gecontinueerd,
- er onderling (tussen Centrumgemeenten) een nieuwe verdeling gaat plaats vinden. Bij de vorige berekening kwam Groningen gunstig uit de verdeling, de kans dat dit nu weer zo is, is klein.
- over de effecten van de grensstrook nog geen helderheid is.
- als er grote verschuivingen plaats gaan vinden, zullen deze waarschijnlijk geleidelijk in worden gevoerd.
- in de meicirculaire 2013 duidelijkheid over het budget 2014 (en verder) zal komen

Indicatief wordt uitgegaan van een bedrag tussen 12,5 en 13,3 miljoen Euro.

Centrumgemeente:

In 2013 staat een bedrag van € 511.000 aan veiligheidsgelden op de begroting. Dat is het laatste jaar dat de gemeente Groningen deze voormalige Rijksmiddelen heeft gecompenseerd. Er wordt vanuit gegaan dat de middelen na 2013 niet meer zullen worden gecompenseerd.

Collegiebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Een aantal curatieve voorzieningen wordt (deels) uit deze middelen bekostigd. Door het wegvallen van de middelen zullen er waarschijnlijk gaten in de begroting vallen.
Indicatief denken we dat het bedrag voor veiligheidsgelden na 2013 op nul komt te staan.

Cofinanciering gemeenten:

Elke OOGO regio levert voor het eind van het jaar een activiteitenplan in om invulling te geven aan de doelstellingen uit dit programma. De jaarlijkse accentverschuivingen zullen worden aangegeven in een jaarlijks regionaal op te stellen uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan geven de regiogemeenten inzicht in de besteding van de centrumgemeentegelden en daarnaast inzicht in de eigen financiële inspanningen die geleverd worden om het totale activiteitenplan per OOGO gebied te kunnen financieren. Een mogelijkheid om deze transparantie te leveren zou kunnen zijn om bedragen aan te leveren op basis van de gemeentelijke I.V. 3 nummers. Hierbij wordt benadrukt dat het niet de bedoeling is om, in deze moeilijke financiële tijden, met normbedragen of normpercentages voor cofinanciering te werken. Wel wordt de mogelijkheid open gehouden om de discussie hierover te starten indien de indruk zou ontstaan dat er weinig serieus met de cofinanciering wordt omgegaan.
Dit betekent dat we momenteel geen indicatie hebben voor cofinanciering 2014 en verder.

AWBZ:

De instellingen die actief zijn binnen de MO (Leger des Heils, Limor, Zienn en St. Huis) beschikken de afgelopen jaren gezamenlijk over een bedrag van ruim € 4.000.000 aan AWBZ begeleidingsgelden. Deze middelen zullen waarschijnlijk overgaan naar de centrumgemeente. Het is onduidelijk wanneer dit zal gebeuren.
De doelgroep gebruikt ook AWBZ begeleidingsgeld op individuele basis. Volgens het rapport samenloop van Breuer/Bureau Onderzoek van voorjaar 2012 zijn dit bescheiden bedragen. De exacte hoogte van het bedrag wordt duidelijk als de AWBZ is overgeheveld. We zullen een modus moeten vinden hoe deze gelden zonder aparte indicaties bij de cliënten van de doelgroep terecht zullen komen.

Jeugdzorg:

Het is op dit moment niet helder welk bedrag gemeenten zullen ontvangen in het kader van de transitie Jeugdzorg. Zeker is dat bij de aanpak van multiprobleemgezinnen veel jeugdzorggeld wordt ingezet. Er zal hiertoe een landelijk verdeelmodel worden ontwikkeld. De verwachting is dat de middelen per 2015 worden overgeheveld naar de gemeenten. Ook voor de Jeugdzorgmiddelen geldt dat het plan op de cliënt leidend moet zijn.

Participatiewet:

Deze transitie brengt wel nieuwe (participatie) doelstellingen maar waarschijnlijk komt er geen geld mee. Voor deze extra participatiedoelen zal dus uit andere budgetten, sponsoring of anderszins geput moeten worden.

Verdeling decentralisatiegelden

Wij streven naar een verdeling van de gelden over curatie enerzijds en de gelden voor Preventie en nazorg (terugvalpreventie) van 50% en 50%. Deze verhouding kan echter aangetast worden als zich grote groei voor gaat doen in de populatie Maatschappelijke opvang. De middelen zullen dan prioritair worden ingezet om mensen een menswaardig

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

bestaan te geven en de samenleving zoveel mogelijk te vrijwaren van overlast en de veiligheid van de burger zo veel mogelijk te beschermen.

De verdeling over de regio's zal opnieuw volgens CEBEON normen verlopen. Veranderingen in de landelijke criteria voor de CEBEON verdeling zullen doorgevoerd worden bij de onderlinge verdeling tussen de OOGO regio's. Voor het aanvragen van middelen zullen de regio's een activiteitenplan (zie bijlage 6) in moeten dienen waarin o.a. aangegeven wordt waar de middelen aan besteed zullen worden en hoeveel middelen de gemeente zelf inzet aan OGGz activiteiten.

Ten slotte:

Er is nog weinig bekend over het budget 2014 en verder. Een voorlopige inschatting dat er tussen €12,5 miljoen en 13,3 miljoen Euro aan decentralisatiegelden van het Rijk wordt ontvangen. Daarnaast zullen alle OOGO gebieden eigen middelen in moeten zetten. Na enkele jaren komt hier de mogelijke inzet van (een deel van) AWBZ en Jeugdgelden nog bovenop.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 1 Afkortingenlijst

OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
MO	Maatschappelijke Opvang
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
SWA	Simpel, Wederkerig en Activering
SW organisaties	Sociale Werkplaatsen
SES	Sociaal Economische Score (of Status)
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
REC	Regionaal Expertise Centrum
DBC	Diagnose Behandel Combinaties
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
ZVW	Ziekteverzekeringwet
BOPZ	Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
ASHG	Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld
MEE	Organisatie voor cliëntbegeleiding
NOVO	Instelling voor mensen met een verstandelijke beperking
Participatiewet	Opvolger van Wet werken naar vermogen
GKB	Groningse Kredietbank
EKC	Eigen Kracht Centrale
CEBEON	Bedrijf voor statistisch materiaal
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
GGD	Groninger Gezondheidsdienst
Integrale Toegang	Synoniemen: Wijkteam, Dorpteam, Buurtteam, Sociaal Team, Loket Zorg&Welzijn, Wmo Loket

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 2 Lijst geïnterviewde sleutelfiguren

Interviewlijst	
Instelling	Naam
Lectoraat OGGz	Gert Schout
Stichting Huis	Wim Koks
Lentis	Gerard Lohuis, Eric Holkers en Robert Mulder
VNN	Anton Apello
Limor	Fokke Jan van der Ploeg en Joris Stavinga
Humanitas	Jan Alting en Carolien Zoons
Welstad/ Tinten	Johan Brongers en Hennie Luppés
ZIENN	Lieuwe de Boer en Dorcas Pool
GGD/ BJZ (Zorg voor Jeugd)	Henk Lanting en Erik Reidt
Acantus	Klarie Ann Trip
Nijestee	Gaaike Eeuwema
OGGz coördinatoren	Jannie Wilms en Marian ter Velde
Veiligheidshuis	Inge Zwaan en Peter Draaisma
Kredietbank	Jan de Jong
AndersOm Thuisbegeleiding	Wim van der Bergh
Leger des Heils	Annette Bosch en Caren Cluppel
Gesprekken tijdens D-team bijeenkomsten	
Menzis/Hillegonda Naaijer	Piety Groenveld
Werk en Inkomen De Kompanjie	Tim Heeringa
Zorgbelang	Andries Kroeze
MEE	Saskia Bijlholt
Drieversdale	Cor van Hergaarde
MPG De Ploeg	Karin Brongers en Esther Gosseling
Gemeente Groningen	Onno van der Molen - AWBZ transitie Jeannette Niemeijer - Huiselijk geweld Hans Jager - Transitie Jeugd Jannie Dekker en Lonneke Kamp - reïntegratie en armoedeproblematiek
Ervaringsdeskundigen	Jento Pinkster - VNN Sietske Zwart - Lentis Peter Paul - Lentis Maria Ufkes - projectcoördinator BEL
Bijeenkomst 31 mei 2012	
ZIENN	Kees van Anken en Corrie Dam
Limor	Fokke Jan van der Ploeg en Francine Ernster
Stichting Huis	Wim Koks en Willemien Zuethoff
Leger des Heils	Annette Bosch en Caren Cluppel

Naast de individuele gesprekken en interviews is de notitie gedurende de tot standkoming er van meerdere keren met ervaringsdeskundigen, instellingen, ambtenaren en bestuurders besproken om na te gaan of de ingeslagen weg de goede is, de inhoud aansluit bij de realiteit en of de notitie kan rekenen op draagvlak. Het betreft de volgende overleggen.
- Ambtelijk OOGO (15 maart, 10 mei, 21 juni en 13 september)

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

- Coördinatoren OGGz (28 juni)
- Ambtenaren Jeugd, AWBZ, en Werk en Inkomen (consultatieronden juni en september)
- Bestuurlijk OOGO (12 juli en 25 oktober)
- Instellingen MO (31 mei en 27 september)
- Lunchbijeenkomsten ervaringsdeskundigen (11 en 18 oktober)

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 3 Weergave lunchbijeenkomsten ervaringsdeskundigen

In oktober 2012 hebben er gesprekken plaatsgevonden met personen die gerekend kunnen worden tot de doelgroep van het Regionaal Kompas. Tijdens een tweetal lunchbijeenkomsten in Winschoten en Groningen is aan de hand van vijf stellingen gesproken over onderwerpen uit het nieuwe Regionale Kompas. Deze vijf stellingen vertegenwoordigen niet letterlijk de visie en uitgangspunten van dit Kompas. De stellingen zijn vooral bedoeld geweest als middel om in de discussie informatie op te kunnen halen over een aantal belangrijke onderwerpen uit het Kompas. Uiteraard zijn deze onderwerpen genuanceerder uitgewerkt in het Kompas. Ook vormen een aantal uitkomsten van de discussie met de doelgroep input voor een nadere beschouwing. Deze zijn daarom opgenomen in de ontwikkelagenda van het Regionaal Kompas.

Afgesproken is om geen gespreksverslagen te maken van de lunchbijeenkomsten. Wel hebben we van alle vijf stellingen een samenvattende weergave gemaakt. Deze staat hieronder.

Zorg mijden is een keuze van de persoon zelf, daar moet je niet te veel energie in steken

- Is de wil er niet, dan ook niet dwingen! Dwang helpt niet!
- Als verslaafde heb je geen behoefte aan hulp, dan ben je maar met een ding bezig; "hoe kom ik aan drugs". Niet van verslaving af willen is nog geen zorg mijden, dat kan ook een bewuste keuze zijn.
- Bij dubbele diagnose, bij overlast of gevaar voor omgeving moet je wel investeren of eerder ingrijpen.
- 'Er zijn' door hulpverlening is belangrijk. Als mensen meer en meer afglijden, als er iets specifiek aan de hand is (ziekte, verlies o.i.d.) dan komt er vaak wel een moment waarop men hulp wil accepteren (de wil moet van binnenuit komen), dan moet de deur naar hulp openstaan.
- Zorg mijden kan ook bedoeld zijn als signaal. Dus wel behoefte aan zorg, maar dit niet rechtstreeks durven/kunnen/willen vragen. Of niet weten hoe deze hulp aan te nemen. Daarom juist een tegenovergestelde actie; zorg mijden. Hierdoor worden de problemen groter waardoor de hulpverlener min of meer gedwongen wordt om in actie te komen (en hoef je er als cliënt) er dus niet meer om te vragen.
- Zorg kan worden gemeden omdat men een andere hulpverlener wil, omdat men niet het gevoel heeft serieus te worden genomen. Er moet vertrouwensband of klik zijn met de hulpverlener.
- Motivatie voor zorg valt en staat met het hebben van keus en regie in trajecten.
- Als je hulp wilt worden er veel drempels opgeworpen waaronder;
  - vele malen met verschillende hulpverleners een intake hebben (men wordt doodziek van steeds weer het zelfde verhaal te moeten doen),
  - eigen bijdrage moeten betalen terwijl je schulden hebt,
- Niemand is in zijn hart echt zorgmijder. In feite zijn er maar weinig zorgmijders, als je de ingang maar weet te vinden. Weten waarom iemand zorgmijder is, er is vaak wel een reden voor.
- Volharden in tegenstelling tot dwingen.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

- Tips voor de hulpverlening:
  - aansluiten bij de persoon zelf,
  - vertrouwen creëren is van groot belang.
  - niet te hoog insteken maar kijk naar wat wenselijk en haalbaar is,
  - niet te snel oplossingsgericht willen werken.
  - hulpverleners komen (te snel) met een aanbod en luisteren niet genoeg naar de vraag. Het is beter om te komen met de vraag 'wat wil je dan wel' i.p.v. aanbod doen.
  - hulpverleners nemen nog te vaak eigen normen en waarden mee of denken te weten wat goed is voor de persoon, ook geen zaken overnemen maar juist ondersteunen in herstel,
  - vaak zijn hulpverleners te jong en/of onervaren, dus geen aansluiting

Als iemand mij een dienst bewijst mag ik verplicht worden een wederdienst te verrichten.

- Naar vermogen zouden mensen iets moeten kunnen doen, kijk goed wat iemand kan, in welk stadium zit iemand en neem het mee in het behandelplan of ondersteuningsplan.
- Het is afhankelijk van de persoon, sommigen zijn er misschien in het begin niet aan toe.
- Je kunt het niet zonder meer verplichten in ruil voor hulpverlening, het kan wel vanuit sociaal oogpunt. Vragen om een wederdienst mag, maar niet verplichtend.
- Liever niet spreken van 'verplichten' maar bijvoorbeeld van 'verwachten'.
- Veelal eerst verzet maar daarna ervaar je hoe het is om iets voor een ander toe doen en dat is een positief gevoel.
- Verplicht (of moreel verplicht) een wederdienst verrichten zorgt ervoor dat men het label (eigen) 'schuld' krijgen opgeplakt, alsof je er zelf voor kiest om hierin te belanden.

Eerst aan het (vrijwilligers)werk, dan pas de problemen aanpakken.

- Verschilt sterk per persoon en per situatie.
Soms toch eerst problemen oplossen voordat aan (vrijwilligers)werk kan worden gedacht, omdat het nog niet haalbaar is (bv. geen concentratie, vaak te laat komen of taken vergeten waardoor de baas je wegstuurt) en men er een nog groter minderwaardigheidsgevoel aan over houdt.
De crisissituatie en/of problemen moeten eerst boven een bepaald basisniveau zijn opgelost voordat met vrijwilligers(werk) kan worden begonnen. Als dit te snel gaat en het niet lukt dan is de klap erg groot en wordt het steeds moeilijker, hiermee kun je juist zorgmijders kweken.
Het kan te veel gevraagd zijn waardoor men bewust in de problemen raakt om maar niet terug te hoeven komen.
- Is men er aan toe dan kan (vrijwilligers)werk dienen als deel van de oplossing en dit dan ook inzetten. Werk is een vluchtheuvel, een stok achter de deur en houdt de persoon weg van het verkeerde milieu en het geeft energie en afleiding.
- Ideaal zou zijn als hulpverleningstraject en vrijwilligerswerk (participatie) gelijktijdig zouden starten. Participatie kan onderdeel van herstel zijn (geeft goed gevoel van eigenwaarde, geeft structuur, ritme, energie en afleiding en levert mogelijk sociale contacten op).

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

- Aansluitend betaald werk/vaste baan vinden is in de praktijk niet haalbaar (bijv. geen verklaring van goed gedrag). Er is in de maatschappij nog wel winst te behalen wat betreft het integreren op de arbeidsmarkt.

Ik zie in hulpverleningsland door de bomen het bos niet meer

- Aangegeven wordt dat een aantal verslaafden inmiddels zo ervaren in hulpverleningsland te zijn, dat ze juist gebruik weten te maken van het (grote) aanbod. Bijvoorbeeld het verkrijgen van slaap-, kalmeringsmiddelen en methadon via verschillende instanties. Dit biedt ook nog eens mogelijkheden om deze middelen deels door te verkopen. Zeker als ze voor meerdere dagen worden verstrekt.
- Het lukt meestal wel om hulp te vinden zolang je maar geen “dubbele diagnose” (verslaving en psychiatrisch beeld) hebt. De beschikbaarheid van hulp is dan niet het probleem, maar de dubbele diagnose vormt dan een reden voor instanties om de toegang tot hulp nog even uit te stellen.
- Ervaringsdeskundigen/ lotgenotengroepen zijn goed bruikbaar om een weg te vinden in hulpverleningsland. Ook weet men “via via” zelf vaak al snel waar je moet zijn voor bepaalde hulp of ondersteuning.
- De verschillende soorten hulpverlening zijn de laatste jaren beter afgestemd op de problematiek, maar de onderlinge afstemming tussen hulpverleners kan nog veel beter. Bijvoorbeeld telkens weer een nieuwe intake waar hetzelfde verhaal weer verteld moet worden.
- Lang niet altijd is het vinden van hulp het moeilijkste probleem, maar vormt de persoon of de opstelling van de hulpverlener zelf een belemmering. Bijvoorbeeld de soms hele jonge leeftijd en de inzet van stagiaires. Belangrijk is ook dat men het gevoel krijgt dat er “echt” geluisterd wordt, dat er “echt” interesse wordt getoond, en dat er voldoende tijd beschikbaar is.

Sociaal netwerk (familie, vrienden, kennissen) is belangrijk om actief mee te doen in de maatschappij

- Regelmatig worden familie, vrienden en kinderen niet ingeschakeld. Vanuit schaamte, trots en omdat men juist hen niet wil lastig vallen. Wel vormen partners en kinderen vaak een belangrijke bron van motivatie om problemen aan te pakken en niet op te geven.
- Het netwerk vormt een stok achter de deur. Als je niet de verantwoordelijkheid neemt om je aan afspraken te houden, loop je de kans je netwerk kwijt te raken.
- Het netwerk waarin men zit maakt voor sommigen eerder onderdeel uit van het probleem dan van de oplossing.
- Tijdens crisissen wordt vooral waarde gehecht aan professionals. Bij preventie en het voorkomen van terugval vormt het sociale netwerk vaker een belangrijke bron van steun. Maar soms ook een bedreiging. Terugvallen in oude patronen ligt al snel op de loer. Het breken met oude contacten is voor sommigen belangrijk om niet terug te vallen in oude patronen.
- Het netwerk heeft soms de neiging om problemen en oplossingen volledig over te nemen, waardoor een structurele oplossing uit blijft. Wel de symptomen bestrijden maar daardoor onvoldoende de oorzaken weg nemen. De eigen

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

verantwoordelijkheden en motivatie worden onvoldoende aangesproken. De emotionele band speelt een belangrijke rol bij het in stand houden van deze situaties.

- Familie en vrienden hebben ook ondersteuning nodig. Voor hen gaat het ook vaak om lastige situaties met een emotionele lading.

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 4 Cijfers over de doelgroep

In hoofdstuk 3 van dit Regionaal Kompas zijn de kenmerken en verschijningsvormen van de doelgroep kwalitatief beschreven. De hier onderstaande gegevens bieden een globaal inzicht in de omvang van deze kenmerken. De gegevens zijn afkomstig uit het NOIS, Onderzoek van Breuer en Bureau Statistiek Groningen (2012) en de daklozenmonitor Groningen.

Aantallen inwoners MO/OGGZ provinciaal	
Aantal actieve dossiers	3151
Percentage man	53,7%
Percentage vrouw	35,4%
Geslacht onbekend	10,9%
Percentage jonger dan 23 jaar	8,3%
Percentage ouder dan 65 jaar	9,6%

Top zes 1^e aanleiding	Aantal casussen
Psychisch functioneren	514
Huisvesting	452
Financiën	400
Sociale omgeving	392
Middelengebruik	266
Huiselijk geweld	210

Aantal geregistreerde feitelijke* en residentieel** daklozen en deelnemers aan begeleid wonen in de provincie Groningen in de periode 2003-2010:

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Feitelijk daklozen	659	656	577	627	650	671	688	684
Residentieel daklozen	135	151	178	180	154	149	160	156
Totaal daklozen	769	765	718	762	773	790	805	801
Deelname begeleid wonen	87	82	81	101	147	214	193	217

*Feitelijk daklozen zijn de personen die niet beschikken over een eigen woonruimte en die voor een slaapplek tenminste voor 1 nacht per maand aangewezen zijn op buiten slapen

**residentieel daklozen zijn personen die als bewoner staan ingeschreven in een instelling voor maatschappelijke opvang.

Aantallen huisuitzettingen provincie Groningen

Jaar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
aantallen	305	298	285	297	308	243	281	253	209

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Aantal huisverboden en meldingen huiselijk geweld provincie Groningen

	Huisverboden 2010	Meldingen huiselijk geweld 2010	Huisverboden 2011	Meldingen huiselijk geweld 2011
Eindtotaal	149	692	95	567

Verondersteld wordt dat mensen die tot de MO/OGGz groep behoren van relatief veel hulp, zorg en financiële ondersteuning gebruik maken, waarbij vaak ook nog eens sprake is van een overlap van interventies. Dit uitgangspunt is begin 2012 door Breuer en Bureau Statistiek gemeente Groningen onderzocht. Hieronder (sterk samengevat) de belangrijkste conclusies.

De MO populatie bestaat voornamelijk uit mannen. Bij de OGGz is de verdeling man/vrouw gelijkmatiger.
In het onderzoek is vast komen te staan dat er een behoorlijke samenloop in hulp en ondersteuning bestaat aan personen in de OGGz en MO. Voor de MO populatie geldt een sterkere samenloop van zorg, hulp en ondersteuning dan voor de OGGz populatie.
Een relatief groot aantal cliënten, vooral binnen de OGGz, heeft een WWB uitkering. Het is nog onduidelijk hoe de rest aan een inkomen komt

Collegebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 5 Ordening van het lokale sociale domein

Nulde lijn

De nulde lijn staat voor alles waarmee inwoners hun leven zelf regelen, invulling aan de dag geven en eventuele problemen oplossen. Voor werk wordt gebruik gemaakt van het uitzendbureau of het werkplein en de digitale vacaturebanken. Voor vervoer het Openbaar vervoer, de eigen auto, de bus, de taxi, de fiets, poolen, vrijwilligers, buurtbox, etc. Voor dagbesteding en sociale contacten alle mogelijkheden om maatschappelijk, recreatief, sportief, educatief en ondernemend de dag door te brengen.

Bij eventueel benodigde zorg en ondersteuning gaat om het benutten van de mogelijkheden van het netwerk, de bus, vrijwilligers, mantelzorg. En benutting van de lokale economie met dienstverlening op het terrein van het voeren van een huishouding en hand en span-diensten in en om het huis. Kortom het benutten van het hoge peil van voorzieningen en mogelijkheden van de samenleving.

Eerste lijn

Bij het benutten van de eerste lijn gaat het om situaties die niet of onvoldoende in de nulde lijn opgelost kunnen worden. Situaties die veelal gekenmerkt worden door problemen op het terrein van beperkingen en zorg.

Voor werk wordt gebruik gemaakt van intensievere ondersteuning bij re-integratie.

Voor zorg en ondersteuning wordt gebruik gemaakt van het maatschappelijk werk, de huisarts, de fysiotherapeut en collectieve voorzieningen van de Wmo.

De eerste lijn is toegankelijk en lokaal georganiseerd. In plattelandsgemeenten kan dat overigens voor inwoners wel betekenen dat er sprake is van een aanzienlijke reisafstand.

Tweede lijn

De tweedelijnszorg bestaat uit individuele zorg en ondersteuning die pas na een doorverwijzing en indicatie toegankelijk is. Voor werk gaat het dan bijvoorbeeld om een arbeidsplek op basis van de Wsw of een loonkostensubsidie Wwb. Voor een zinvolle invulling van de dag maakt de inwoner gebruik van AWBZ gefinancierde dagbesteding.

En bij vervoersbeperkingen wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van een individuele voorziening van de Wmo. In het geval van medische zorg gaat hier bijvoorbeeld om hulp vanuit de GGz, een dermatoloog in het ziekenhuis, maar ook de individuele hulpmiddelen van het Wmo loket vallen hieronder. Ook begeleiding van Limor of NOVO valt onder dit type hulp. De zorg en ondersteuning is lokaal dan wel regionaal georganiseerd en wordt in toenemende mate ambulante en bij de inwoners thuis aangeboden.

Derde lijn

Er zijn situaties waarbij gebruik moet worden gemaakt van specialistische zorg en ondersteuning. Veelal wordt deze zorg in ziekenhuizen en intramuraal aangeboden.

Collegedebrief - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 6 Format activiteitenplan OOGO gemeenten

Format aanvragen activiteitenplan OOGO gemeenten   OOGO regio: .....   Jaar: .....
Visie regionaal Kompas 2014-2017   Dit activiteitenplan gaat over kwetsbare mensen met meervoudige problematiek die zelf moeilijk in staat zijn hun zelfredzaamheid te handhaven en zelfstandig vorm te geven aan een sociaal (steun) netwerk. Het plan richt zich op preventie en terugvalpreventie (=nazorg). Curatieve voorzieningen zijn op bovenregionaal niveau georganiseerd. Dit plan gaat uit van de inclusie gedachte. De inclusie gedachte staat voor ieder een eigen plek geven in de bestaande samenleving, ieder aansluiten op de samenleving en een samenleving bouwen op diversiteit. Vanuit de optiek van “ mensen met een beperking” gaat de inclusieve samenleving om een vraag naar “nodig- zijn en iets bij te dragen hebben. Naast het ombuigen van neerwaartse mobiliteit naar opwaartse mobiliteit is het doel vooral maatschappelijke steunstructuren te organiseren en zingevingsmogelijkheden te creëren.   De wijze waarop we dit willen realiseren is: - Bijdragen aan preventieve netwerken in buurten, dorpen. Teams die de sociale participatie van mensen bewaken, stimuleren en faciliteren. Dit programma wil borgen dat ook de mensen met de zwaarste problematiek zoveel mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven participeren.   - Leun en steun in de omgeving: dichtbij, persoonlijk en uitlegbaar   - Helpers weg: weerbaarheid en omgaan met maatschappelijke problemen in de samenleving, professionals in de tweede lijn.   - Iedereen is nodig ten bate van het geheel   - SWA; interventies zijn simpel, wederkerig en activerend.
Visie OOGO regio   <i>Hier in tien regels de specifieke invulling van de regiovisie voor dit gebied. Een visie die geldt tot en met 2017.</i>
Activiteitenplan: <i>In dit plan wordt aangegeven welke concrete activiteiten worden ondernomen om invulling te geven aan deze visie. Het mag een meerjarenplan zijn. Noodzakelijk is echter dat ook de activiteiten van een concrete jaarschijf worden aangegeven. Doe dit in 1 A4 . Concrete projectplannen kunnen als bijlage worden bijgevoegd.</i>
Begroting en financiering: Hier volgt een begroting van de kosten per onderdeel en een financiering van de kosten. Uit de financiering dient te blijken: - Bijdrage OOGO gemeenten   - Bijdrage andere partijen (provincie, fondsen, AWBZ, ziektekosten, participatiefonds enz)   - Gevraagde bijdrage centrumgemeente t.b.v. Regionaal Kompas 2014-2017   Aangeven welk restant van huidig jaar en evt. vorig jaar men waarom wil meenemen.
Voorwaarden: - activiteitenplan voor volgend jaar uiterlijk 31 dec. Binnen bij CMS, OCSW Groningen   - Bij twijfel of activiteit binnen regiovisie en binnen het regionaal Kompas “Onder dak”valt vooraf

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

toestemming vragen bij programmateam.

- Kosten voor niet gemelde of niet goedgekeurde activiteiten worden niet vergoed en weer teruggehaald
- Voor 1 mei van opvolgend jaar wordt jaarrapportage en financiële verantwoording aan CMS aangeleverd volgens de voorwaarden zoals door CMS aangeleverd.
- Te controleren zichtbaarheid dat de extra gelden ingezet worden voor extra activiteiten.
-

Collegedebat - Concept Programma regionaal Kompas wensen en bedenkingen

Bijlage 7 Procesverslag samenwerking programma Onder Dak 2014-2017

In dit procesverslag komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Hoe verliep de totstandkoming van het programma voor dit initiatief?
- Het voorstel dat centrumgemeente Groningen heeft gedaan in november 2011
- Het proces van de samenwerking in 2012.

Programma Onder Dak "oude stijl".

Het huidige beleidsstuk (Onder Dak 2010-2013) is geschreven door de programmamanager van de centrumgemeente. Dit stuk is in het ambtelijk OOGO besproken en, na eventuele wijzigingen, aangeboden aan het bestuurlijk OOGO. Nadat er instemming was vanuit dit overleg, werd het stuk ter vaststelling aangeboden aan het college en de gemeenteraad van Groningen. Nadeel van dit proces was dat de interactie over de nota aan het eind van het traject zat. De centrumgemeente had haar beleid geformuleerd en de andere gemeenten konden daar nog een visie opgeven. Door deze werkwijze was het niet altijd mogelijk om fundamentele wijzigingen aan te brengen aangezien de nieuwe beleidsperiode bijna was aangebroken en het stuk vastgesteld moest worden.

Het novembervoorstel.

In november 2011 heeft de centrumgemeente in het laatste ambtelijk OOGO het voorstel gedaan om het nieuwe programma Onder Dak in coproductie te schrijven. Er zijn middelen beschikbaar gesteld om voor een aantal dagdelen in de week ambtenaren van de regiogemeenten toe te voegen aan het team dat de nota ging schrijven. Uiteindelijk hebben de volgende mensen in januari 2012 plaatsgenomen in het D-team:

- Harm Brouwer (Groningen)
- Ingrid Voerman (Groningen)
- Jitske Dalstra (De Kompanjie)
- Margot IJlst (Haren)
- Manon Pruijm (Leek)
- Robert Heuving (Stadskanaal)
- Monique Veldt (Delfzijl)

Het voordeel van een coproductie is dat er:

- Draagvlak voor het gezamenlijk plan ontstaat
- Er verschillende inhoudelijke disciplines input kunnen leveren aan het plan en
- Er meer informatie verzameld en gedeeld kan worden met instellingen en burgers over de conceptnota

De centrumgemeente heeft gefaciliteerd op de volgende zaken:

- Vergoeding per dagdeel voor de ingehuurde collega's van de andere gemeenten (een aantal mensen voor 2 dagdelen en een aantal voor drie dagdelen)
- Werkplek
- Laptop en token om in te loggen
- Toegangspasje

Collegedebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

Het samenwerkingsproces in 2012.

In januari 2012 is er een voorbereidingsafsprakenafpraak geweest om de zaken te regelen in de facilitaire sfeer. Het ging hierbij onder andere over het vinden van een geschikte dag waarop iedereen in Groningen aanwezig zou zijn. Dat is de donderdag geworden. Op 2 februari 2012 vond de eerste officiële bijeenkomst plaats.

De eerste vergaderingen zijn gebruikt om kennis te maken met elkaar en kennis uit te wisselen. De meeste mensen kenden elkaar vanuit het ambtelijk OOGO maar er waren ook "nieuwkomers" toegevoegd. Gezamenlijk werd een plan bedacht om tot de nota te komen: eerst informatie en ideeën verzamelen en toetsen, daarna pas schrijven.

In de eerste maanden is het erg druk geweest met afspraken maken met instellingen en collega's. In tweetallen zijn 18 interviews afgenomen aan de hand van gezamenlijk opgestelde interviewvragen. Deze verslagen zijn uitgewerkt, besproken en hebben veel input geleverd voor de nota.

Behalve dat we eropuit zijn gegaan om informatie op te halen, hebben we ook mensen gevraagd om tijdens een overleg op OCSW in anderhalf uur hun visie op de OGGz uit te doeken te doen. Na het ene overleg had je het idee dat alle oplossingen wel bekend en getoetst waren, na een andere "lezing" liep het hoofd over en had je het idee dat het weer helemaal anders moest.

Het te schrijven stuk is in hoofdstukken verdeeld over tweetallen binnen het team. Op deze manier kon je altijd sparren over het onderwerp maar was er ook vervanging als iemand een keer niet kon komen. De eerste deadline voor het gereed hebben van een conceptstuk was half mei. Dat is gelukt.

Met het conceptstuk zijn collega's ambtenaren op de vakgebieden Jeugd, Wmo en Sociale Zaken bezocht. Zij konden feedback geven op het stuk en tegelijkertijd toetsen of het aansloot op de beleidslijnen binnen de diverse gemeenten. We kwamen erachter dat veel gemeenten op hoofdzaken dezelfde inzichten hadden. Het stuk is ook besproken in het ambtelijk OOGO en met de instellingen in Het Paleis. Ook deze feedback is meegenomen.

In april is Saskia Bijlholt van MEE Groningen aangetrokken om het contact met de doelgroep te zoeken. Op deze manier konden wij uit eerste hand vernemen hoe deze mensen onze beleidsideeën beleefden. In mei zijn er ervaringsdeskundigen van VNN en Lentis bij ons op bezoek geweest. Daarnaast zijn er voorbereidingen gedaan voor een consultatie van de doelgroep in bredere zin. In deze periode heeft een Ingrid Voerman het team verlaten vanwege drukte in de eigen werkzaamheden. Deze positie is niet opnieuw ingevuld.

In de zomervakantie is er op een laag pitje doorgewerkt aan het stuk. Begin september was het team weer volledig en is er een opzet gemaakt voor de laatste hoofdstukken. Het ging hier bijvoorbeeld over de veranderagenda, de prioritering hierin en het financiële hoofdstuk waarin de huidige situatie werd geschetst.

Na het schrijven van dit stuk, is er weer een afspraak geweest met de instellingen. Ditmaal is van Het Kasteel gebruik gemaakt. De partijen hebben hier feedback gegeven over het stuk

Collegebrief - Concept Programma regionaal kompas wensen en bedenkingen

en waar zij hun rol zagen. Maar ook beren, valkuilen, kansen en samenwerkingsmogelijkheden werden gedeeld.

In oktober hebben er twee consultatiebijeenkomsten plaatsgevonden met de doelgroep. Met behulp van een aantal stellingen zijn ambtenaren en wethouders met daklozen, verslaafden en mensen met psychiatrische problematiek in gesprek gegaan. Deze gesprekken zijn als zeer waardevol ervaren om input te krijgen en de doelgroep heeft ook aangegeven hun verhaal kwijt te kunnen. Het hele proces om deze doelgroep te consulteren in verband met een nota, wordt in een apart draaiboek beschreven.

De laatste updates zijn aan de nota toegevoegd en het is wederom in het ambtelijk OOGO en bestuurlijk OOGO besproken. Alle partijen zijn tevreden over het stuk en de laatste puntjes worden op de i gezet.

Uiteindelijk wordt het stuk in twee delen aan de gemeenteraad van Groningen aangeboden: een eerste versie waarin het beleid staat uitgestippeld en een tweede versie waarin de financiële afspraken gemaakt worden. Daarna wordt de notitie aan alle afzonderlijke colleges van de Groninger gemeenten aangeboden.

Op 20 december 2012 heeft het D-team zich opgeheven.

Conclusie samenwerkingsproces

Gebleken is dat de gekozen samenwerkingsvorm goed uitgewerkt heeft. Het eindresultaat is een aan de praktijk getoetste notitie, waarbij alle bij de MO en aanverwante beleidsterreinen betrokken personen en instellingen een aandeel hebben gehad.

De teamleden hebben ieder hun eigen kennis en expertise ingebracht wat er voor gezorgd heeft dat het een integrale notitie is geworden. Er is veel gediscussieerd en gebrainstormd. Ieder had in het proces een eigen aandeel waarbij gebruik werd gemaakt van de individuele kwaliteiten. Er is veel van elkaar, het proces, maar vooral ook van de mensen met wie is gesproken geleerd.

Bijlage - ow ing.st. 130306

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Onderwijs en Welzijn 6 maart 2013

COLLEGEGBRIEVEN (te vinden in het Raad Informatie Systeem)

Nr.	Datum	Onderwerp	Advies	Opmerking
1.	01-02-2013	Wijzigingen lange termijn agenda (portef. Isth)	tkn	Verwerkt in LTA
2.	05-02-2013	Lange Termijn Agenda Raad (portef. Schroor)	tkn	Verwerkt in LTA
3.	05-02-2013	Beantwoording vragen Multierrapport	tkn	Voorstel: afvoeren van LTA
4.	05-02-2013	Voortgang O2G2 en Onderwijs Algemeen	tkn	
5.	07-02-2013	Klanttevredenheidsonderzoek sporthallen	tkn	Voorstel: afvoeren van LTA
6.	14-02-2013	Leerlingenvervoer	tkn	
7.	15-02-2013	Informatie over uitvoering moties bij vaststelling cultuurnota 2013-2016	tkn	Verwerkt in IM-lijst
8.	15-02-2013	Concept Programma regionaal kompas 'actief onder dak' 2014-2017, wensen en bedenkingen	discussie	Geagendeerd (B2)
9.	15-02-2013	Lange-termijn agenda (portef. Visscher)	tkn	Verwerkt in LTA
10.	21-02-2013	Informatie ontwikkelingen vernieuwing sociaal domein	discussie	Geagendeerd (B1)
11.	22-02-2013	Motie Duurzame sportaccommodaties/Ledverlichting	tkn	Verwerkt in IM-lijst

OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN (achter inlogcode)

Nr.	Datum	Afzender en onderwerp	Advies	Opmerking
1.	25-01-2-13	Ouderenraad Groningen, vergroting van de computervaardigheid van ouderen + brochure Project OZO	tkn	Brief = digitaal, brochure ligt ter visie in visiekast
2.	30-01-2013	Directeuren Maatschappelijke Organisaties Noord (DiMON), brochure Bouwstenen voor een nieuw sociaal beleid	tkn	Brief + brochure digitaal

0Verslag 6 februari 2013

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 6 februari 2013
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.00 uur

Aanwezig: de heer D. Jager (voorzitter, VVD), de dames M. Dekker (PvdA), B. Enting (PvdA), A. Postma (GroenLinks), N.G.J. Temmink (SP), S. Klein Schaarsberg (Student en Stad), M. Wilschut (Partij voor de Dieren), de heren M.D. Blom (VVD), J. Evenhuis (VVD), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadsparij), P.S. de Rook (D66), R. Bolle (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie)

Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw J.A. Visscher (SP), de heren D. Isha (PvdA), T. Schroor (D66) *tot BI Afwezig m.k.:* mevrouw E. van Lente (PvdA), de heer J. Bolhuis (Stadsparij)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op twee vanmiddag toegezonden wat langere mededelingen van wethouder Isha over 1 miljoen euro extra voor cultuur in het Noorden en de herijking van het museumbestel.

Wethouder Visscher:

- Meldt dat de opstartproblemen van de nieuwe Wmo-vervoerder gelukkig verleden tijd zijn.
- Herinnert eraan dat de VNG pleitte voor een onderzoek vooraf naar de condities van de drie decentralisaties. In overleg met het kabinet is besloten tot een ministeriële commissie die al werkenderweg kijkt hoe realistisch het is en wat er moet gebeuren. Nadere informatie volgt.

Wethouder Isha:

- Brengt een uitnodiging van de Kunstraad over voor een werkbezoek. Een evaluatie is afgesproken.
- Wees de sportpas af wegens kosten, geringe effectiviteit en weinig animo, maar gaf het Bureau Statistiek opdracht sportvoorkeuren van vmo'ers in kaart te brengen om ze op een gerichte manier meer aan het sporten te krijgen.
- Hield gister met het college de Topsportnota aan vanwege de beroerde financiële situatie. Een besluit volgt later bij de totale financiële afweging.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Afspraken en planning

De voorzitter:

- Verzoekt de collegebrieven over sport- en onderwijszaken te betrekken bij de LTA.
- De punten van wethouder Schroor worden in zijn brief over de LTA toegelicht.
- Wethouder Visscher komt per brief terug op 2012-23, 2012-25, 2012-26 en 2012-32.
- Wethouder Isha komt terug op 2012-27.
- 2012-29: De visie Drafbaan is overgedragen aan wethouder Van der Schaaf.
- 2012-30: De ontwikkeling van de sporthal van het Noorderpoortcollege moet voor de zomer rond zijn. 1 april 2013 volgt een tussenrapportage.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is teleurgesteld in het uitstel tot oktober van het in kaart brengen van de capaciteitsproblemen van de gymzalen in Gravenburg en De Wijert (2013-5) en wil meer argumenten.

0Verslag 6 februari 2013

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Vraagt wanneer nadere informatie volgt over duurzame sportaccommodaties (2012-46/2011-70).

Mw. Postma (GroenLinks):

- Verzoekt het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid (opnieuw) ter inzage te leggen.
- Krijgt graag voor vaststelling de gelegenheid de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) te bespreken.
- Mist laaggeletterdheid op de LTA (evaluatie in het eerste kwartaal, voortgangsrapportage in visienota educatie).
- Vraagt een toelichting op het uitstel van het nieuwe akkoord vensterscholen. Het schooljaar 2013-2014 wordt zo niet meer gehaald.

Dhr. De Rook (D66):

- Verzoekt het college parallel aan de voorzieningenvisie op Meerstad een strategie te bepalen voor de Driebondschool.

Mw. Enting (PvdA):

- Informeert naar stand van zaken rond sociale teams.
- Informeert namens de hele commissie naar het gesprek met O2G2 over de statuten, SLA en het juridisch eigendom (2013-144). Is ook over fusies gesproken?

Mw. Dekker (PvdA):

- Ziet de discussie over verzelfstandiging van Oosterpoort en Stadsschouwburg graag op de LTA.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Vindt bespreking van het initiatiefvoorstel Een plek voor jongeren in juni aan de late kant, omdat het op de IM-lijst voor maart gepland staat.

Wethouder Schroor:

- Stelt de raad schriftelijk op de hoogte van de situatie en zal proberen de besluitvorming over gym- of sporthal te versnellen. De uitvoering start niet voor 2014.
- Zorgt dat de raad inzage krijgt in het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid.
- Antwoordt dat de raad uitgenodigd is voor de tweede sessie van het Groninger Onderwijspact op 11 februari 2013. Na het vaststellen van gezamenlijke ambities kan de LEA snel uitgewerkt worden.
- Probeert in mei of juni een presentatie te organiseren over het Onderwijspact met ook de LEA.
- Komt in mei of juni met een plan van aanpak vensterscholen. De vernieuwing legt accenten op participatie van ouders en kinderen, maatwerk per wijk en aansluiting bij gegevens van landelijke jeugdcentra. Volgend schooljaar komt inderdaad te vroeg voor invoering.
- Vindt onzekerheid voor de Driebondschool onwenselijk, wacht niet op ontwikkelingen in Meerstad en bespreekt de komende tijd verschillende opties met de schoolbesturen. Komt hierop terug.
- Gaat ervan uit dat voor het onderhoud van de Driebondschool op korte termijn oplossingen worden afgesproken.
- Verwacht binnen twee weken het protocol over SLA en duidelijke afspraken met O2G2 over de informatievoorziening en werkwijze rond jaarplannen en begrotingen.
- Sprak met de voorzitter van de Raad van Toezicht van O2G2 af elkaars adviseurs met elkaar een compromis te laten sluiten over een statutenwijziging betreffende het ontslag van de Raad van Toezicht door de raad. Beide partijen committeren zich aan het spoedig te verwachten resultaat.
- Besprak juridisch eigendom nog niet en gaf voorrang aan onderwijshuisvesting in 2014.
- Plande afspraken met de schoolbesturen om wensen te inventariseren voor huisvesting om tot een gedragen voorstel voor onderwijshuisvesting in 2014 te komen. Waarschijnlijk zal hierdoor minder gebruik worden gemaakt van de bezwaarschriftencommissie.
- Antwoordt dat in april nadere informatie over duurzame sportaccommodaties volgt. Op 26 februari 2013 is er een bijeenkomst over een aantal aspecten.

0Verslag 6 februari 2013

Wethouder Visscher:

- Stuurde een collegebrief over sociale teams, die in de herschikking van het sociale domein zo goed mogelijk verbonden zullen worden met de CJG's.
- Is druk bezig een oplossing te vinden voor Een plek voor jongeren en was onder de indruk van een bezoek aan jongerengroepen bij SCN.

A.5. Rondvraag

Dhr. Blom (VVD):

- Informeert naar de voortgang van een nieuw veld voor GHBS en financiering van de kleedkamers.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Hoort dat Gronitas gefrustreerd is over de gesprekken met het college. Hoe ziet het college dit?

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Vraagt informatie over het opheffen van de lokale bureaus van het FIOM en de aansluiting die ze zoeken bij regionale organisaties om als kennisinstituut door te gaan.

Mw. Dekker (PvdA):

- Informeert naar de stand van zaken rond uitstel of heroverweging van de fusie tussen het Kunstencentrum en de Muziekschool.

Wethouder Visscher:

- Kreeg nog geen antwoord op een brief aan de staatssecretaris over het FIOM en komt hierop terug in de aangekondigde LTA-brief.

Wethouder Isha:

- Stelt met spijt vast dat de onderhandelingen met Gronitas steeds stroever verlopen. Een verhuizing naar Paddepoel wees het bestuur af op emotionele gronden, terwijl de leden verspreid over de stad wonen. Op Corpus den Hoorn wil Gronitas per se een eigen clubhuis hebben, in plaats van bij het wat groot behuisde GRC in te trekken met eigen bestuurskamers.
- Kreeg afgelopen week een nieuw voorstel van Gronitas waarin ze eigen kleedruimten en een kantine eisen. De gemeente zou de kantine à 400.000 euro moeten betalen, terwijl Gronitas maar tweehonderd leden telt, er andere mogelijkheden zijn en er een premie is van 100.000 euro van FC Groningen voor hun vertrek. Deze opstelling is voor het college onacceptabel.
- Zet druk op de onderhandelingen met Gronitas, omdat een oplossing van invloed is op het geheel van de komst van FC Groningen, een nieuw complex van sanitair voor de clubs met mogelijk ook plek voor GHBS en een nieuw hockeyveld.
- Wijst op een andere optie voor GHBS om de kleedruimten deels zelf te financieren.
- Constoteert dat bevrozing van de fusieplannen tussen Muziekschool en Kunstencentrum tot vooruitgang in de delicate besprekingen heeft geleid en informeert met wethouder Schroor de raad zodra de besprekingen wat opleveren.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Collegebrieven van 7 december 2012 'Onderzoek naar zelfdoding in Groningen' en 'De psychosociale gezondheid van de jeugd in de gemeente Groningen'

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Bedankt betrokkenen voor de nuttige rapporten.
- Vindt het goed dat Groningen een van de koplopergemeenten is in de aanpak van eenzaamheid.
- Stelt voor een soort aanvalsplan eenzaamheid op te stellen om met de vele betrokken organisaties mogelijkheden te verkennen hulp effectiever te maken en uitwisseling tussen praktijk en wetenschap te bevorderen. Met een aanvalsplan blijft het thema op de agenda.
- Begrijpt dat het op scholen moet gebeuren, maar verzoekt te onderzoeken welke rol de gemeente kan spelen bij het tegengaan van pesten. De gemeente vraagt ook aandacht voor Bslim en verkeersveiligheid op scholen.
- Pleit ervoor pesten prioriteit te geven en op de LEA te plaatsen en overweegt een motie.

0Verslag 6 februari 2013

- Wijst op de grote expertise van de universiteit met een bewezen effectief pestprogramma en vraagt of het college scholen wil stimuleren het juiste pestprogramma te kiezen.
- Informeert of de sociale ontwikkeling van kinderen wordt bijgehouden. Dit kan met vragenlijsten waarin kinderen een aantal keer per jaar aangeven wie hun vriendjes zijn en of ze gepest worden.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Denkt dat een aanvalsplan eenzaamheid wel wat bij zou kunnen dragen aan het in kaart brengen van het probleem, maar vraagt zich af in hoeverre de gemeente verder een rol kan spelen.
- Ziet bij het tegengaan van pesten rollen voor schoolmaatschappelijk werk, ouders, leerkrachten en CJG's.
- Vindt met GroenLinks dat voorkomen van pesten de beste oplossing is.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Constateert dat meer verwacht wordt van maatschappelijke saamhorigheid en het omkijken naar elkaar.
- Vindt een aanvalsplan en rondetafelgesprekken goede hulpmiddelen om eenzaamheid aan te pakken.
- Wijst op het positieve effect van een groene omgeving op depressie, ADHD en angststoornissen. Een groene omgeving is gezond en levert economisch voordeel op, zo blijkt uit het TEEB-rapport.
- Steunt het prioriteren van pesten in de LEA. De gevolgen voor gepesten én pesters zijn groot. De laatsten worden vaker delinquenten.
- Ziet wel een rol voor de gemeente om pesten tegen te gaan in de begeleiding van scholen en het ondersteunen van ouders. Ouders geven ook aan hulp te kunnen gebruiken in de opvoeding.

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Is verontrust over eenzaamheid en suïcide, maar ziet het als een ethisch vraagstuk waar de gemeente minder goed een rol in kan spelen dan in morele vraagstukken, zoals gelijkheid en alcoholgebruik door jongeren. De gemeente heeft hiervoor ook geen expertise.
- Ziet een rol voor de gemeente om het maatschappelijk middenveld te faciliteren en ondersteunen.
- Noemt het ook een gemeentelijke taak de stad leefbaar te houden door onder meer het aanpakken van werkloosheid en armoede.
- Ziet de rondetafelgesprekken liever over zelfdoding gaan, omdat eenzaamheid daar maar een factor in is.
- Vindt het vreemd dat het onderzoek geen oorzaken opleverde voor de verhoogde risico's op zelfdoding in Groningen.
- Sluit wat betreft pesten aan bij de bijdrage van GroenLinks.

Mw. Dekker (PvdA):

- Ziet een tegenbeweging van initiatieven meer naar elkaar om te kijken, zoals nabuurschap en initiatieven in wijken en straten. De gemeente zou dit moeten stimuleren, soms initiëren en het verankeren in gezondheidsbeleid en de vernieuwing van het sociale domein.
- Voelt weinig voor een apart aanvalsplan en voorziet dan allerlei overleggen en procedures.
- Noemt de noodzaak pesten te bestrijden actueler dan ooit.
- Ziet graag dat de LEA werk maakt van een schoolbrede aanpak van pesten met alle betrokkenen.
- Vraagt of er effectieve en leerzame voorbeelden zijn van pestaanpakken. Het project Vreedzame wijk in Utrecht richt de aandacht ook buiten de school. Wat is het ideale recept?

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Dankt voor de vele informatie die een nuttig beeld oplevert.
- Vraagt of bij de huisgesprekken met 75-plussers aandacht is voor de in de rapportage besproken risicofactoren om vroegtijdig vereenzaming tegen te kunnen gaan.
- Steunt een aanvalsplan eenzaamheid om het beleid integraler en effectiever te maken.

0Verslag 6 februari 2013

- Vindt ook dat pesten op de LEA thuishoort. Het is van alle tijden, maar nu spelen ook sociale media een rol.

Mw. Temmink (SP):

- Vindt de vorm van een aanvalsplan of een nota niet belangrijk, zolang er maar echt wat aan eenzaamheid gedaan wordt.
- Ziet individualisering en marktwerking als grote maatschappelijke problemen. Instellingen zijn soms meer bezig met eigenbelang en winst maken dan met echt mensen helpen.
- Steunt het agenderen van pesten op de LEA en ziet plannen tegemoet.

Dhr. De Rook (D66):

- Vindt individualisering eerder een verworvenheid dan een probleem.
- Ziet naast markt en overheid door individualisering juist een derde ordeningsmechanisme ontstaan, dat mensen elkaar zelf opzoeken en tot mooie dingen komen.
- Vindt extra bemoeienis van de overheid daar niet per se aan bijdragen, al kan de gemeente wel aandacht vragen voor het thema.
- Steunt wel het voorstel van GroenLinks met de vele organisaties te bekijken welke dubbelingen en gaten er in de totale aanpak van eenzaamheid zitten.

Dhr. Blom (VVD):

- Vindt de aanpak van suïcide lastig door het complex aan factoren.
- Geeft hoge prioriteit aan het bestrijden van eenzaamheid en het vroeg herkennen van hulpvragen.
- Is voor uitwisseling van expertise over eenzaamheid, maar vindt de vorm waarin meer een kwestie van uitvoering.
- Bagatelliseert pesten niet, maar het dreigt wel een modeverschijnsel te worden. Aanpak is in eerste instantie aan de scholen.
- Vindt met D66 individualisering niet een probleem.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is geschokt door de verhoogde risico's op suïcide, vooral bij ouderen, maar vindt met het college dat specifiek beleid hiertegen lastig is. Wmo-, armoede- en gezondheidsbeleid kunnen indirect bijdragen aan een lager aantal suïcides. Maatregelen zijn aan de GGZ-instellingen.
- Wil niet treden in hoe instellingen omgaan met de thema's, al is het wel goed dubbelingen op te sporen in het tegengaan van suïcide. Eenzaamheid is niet de enige factor bij suïcide.
- Ondersteunt agendering van pesten op de LEA en sluit aan bij de andere suggesties.

Wethouder Visscher:

- Denkt dat iedereen de beperkte rol van de gemeente onderkent, die overigens wel zo goed mogelijk ingevuld moet worden. Het is goed over deze thema's te debatteren.
- Stelt dat eenzaamheid echt een gezondheidsprobleem is. De gemeente kan sociaal isolement tegengaan door ontmoetingsfuncties te bevorderen en met sociale teams signalen op te pakken.
- Wijst erop dat eenzaamheid verschillende oorzaken kan hebben. Er is ook niet één oplossing die altijd werkt.
- Was in oktober 2012 onder de indruk van een themamiddag over eenzaamheid met veel organisaties. Dr. Lielian Linders gaf informatie over vraagverlegenheid en de betekenis van nabijheid. Er werden veel nuttige tips uitgewisseld om signalen te herkennen.
- Wil vervolgstappen ontwikkelen nadat alles op een rij is gezet.
- Beamt dat de universiteit veel expertise heeft op het gebied van pesten. Deze zomer komen de eerste resultaten beschikbaar van een onderzoek naar het antipestprogramma KiVa, dat er goed uitziet en niet duur is.
- Antwoordt dat sociale veiligheid deel uitmaakt van het voor scholen verplichte veiligheidsplan. Elementen zijn bijvoorbeeld een antipestprotocol.
- Wil meer doen aan preventie en het bespreekbaar maken van pesten, maar wil pesten ook altijd bestrijden. Groningen heeft interdisciplinaire consultatieteams, die zich richten op het hele sociale netwerk van het kind wanneer scholen er niet uit komen.
- Kijkt bij de komende decentralisaties ook nadrukkelijk naar wat er binnen en buiten scholen

0Verslag 6 februari 2013

gebeurt, omdat pesten in een groter sociaal netwerk plaatsvindt.

- Zegt toe dat wethouder Schroor pesten nadrukkelijk gaat bespreken met de scholen in het Breed Besturen Overleg. Hij weet niet zeker of het een onderdeel van de LEA moet worden.
- Wijst op de verantwoordelijkheid van scholen pesten breed aan te pakken, ook met vroegsignalering van wetenschappelijk bewezen risicofactoren. Deskundigheidsbevordering kan scholen helpen.
- Wil rond de zomer met een stappenplan komen van vervolgmaatregelen. De themamiddag in oktober 2012 richtte zich vooral op ouderen. Een vervolg met nadruk op jeugd is mogelijk.

B.2. Voortgangsrapportage 2012-III. Programma's 3. Jeugd en Onderwijs, 4. Welzijn Gezondheid en Zorg, 5. Sport en Beweging, 6. Cultuur (collegebrief 21 december 2012)

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Informeert of het aantal Wmo-aanvragen daalt door de eigen bijdrage.
- Neemt aan dat sportaccommodaties integraal aangepakt worden, zodat geen gebouwen geplaatst worden die makkelijker ergens anders gebouwd hadden kunnen worden.
- Ziet graag toegelicht waarom het persoonsgebonden integratiebudget vrijwel niet benut is. Dit zou liggen aan het 'type inburgeraar'. Wat wordt daarmee bedoeld?

Dhr. Bolle (CDA):

- Vraagt een toelichting op de verklaring voor het niet halen van de taakstelling op Oosterpoort en Stadsschouwburg. Dit zou komen door marktgerelateerde activiteiten en de termijn daarvan.
- Is benieuwd wat gedaan wordt om deze bezuiniging alsnog te realiseren.

Mw. Enting (PvdA):

- Informeert waarom voor het eerst het budget voor verenigingssubsidie overschreden is en wat de gevolgen zijn. Er zou een evaluatie komen.
- Is benieuwd waarom niet het volledige budget van het project BOS benut is.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Vraagt of de doorbetaling aan het bijzonder onderwijs al bekend is. De raming is 5,5 miljoen euro. Heeft het te maken met mutaties in het bestuur van O2G2? Kan het hoger uitvallen?

Dhr. De Rook (D66):

- Informeert naar de voortgang van de samenwerking tussen Martiniplaza en Oosterpoort en Stadsschouwburg. Plannen om in de horeca van de laatste twee te investeren, wil het Martiniplaza juist in samenwerking oplossen.

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Sluit aan bij de vragen van de Stadspartij over het persoonsgebonden integratiebudget en die van het CDA en D66 over Oosterpoort en Stadsschouwburg.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de vragen van de Stadspartij over het persoonsgebonden integratiebudget. Kan een reden zijn dat het budget weinig bekend is?
- Betreurt het stoppen van betaalde alfabetisering aan vrijwillige inburgeraars.
- Vraagt of de winst bij de VvE-subsidie komt door efficiëntie of minder subsidieverstreking.

Wethouder Visscher:

- Antwoordt namens wethouder Schroor dat getekend is voor de doorbetaling aan het bijzonder onderwijs. Het bedrag komt in de buurt van 6 miljoen euro en wordt in de rekening vermeld.
- Wijst erop dat de eigen bijdrage Wmo volledig is afgestemd op draagkracht en dat betekent dus niet dat aanvragen onbereikbaar worden.

Wethouder Itha:

- Bouwt geen accommodaties op plekken als dat elders beter kan.
- Legt uit dat Oosterpoort en Stadsschouwburg contracten vaak op lange termijn afsluiten en al wel moeten betalen. Deze uitgaven worden in de loop van de tijd weer ingelopen.
- Verwacht meer efficiëntie door de samenwerking met Martiniplaza. Zo kan het inkoopvoordeel van Martiniplaza wellicht ook voor Oosterpoort en Stadsschouwburg gelden. Martiniplaza heeft een omvangrijke keuken en levert aan de Euroborg. Een dergelijke keuken

0Verslag 6 februari 2013

komt er dus niet in de Oosterpoort.

- Gaat op korte termijn met alle poppodia om tafel om de samenwerking en het doorverwijzen naar elkaar te verbeteren.
- Meldt dat de regeling dat het Rijk 50% van het project Bos financiert is afgelopen. De gemeente zet het project voort onder de vlag van Bslim en de rijksregeling combinatiefuncties. Hierbij is 300.000 euro vrijgevallen, waarmee de overschrijding van de verenigingssubsidies incidenteel gedekt wordt.
- Bespreekt op 26 februari 2013 structurele oplossingen van de overschrijding van de verenigingssubsidies, zodat verenigingen ook weten waar ze aan toe zijn voor nieuwe seizoenen.
- Zegt een brief toe over het inburgeringsbudget.

De voorzitter:

- Concludeert dat de commissie het op prijs stelt de Voortgangsrapportage te agenderen. Bij uitzondering kan dit in het vervolg op de conformlijst om het goed aandacht te geven.

C. HUISHOUEDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is teleurgesteld in de beantwoording van de vragen over GHBS en sportpark Corpus den Hoorn en wil dit agenderen.

Mw. Enting (PvdA):

- Stelt voor een vinger aan de pols te houden bij de Wmo-vervoerder en over een halfjaar te evalueren of de problemen niet zijn teruggekeerd.
- Kreeg nog geen antwoord over de fusie in Beijum. Sprak met wethouder Schroor over een mogelijke bespreking binnenkort.

Wethouder Visscher:

- Antwoordt dat het Wmo-vervoer vanaf 26 januari 2013 verbeterde en op 30 januari voldeed aan de norm 95% op tijd rijden. Incidentele dips door ongelukken zijn haast niet te vermijden.
- Vindt het belangrijk dat de klachten afnemen en het vertrouwen in de chauffeurs herstelt.
- Rapporteert al over individuele voorzieningen, ook over het Wmo-vervoer. Het college houdt de vinger aan de pols.

Wethouder Isthá:

- Hooft graag of aanvullende informatie over het sportpark Corpus den Hoorn wenselijk is voor de aangekondigde agendering.
- Wijst erop dat een groot project soms door kleine zaken vertraagd kan worden.

C.2. Vaststelling verslag 6 december 2012

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.00 uur.